

Colegiul Național „Petru Rareș”
Piatra-Neamț

Flori de munte
2022-2023

Noiembrie 2022

Redacția

- ✍ *prof. dr. Melania-Elena ILIUȚĂ*
- ✍ *prof. Elena NĂSOI*
- ✍ *Andreea-Alexandra PAICA, clasa a XI-a B*
- ✍ *Maria-Alexandra STAVARACHE, clasa a XI-a B*
- ✍ *Ioana-Alexandra BUCULEI, clasa a XI-a B*
- ✍ *Tudor MITREA, clasa a XI-a D*
- ✍ *Bianca ȘERBAN-NĂSTASE, clasa a XI-a D*

Coordonatori

- ✍ *prof. Grigoruță ONICIUC, director*
- ✍ *prof. Ionela-Claudia JORA, director-adjunct*

Coperta I, IV

- 📖 *George ROMILA*
- 📖 *Alexandru-Gabriel AFLOAREI, absolvent promoția 2018*

Grafică, ilustrații

- 📖 *Alessia ALISTAR, clasa a IX- a E*
- 📖 *Ruxandra BUGANU, clasa a IX- a E*

Tehnoredactare

- 📖 *Iustina IORDĂCHESCU, clasa a IX-a E*
- 📖 *Anya MIHĂILĂ, clasa a IX-a E*
- 📖 *Lucca James GAL, clasa a IX-a E*
- 📖 *Angelo COZMA, clasa a IX-a A*

Responsabilitatea pentru textele care apar în această revistă aparține autorilor.

ISSN: 1584 – 8620

Bun de tipar: Noiembrie 2022

Data apariției: Noiembrie 2022

CUPRINS

NU SUNTEM SINGURI!.....	5
Stagiul de formare CREFECO	5
Diseminare Curs KA1 Erasmus+	8
<i>“Creativity in the Classroom and Different Ways of Displaying It”, Split, Croația 2022</i>	8
<i>„Abilități inovatoare în TIC prin predare și învățare colaborativă bazată pe proiecte”</i>	11
<i>The International Course “Leadership, Educational Quality and Innovation”</i>	13
Sfaturi ale Sfântului Vasile cel Mare către tineri.....	14
LUMEA LUI EINSTEIN	19
„Excursie matematică” prin subiectele date la Examenul Național de Bacalaureat 2022, Specializarea Științe ale naturii	19
Celulele stem - baza „medicinii regenerative”	21
Experiența participării în Concursul Național Interdisciplinar de Chimie și Științe „Ioan Zgârciu” .	24
Limbajul războiului în jurnalele medicilor	25
LIMBA ȘI ISTORIA NOASTRĂ	27
Ansamblul medieval Curtea Domnească din târgul Pietrei	27
LITERATURA	37
Călătorie în lumea sentimentelor.....	37
Povestea lui Om	38
Când Fericirea există	42
Nu e viață făr’ de artă.....	46
Lumina nopții	47
Somnium	54
Stresul meu, și-al tău.. al nostru	55
Tovarăș de amortire.....	56
Decalogul unei vieți efemere.....	57
Prut – simbol al despărțirii	59
Ochi de păianjen.....	60
Concursul „Cuvintele vindecă”, LinkedIn.....	62
Magia cuvântului	62
Prietenia	63
Respect și prietenie...	64
Un simplu gest...	65
Prietenie	67
Cuvintele vindecă	68
Nina cea rea	69
Prietenia	70
Revolta jucăriilor	71

Mărțișorul	73
Viscolul.....	74
Copilărie... ..	75
Copilăria - floarea tuturor vârstelor.....	78
De Dragobete... ..	80
Lasă-mă să evadez	82
Un gând spre veșnicie	83
Viitor sihastru	84
Balet de Șoapte	86
Locul blestemat.....	93
Fragmente	95
Confesiune	99
E doar o zi de marți normală!.....	102
Sacrificiu.....	103
Pentru că liceul e tot un fel de gimnaziu.....	104
Pandemia unui adolescent idealist	105
Inundație în spirit.....	107
Phoenix Heart	108
Clemency	109
Eternity and the Day After.....	110
Innocuous Requiem	111
LES OLYMPIADES DE LA FRANCOPHONIE, EDIȚIA 2022	114
L'eau – miracle éternel	114
La nymphe de l'eau	116
CALIGRAME.....	118
RAREȘUL AZI.....	122
SnakeTech.....	122
CAF - De la idee, la reușită.....	124
Campanie umanitară	125
Echitația- Artă și sport	126
Masivul Ceahlău	127
Tabăra Bicâjel „Micul ecologist”.....	129
Echipa TeenAct.....	131
Salvăm bunicii	132
Blind Date with a Book.....	133
Școala de vară de diplomație și discurs public.....	134
Bandă desenată	136
Lucrări artistice	138
CUVÂNTUL ABSOLVENȚILOR.....	139
La început de an școlar... ..	139
Arta de a da cu banul	140

NU SUNTEM SINGURI!

Stagiul de formare CREFECO

Profesor dr. Mirela – Cristina GRIGORI

Predarea gramaticii limbii franceze altfel

« La grammaire, c'est l'art de lever les difficultés d'une langue ; mais il ne faut pas que le levier soit plus lourd que le fardeau. » Rivarol

În perioada 12 mai-3 iunie 2022, a avut loc la Colegiul Național „Petru Rareș” din Piatra- Neamț stagiul național de formare pentru profesorii de limba franceză organizat de Centrul Regional Francophonie pentru Europa Centrală și Orientală (CREFECO, Sofia) al Organizației Internaționale a Francofoniei (OIF), în parteneriat cu Ministerul Educației din România (CCD Neamț). A fost un stagiul de formare hibrid, cu 12 ore online și 18 ore cu prezență fizică. Au fost selectate de către Ministerul Educației din România 31 de cadre didactice, dintr-o listă de 52 de candidaturi. Au participat efectiv la stagiul 27 de profesori de limba franceză, dintre care 8 din județul Neamț. Stagiul a fost finanțat de CREFECO și de către Ministerul Educației, cu sprijinul generos al Colegiului Național „Petru Rareș”. Au fost eliberate atestate CREFECO-ME-CCD Neamț.

Obiectivele acestei formări hibride, de care era mare nevoie după perioada de pandemie, a fost ca profesorii să dobândească noi competențe și instrumente care să le permită să considere altfel predarea conținuturilor gramaticale în cadrul orei de limba franceză, din perspectivă comunicativă, în context, prin imagini, povești, filmulețe. Se știe că predarea gramaticii limbii franceze presupune dificultate în a găsi formule atractive și motivante pentru elevi. Formatoarele (Emilie Lehr și Cristina Grigori) și-au propus să ofere profesorilor participanți noi metode și suporturi autentice (media, imagini fixe, filme), dar și modele de activități ludice pentru predarea gramaticii. Jocului, așa cum îl știm din copilărie, este un *must have* al cursurilor de gramatică. S-a realizat un padlet public de resurse și un site al cursului. Evaluarea formării s-a realizat în timpul formării, prin *menti* în online, și prin culori, în prezența stagiarii. La finalul formării, stagiarii au prezentat modele de secvențe didactice realizate în echipe de patru

profesori și postate în padletul formării. Secvențele didactice au fost create pornind de la documente autentice existente pe aplicațiile Apprendre/Enseigner avec TV5, prezentate profesorilor, și au avut ca scop integrarea documentului autentic în predarea unui conținut gramatical.

Profesorii participanți au completat vi un chestionar, care a revelat calitatea deosebită a formării și atmosfera generală de desfășurare a activităților. Au fost apreciate materialele pe care le-au primit stagiarii, sursele noi indicate pentru munca la clasă, activitățile ludice utile și perfect aplicabile, precum și condițiile de cazare și masă (cu sprijinul CCD Neamț).

Profesionalismul și colaborarea excelentă a formatoarelor (care au stabilit împreună conținuturile cursului, înainte de începerea lui) au impus nu numai ținută stagiului, ci și o atmosferă de învățare activă. De aici a rezultat și motivarea participării profesorilor, unii venind de la mare distanță de Piatra Neamț, într-o perioadă de sfârșit de

an școlar puțin cam incomodă. Spațiul de formare pus la dispoziție de Colegiul Național „Petru Rareș” a făcut și el posibilă atmosfera agreabilă a formării. S-au făcut fotografii, filme, o drumeție pe Cozla cu telegondola, o mică excursie la mănăstirea Pângărați, pentru cei care nu cunoșteau spațiul nemțean. Ar fi bine însă ca formările ulterioare organizate de CREFECO și

Ministerul Educației să fie orientate regional, pentru o mai bună deplasare a profesorilor pe infrastructura existentă.

Tematica aleasă a avut un succes enorm, chiar dacă abordarea subiectului a fost dificilă pentru conceperea conținuturilor formării. Iar prezența lui Emilie LEHR, formator independent și colaborator TV5, a fost o mare onoare pentru școala nemțeană a profesorilor de limba franceză, mai ales după o perioadă dificilă de formări online. Emilie a venit să continue activitatea frumoasă începută în noiembrie 2021 de alt formator de excepție, Hugues Denisot.

Diseminare Curs KA1 Erasmus+

“Creativity in the Classroom and Different Ways of Displaying It”, Split, Croația 2022

Profesor dr. Teodor NEGRU

În perioada 28 mai-3 iunie, trei profesori din Colegiul Național „Petru Rareș”, Piatra-Neamț, prof. Negru Elena Daniela, prof. Magdalina Simona și prof. Teodor Negru au participat la cursul „Creativity in the Classroom and Different Ways of Displaying It”, organizat de Maksima TC, în orașul Split, Croația. Ideea care a stat la baza cursului a fost că a fi profesor în secolul al XXI-lea este o mare provocare. De aceea, cadrele didactice trebuie să-și îmbunătățească permanent metodele de predare, astfel încât lecțiile lor să fie cât mai interesante pentru elevi. Astfel, împreună cu profesori din Finlanda, Franța, Germania, Letonia, Portugalia și Spania, s-au discutat strategiile pe care profesorii pot să le utilizeze pentru a crea un mediu motivant în clasă, iar lecțiile lor să fie cât mai provocatoare și atractive.

Cursul a debutat cu discutarea celor 8 trăsături ale profesorului secolului al XXI-lea: comunicare, stabilirea diferențiată a scopurilor învățării, adaptabilitate, comportament model, pregătire, auto-reflecție, învățare permanentă, promovarea dorinței de a învăța. După detalierea acestor caracteristici s-a trecut la dezbaterile celor 4C din educație, adică: comunicarea, gândirea critică, colaborarea și creativitatea. Dintre acestea, creativitatea a rămas să fie tema de discuție pentru întâlnirile următoare. De aceea, primele aplicații s-au referit la stimularea gândirii neconvenționale. De exemplu, o sarcină de lucru ce poate fi aplicată atât elevilor, cât și profesorilor, pentru stimularea gândirii „outside the box”, ar fi găsirea unor întrebări neobișnuite obiectelor din jurul nostru. Pentru profesori, un exercițiu de gândire neconvențională ar presupune găsirea unor denumiri atractive pentru disciplinele predate, astfel încât să vină în întâmpinarea așteptărilor elevilor.

În continuare, s-au prezentat diferite metode și tehnici de inovație didactică, atât dintre cele digitale, cât și dintre cele care nu necesită utilizarea tehnologiilor informatice. Din prima categorie au fost prezentate aplicațiile Goosechase, Flip, Vita sau PicPac. Goosechase este o aplicație interactivă care presupune crearea unei misiuni, ce implică identificarea unei fotografii, sau crearea unui videoclip cu o anumită sarcină (de exemplu, intonarea unui cântec sau recitarea unei poezii), întrebări cu răspunsuri de tip grilă sau chiar cu răspunsuri deschise, simple. Utilizatorii primesc codul de acces și trebuie să răspundă contra-timp sarcinilor respective, care au atribuit un punctaj. La final, ei pot vedea punctajul obținut, iar răspunsurile pot fi discutate. Flip este o aplicație prin care se poate crea o comunitate de utilizatori, ce pot împărtăși videoclipuri, poze sau informații despre același subiect. În acest fel, elevilor li se poate da o temă sub forma realizării unui videoclip sau unei prezentări, pe care să o posteze până la o dată limită pe platformă. Vita și PicPac sunt aplicații pentru realizarea de videoclipuri scurte, din poze sau din alte filmulețe, pe care elevii pot să le folosească pentru a realiza un proiect la o disciplină.

Din categoria metodelor de inovare didactică ce nu presupun utilizarea tehnologiilor, am discutat despre importanța jocurilor de rol în activitatea didactică. Ideea de la care s-a plecat a fost că reținem doar 30% dintr-un material vizual, 20% dintr-unul auditiv și 80% din ceea ce facem în mod practic. De aceea, o primă sarcină de lucru a fost explicarea unui concept sau predarea unei teme utilizând fiecare tip de învățare. În continuare, ni s-a propus să creăm jocuri de rol și activități de grup, prin care să identificăm o situație conflictuală, și apoi, tot utilizând jocurile de rol, să încercăm să oferim o soluție pentru acea situație. Tema în acest caz a fost bullyingul, o problemă comună mai multor sisteme de învățământ.

Nu în ultimul rând, o altă activitate interesantă din cadrul cursului a fost discutarea unor exemple de bună practică utilizate la clasă. Astfel, am avut posibilitatea să cunoaștem cum profesorii din alte sisteme de învățământ își organizează lecțiile, precum și unele dintre metodele utilizate de aceștia, pentru captarea atenției elevilor. De exemplu, o metodă ce poate fi utilizată la istorie este vizionarea unor filme inspirate din evenimente istorice și găsirea unor discordanțe între realitatea istorică și ceea ce prezintă filmul. În felul acesta, ne-am dat seama că unele dintre metodele utilizate de profesorii din alte țări sunt similare cu ale noastre, iar altele pot fi adaptate nevoilor noastre de predare.

În concluzie, cunoștințele și competențele dobândite în urma acestui curs vor fi valorificate atât în cadrul disciplinelor predate (socio-umane, geografie), cât și în cadrul orelor de dirigenție. Metodele învățate în cadrul cursului pot fi utilizate atât pentru o prezentare diferită a conținuturilor, care să-i atragă pe elevi și să le stimuleze dorința de aprofundare a unor conținuturi, cât și pentru rezolvarea situațiilor conflictuale apărute în mediul educațional sau pentru îmbunătățirea relației dintre profesori și elevi. Considerăm astfel, că obiectivele cursului au fost atinse, profesorii implicați învățând noi și atractive posibilități de predare, care vor fi adaptate și utilizate la clasă.

„Abilități inovatoare în TIC prin predare și învățare colaborativă bazată pe proiecte”

Profesor Mihaela VIȘAN/ Profesor Irinel COZMA

Obiective

Obiectivele propuse prin acest curs sunt în acord cu țintele strategice pe termen mediu stabilite în cadrul Planului European de Dezvoltare și în concordanță cu prioritățile programului Erasmus +, atât la nivel național, cât și european. Acestea sunt:

- O1. Oferirea profesorilor de idei practice despre modul în care pot implementa activități de colaborare în cadrul lecțiilor realizate.
- O2. Furnizarea de informații generale despre realizarea activităților utilizând diferite proiecte la cursurile create pentru elevi.
- O3. Oferirea unui spațiu pentru schimbul de experiențe și bune practici între participanții din diferite țări.
- O4. Dezvoltarea activă și constructivă a implicării elevilor în activitatea la clasă.
- O5. Încurajarea elevilor în asumarea dreptului de a învăța;
- O6. Realizarea unui schimb de experiențe în procesul de învățare cooperativă și colaborativă, prin creativitate și inovație;

Cursul este conceput pentru a ajuta profesorii să realizeze potențialul metodologiei inovatoare folosind munca colaborativă în practica zilnică la clasă, prin investigarea valorii adăugate a abordării bazate pe proiecte. Acest curs este destinat oricărei persoane care dorește să-și sporească competențele în utilizarea unei metodologii practice care aduce tehnologia în clasă. Conținutul cursului nu se limitează la profesorii unei discipline specifice - este deschis profesorilor de toate disciplinele și nivelurile.

 COLEGIUL NAȚIONAL
"PETRU RAREȘ"

Innovative skills in ICT through collaborative and project-based teaching and learning

Abilități inovatoare în TIC prin predare și învățare colaborativă bazată pe proiecte

<https://www.cervanestraining.eu/erasmus-plus-ka1-courses-mobility-for-teachers-madrid-spain-7-13-mai-2022>

Prof. Vișan Mihaela
Prof. Cozma Ioan Irinel

The International Course “Leadership, Educational Quality and Innovation”

Profesor Raluca RUSU, Profesor Adina BURSUC

Cursul de formare a reunit profesori de la învățământul primar, gimnazial, liceal și universitar, directori de școli, consilieri educaționali și informaticieni din instituții de învățământ interesate de perfecționare și schimb de experiențe.

Obiectivele cursului

- Să prezinte participanților cele mai recente abordări și metode ale sistemului de educație financiară.
- Să sprijine utilizarea acestora în practica educațională.
- Să sprijine participanții în aplicarea de strategii și instrumente de predare considerată a fi de succes.
- Să întărească încrederea în aplicarea metodelor interactive și centrate pe elev.
- Să prezinte o oportunitate de schimb de bune practici în domeniu, între țările participante: Belgia, Macedonia, România, Estonia.

Sfaturi ale Sfântului Vasile cel Mare către tineri

Profesor Diogene MIHĂILĂ

În criza acută de modele a perioadei actuale, Biserica se dovedește a fi depozitara unei comori neprețuite, modelul sublim al iubirii de oameni a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, model adus la scara vieții și înțelegerii umane prin viața sfinților. Aproximarea tinerilor de Hristos, de Maica Domnului și de sfinți se dovedește a fi astăzi o necesitate mai actuală ca oricând, pentru fiecare suflet în parte, dar și pentru Biserică, în calitatea ei de trup al lui Hristos, sensibil la nevoile și suferințele fiecărui membru al său.

Sfântul Vasile cel Mare, unul din „treimea de Ierarhi care a lăudat Treimea”, este prin excelență un reper duhovnicesc foarte folositor tinerilor porniți pe calea unei formări spirituale. Privind la realizările sale, omul contemporan, care se plânge mereu de o criză acută de timp, aproape nu poate să înțeleagă cum a fost posibil ca cineva să poată oferi atât de mult altora în plan spiritual, într-o viață de mai puțin de 50 de ani. Drumurile deschise de Sfântul Vasile în planul cugetării teologice, a vieții liturgice, dar mai ales a trăirii practice a vieții în Hristos, au rămas drumuri pe care pășim și astăzi în siguranță din această viață către Împărăția lui Dumnezeu.

În Cuvântarea sa *Către tineri*, subintitulată, *Cum pot întrebuința cu folos literatura scriitorilor elini*, Sfântul Vasile cel Mare se apropie cu inimă de părinte tocmai de aceia care au mai multă nevoie de sfat și călăuzire. La mai bine de un mileniu și jumătate de la trecerea sa la cele veșnice, descoperim un îndrumător avizat în plan cultural și literar, cunoscător profund al vieții și operei autorilor clasici și un Părinte duhovnicesc, de la care învățăm cum ne poate folosi sufletește învățătura dobândită uneori cu multă trudă și efort. În calitate de pedagog și educator, Sfântul Vasile cel Mare are acest imens dar de a nu transmite doar informație, ci de a ne învăța să învățăm.

Cele opt capitole ale lucrării *Către tineri* se structurează ca un fel de manual sau ghid, adresat tinerilor doritori să se îmbogățească sufletește, de a se orienta în literatura păgână profană spre a extrage de acolo învățăturile folositoare creșterii sufletești:

„...trebuie să stăm de vorbă cu poeții cu scriitorii, cu oratorii și cu toți oamenii, de la care am putea avea un folos oarecare pentru cultivarea sufletului...”¹. Prima temă importantă introdusă în discuție de către Sfântul Vasile este tema **celor două vieți**, *viața pământească și viața veșnică*, precum și a raportului dintre ele. Această temă orientează practic sensul întregului discurs, dându-i o finalitate clară și precisă, în primul rând în planul concret al existenței fiecărui om în parte:

„Noi, copiilor, gândim că viața omenească n-are absolut nici o valoare și nici nu socotim și nici nu numim în general bine ceea ce se sfârșește în această viață pământească. (...) Susținem că trebuie să iubim și să urmărim cu toată puterea cele ce ne pot ajuta la pregătirea celeilalte vieți, iar pe cele care nu ținesc spre viața aceea, să le trecem cu vederea ca fără de valoare”.²

Sfântul Vasile face comparația între cele două vieți într-un mod cât se poate de intuitiv, pentru a evidenția superioritatea vieții viitoare asupra vieții pe care o petrecem în trup: „Poate că v-aș arăta-o îndeajuns spunându-vă atât numai, că dacă cineva ar aduna cu mintea și ar strânge la un loc toată fericirea de când există oameni, ar găsi că nu poate fi egalată nici cu cea mai mică parte din bunătățile acelei vieți, ci, mai mult, toate bunurile din această lume sunt mai prețioase ca valoare decât cel mai mic dintre bunurile celeilalte lumi.”³

Pentru realizarea scopului propus, de a-i crește pe acei tineri pentru viața veșnică, Marele Părinte Capadocian își propune o abordare gradată a întregii tematici, de la simplu la complex, de la cunoscut la necunoscut, de la sensibil la abstract, însă pe baza unui exercițiu spiritual susținut și foarte bine organizat: „Dar pentru că nu-i cu putință, din pricina vârstei voastre, să înțelegeți adâncimea cuvintelor Sfintei Scripturi,

¹ Sfântul Vasile cel Mare, *Scrieri, partea I, Omilii la Hexaemeron, Omilii la Psalmi, Omilii și Cuvântări*, introducere note și indici de Preot Profesor Dumitru Fecioru, în colecția <<Părinți și Scriitori Bisericești>>, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1986, p 567.

² Sfântul Vasile cel Mare, *Scrieri, I*, p.567.

³ *Ibidem*.

deocamdată să ne exercităm mai dinainte ochiul sufletului, ca în umbră și în oglindă, cu alte învățături, care nu se deosebesc cu totul de ale noastre, imitând pe soldații care fac exerciții de luptă pe câmpul instrucție: aceștia, exercitându-și mâinile și picioarele, dobândesc o deosebită dibăcie, așa că, datorită instrucției sunt victorioși în lupte.”⁴

Ideea **virtuții și viciului**, ca drumuri fundamentale ale omului în viață, este aprofundată printr-o imagine vizuală deosebit de sugestivă, aparținând sofistului Prodicos din Chios, păstrată în *Memoriile* lui Xenofon⁵. La acest sofist, care a avut ca discipoli pe Euripide și Socrate⁶, găsim o alegorie deosebit de frumoasă, preluată din mitologia antică greacă, alegorie despre marele erou Heracles. Acesta a fost pus să aleagă drept căi ale vieții sale, între virtute și viciu reprezentate prin două femei. Una dintre ele, înveșmântată în lux, i-a promis o viață ușoară de plăceri, cealaltă slabă și cu privirea aspră, i-a promis nemurirea după o viață de osteneli și primejdii, marele erou alegând-o pe cea de a doua.⁷

De la Homer, considerat poetul cel mai mare al antichității grecești, autorul consacrat al epopeilor *Iliada* și *Odiseea*⁸, Sfântul Vasile preia exemplul și modelul unui alt mare erou, Ulise, unul dintre cei mai celebri eroi din războiul Troiei, care, deși a scăpat complet gol dintr-un naufragiu, a inspirat un mare respect celor din jurul său, tocmai fiindcă era împodobit cu virtutea.⁹ Concluzia acestui exemplu este exprimată într-o formă inductivă, sub forma unei generalizări, aparținând unui comentator al operei lui Homer, comentator considerat de către unii a fi chiar marele retor Libaniu.¹⁰:

„O, oamenilor, trebuie să vă îngrijiți de virtute, care înoată chiar cu cel naufragiat; iar când ajunge gol la țarm îl arată mai vrednic decât fericii feaci”¹¹

⁴ *Ibidem*.

⁵ Pr Dumitru Fecioru, nota 22, p. 571, în Sf Vasile cel Mare, *Scrieri I*, p. 572.

⁶ Idem, nota 20, p. 571.

⁷ Sfântul Vasile cel Mare, *Scrieri, I*, p. 572.

⁸ Pr Dumitru Fecioru, nota 10, p. 570.

⁹ *Ibidem*, notele 11-15. p. 571.

¹⁰ *Ibidem*, nota 9, p. 570.

¹¹ Sf Vasile cel Mare, *op. cit*, p. 571.

Ideea *virtuții nemuritoare*, în comparație cu perisabilitatea și nestatornicia bunurilor materiale, este argumentată cu exemple din filosofia și poezia antică. Primul citat este luat din Plutarh, în *Viața lui Solon* (640- 558 î.d.H), care a fost deopotrivă poet, filosof și om de stat, unul dintre cei șapte înțelepți ai Greciei: „*Dar noi nu vom schimba cu ei virtutea pe bogăție, pentru că virtutea nu pleacă niciodată, pe când averile le are când unul, când altul dintre oameni*”¹², acesta este completat cu un vers al poetului Teognis referitor la bunurile materiale, care aparțin omului după cum Dumnezeu, înclină o balanță într-o parte sau alta¹³. Concluzia formulată de Sfântul Vasile este următoarea: „*Bunurile celelalte nu aparțin mai mult celor care le au decât celor care întâmplător le dobândesc, pe urmă pentru că se mută când ici când colo, ca la jocul cu zarul. Singurul bun care nu se pierde este virtutea, rămâne atât celui în viață, cât și celui căruia i s-a sfârșit viața*”¹⁴.

Comparația care a făcut celebră această lucrare reprezintă un fel de motto al întregului mesaj al Omiliei. Este comparația acumulării învățăturilor bune cu modul în care albinele își culeg mierea din flori, în mod selectiv, după măsura necesităților lucrului fiecăreia: „*Trebuie, deci, și voi să citiți scrierile autorilor profani, așa cum fac albinele; acelea nici nu se duc fără nici o alegere la toate florile, nici nu încearcă să aducă tot ce găesc în florile peste care se așează, ci iau cât le trebuie pentru lucrul lor, iar restul îl lasă cu plăcere.*”¹⁵

Această minunată comparație este completată de o dimensiune aplicativă, menită să păstreze ideea și să o valorifice printr-un comportament adecvat la nivel practic: „*Noi, dacă suntem înțelepți, să luăm din cărți cât ni se potrivește nouă și cât se înrudește cu adevărul, iar restul să lăsăm. Și după cum atunci când culegem flori de trandafir dăm la o parte spinii, tot așa și cu niște scrieri ca acestea; să culegem atât*

¹² Pr Dumitru Fecioru, notele 16-17, p. 571.

¹³ *Ibidem*, nota 18, p. 571.

¹⁴ Sfântul Vasile cel Mare, *Scrieri, I*, p. 571.

¹⁵ Sfântul Vasile cel Mare, *Scrieri, I*, p. 569.

cât este de folos și să ne ferim de ce este vătămător. Așadar chiar de la început se cuvine să cercetăm pe fiecare dintre învățături și să le adaptăm scopului urmărit...”¹⁶

După cum observăm în învățătura Sfântului Vasile cel Mare și a celorlalți Sfinți Părinți, cultura este unul dintre mijloacele de referință prin care ne îmbogățim sufletește pe durata vieții, pentru a ne crea un sistem solid de valori care să ne ghideze în această călătorie spirituală. Prin aceasta, Sfântul Vasile ni se dezvăluie ca un mare pedagog, ce stăpânește și folosește cu mare iscusință toate instrumentele unei științe de formare și creștere a sufletului. Prin urmare, opera sa, în plan didactic și pedagogic, este la fel de utilă nu numai tinerilor, care au nevoie de îndrumare și călăuzire, dar și celor care astăzi au de purtat misiunea și responsabilitatea de a învăța pe alții.

¹⁶ *Ibidem.*

LUMEA LUI EINSTEIN

„Excursie matematică” prin subiectele date la Examenul Național de Bacalaureat 2022, Specializarea Științe ale naturii

Profesor Maria – Georgiana CAIA

Dintre problemele propuse pentru Bacalaureatul 2022, specializarea Științe ale naturii, am selectat câteva care mi s-au părut interesante.

1. Fie matricele: $I_2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $A = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{pmatrix}$ și $B(x) = xI_2 + iA$, unde x este număr real și $i^2 = -1$. Aflați perechile (m, n) de numere întregi pentru care matricea $B(m) + iB(n)$ **nu** este inversabilă.
2. Pe mulțimea $M = [1; \infty)$ se definește legea de compoziție $x * y = xy - \sqrt{(x-1)(y-1)}$. Demonstrați că $(nx) * y \geq x(n * y)$, pentru orice $x, y \in M$ și pentru orice număr natural n , $n \geq 2$.
3. Se consideră funcția $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{4\sqrt{x}}{x^2+3}$.

Demonstrați că $\frac{\sqrt{x}}{x^2+3} > \frac{\sqrt{x+\frac{1}{x}}}{x^2+\frac{1}{x^2}+5}$, pentru orice $x \in (1, +\infty)$.

4. Pe mulțimea $\mathbb{R}$ se definește legea de compoziție $x \circ y = 4xy - 4x - 4y + 5$. Arătați că $N = 2021 \circ 2022$ este pătratul unui număr natural.
5. Se consideră funcția $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x - e \ln x$. Demonstrați că ecuația $e^x - x^e = 0$ are exact o soluție reală în intervalul $(0, +\infty)$.
6. Pe mulțimea $\mathbb{R}^*$ se definește legea de compoziție $x \circ y = \frac{x}{y} + \frac{y}{x} - 1$.
  - a) Determinați numerele reale x pentru care $(2^{x+1}) \circ (3^x) \leq (2^x) \circ (3^{x+1})$.
  - b) Arătați că $1 \circ 2 + 2 \circ 3 + 3 \circ 4 + \dots + 2021 \circ 2022 < 2022$.
7. Se consideră funcțiile $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2 - 2x$, $g: (2, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = \frac{x-1}{f(x)}$ și $G: (2, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$ o primitivă a lui g cu proprietatea $G(4) = 0$. Arătați că $\int_4^6 G(x)f'(x)dx = 8(3 \cdot G(6) - 1)$.
8. Se consideră matricea $A(x) = \begin{pmatrix} a-1 & a-4 & 1 \\ 0 & a-2 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{pmatrix}$.

Determinați perechile de numere naturale distincte (m, n) pentru care $\det(A(m)) = \det(A(n))$.

9. Pe mulțimea $\mathbb{R}$ se definește legea de compoziție $x * y = x\sqrt{8 + y^2} + y\sqrt{8 + x^2}$.
- Arătați că dacă $x \geq 0$ astfel încât $\sqrt{x} * \sqrt{x} = 2$, atunci x este număr irațional.
  - Demonstrați că dacă $x * y = 0$, atunci $x + y = 0$.
10. Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{e^x}{x^2+1}$.
- Calculați $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2(f(x)+f'(x))}{e^x}$.
  - Demonstrați că $e^{\sqrt{x}} \geq x + 1$, pentru orice număr $x \in [0, \infty)$.
11. Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{x}{1+x+x^2}$.
- Demonstrați că $f(\sqrt{2}) \geq f(\sqrt{3})$.
12. Se consideră funcția $f: [1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \ln x + \frac{1}{x}$.
- Determinați primitiva $F: [1, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ a funcției f cu proprietatea că $F(1) = 0$, folosind, eventual, faptul că funcția F este de forma $F(x) = (ax + b)\ln x + cx + d$, unde $a, b, c, d \in \mathbb{R}$.
  - Demonstrați că orice primitivă a funcției f este convexă pe intervalul $[1, +\infty)$.
13. Determinați câte numere naturale de două cifre, având suma cifrelor număr impar, se pot forma cu elementele mulțimii $\{1, 2, 3, 4, 5\}$.
14. Se consideră matricele $I_2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -2 & -4 \end{pmatrix}$ și $M(x) = I_2 + xA$, unde x este număr real. Demonstrați că nu există numerele întregi x și y astfel încât $M(x) \cdot M(y) = M(2022)$.
15. Se consideră funcția $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \ln x + \frac{1}{x}$.
- Arătați că $\sqrt{x}(2 - \ln x) \leq 2$, pentru orice $x \in (0, \infty)$.
16. Se consideră funcția $f: (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x - \frac{1}{x}$. Determinați numărul natural n pentru care $\int_1^n (f(x) + x \cdot f'(x)) dx = 6n - 10$.
17. Determinați valorile parametrului real m pentru care dreptele având ecuațiile $d_1: mx + 2y - 5 = 0$ și $d_2: mx + 2y - 5 = 0$ sunt concurente.
18. Determinați mulțimea numerelor reale m pentru care ecuația $x^2 - (2m + 1)x + m(m + 2) = 0$ nu are soluții reale.
19. Rezolvați în mulțimea numerelor reale ecuația $(\sqrt{3})^{4+x+x^2} = \sqrt[3]{27}$.

20. Aflați câte numere naturale de trei cifre distincte au cifrele din mulțimea $\{1,2,3,4,5\}$ și au o cifră egală cu 3.

Celulele stem - baza „medicinii regenerative”

Profesor Ionela – Loredana ACATRINEI

Celulele stem sunt celule nediferențiate, care au capacitatea de a se transforma în celule înalt specializate, ce pot forma orice tip de țesut și organ din corp. Aceste celule constituie baza „medicinii regenerative”, deoarece acestea ar putea fi cheia de înlocuire a celulelor care se pierd în cadrul unor boli devastatoare, cum ar fi bolile cardiace cronice, bolile renale în ultimă fază, insuficiența hepatică, diferite forme de diabet, boala Parkinson și cancerul. Celulele stem pot produce și sânge, ceea ce i-a determinat pe unii cercetători să afirme că s-ar putea, în viitor, să nu mai fie nevoie de bănci de sânge.

Prima clasificare prevede două tipuri de celule stem: adulte și embrionare. Diferența dintre ele este de origine. Cele embrionare provin din embrioni cu vârsta de maxim șapte zile, cele adulte sunt prelevate din organisme adulte sau din cordonul ombilical. Extragerea celulelor stem embrionare distruge în mare parte embrionul, ceea ce a stârnit numeroase controverse, legate de încălcarea principiilor care interzic distrugerea vieții umane și recurgerea la terapii ce folosesc viața umană ca mijloc pentru atingerea unor scopuri, indiferent cât de nobile ar fi ele. Din această cauză, mulți oameni de știință își concentrează studiile asupra celulelor stem adulte. Acestea se găsesc în țesuturi diferențiate, cum ar fi măduva osoasă, sângele și vasele de sânge, epiderma, măduva spinării, ficatul, tractul gastro-intestinal și pancreasul.

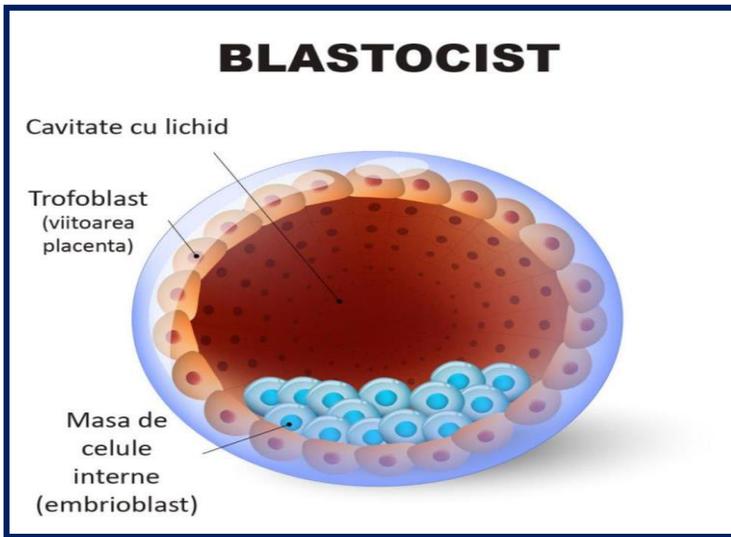
Între timp a fost identificată o gamă variată de tipuri de celule stem:

- Celulele stem embrionare (CSE) – Acesta este singurul tip de celule stem care este controversat. CSE sunt derivate din blastociste, o etapă în cursul de

dezvoltare al unui embrion. Ele se pot transforma în orice tip de celulă din corpul uman.

- Celule stem perinatale – Aceste celule sunt obținute în timpul perioadei imediat premergătoare și post naștere. Colectarea acestor tipuri de celule nu are impact asupra dezvoltării fătului sau a nou-născutului, astfel încât acestea fac parte din categoria celor necontrovertate.
- Celule stem adulte – Acestea sunt celule din categoria necontrovertate care se găsesc la adulți vii. Toată lumea are celule stem prezente în măduva osoasă, grăsime (țesutul adipos) și în multe alte zone ale organismului.
- Celule stem pluripotente induse (celule SPI) – celulele SPI au fost descoperite în anul 2006. Ele sunt parte a categoriei necontrovertate, deoarece sunt celule adulte care pot fi reprogramate genetic într-un laborator. La fel ca celulele stem embrionare, ele se pot transforma în orice celulă din corp.
- Celulele stem canceroase (CSC) – celulele stem canceroase sunt un tip de celule stem pe care biotehnologia și companiile farmaceutice le explorează, deoarece ele joacă un rol important în facilitarea formării tumorilor. Companiile care studiază CSC-urile sunt interesate să descopere modul de gestionare și prevenire a cancerului.

Un mare obstacol îl constituie, indiferent de tipul de celulă stem folosită, respingerea țesutului străin de către sistemul imunitar al primitorului. În prezent, soluția constă în administrarea de medicamente puternice, care suprimă sistemul imunitar, dar care sunt costisitoare și au efecte adverse. Ingineria genetică ar putea ajuta la depășirea problemei, dacă celulele stem ar putea fi modificate în așa fel încât țesuturile obținute să nu pară străine pentru noua lor gazdă. În efortul de a găsi soluții la problema respingerii imunitare, s-a propus varianta clonării bolnavilor, clonele respective nefiind însă lăsate să se dezvolte decât până la stadiul de blastocist (embrion de 7 zile), când pot fi recoltate celule stem. Această propunere este inacceptabilă din punct de vedere moral și inutilă pentru vindecarea unor boli cu transmitere genetică.

Chiar dacă au trecut ani, cercetările în domeniul tratamentului cu celule stem sunt abia la început și, ca orice tratament, trebuie să parcurgă mai multe etape. Prima etapă este cea de laborator în care celulele sunt puse să se dezvolte spre o anumită linie celulară și să

acționeze împotriva unei anumite boli. A doua etapă, a studiului pe animale, are scopul de a evidenția efectele secundare importante, grave sau letale. Dacă rezultatul este promițător, se trece la etapa a treia, a studiului clinic, pe voluntari umani, care se extinde treptat și ca număr de persoane studiate și ca perioadă de timp în care aceste persoane sunt supravegheate.

Celulele stem adulte hematofomatoare din măduva roșie a oaselor, numite celule hematopoietice, sunt, în prezent, singurele tipuri folosite în tratarea unor boli cum ar fi leucemiile, limfoamele sau hemopatiile maligne. Pentru celelalte boli, cercetările asupra celulelor stem sunt abia la început și există mari lacune în cunoștințele dobândite. Este clar că există mai multe întrebări decât răspunsuri, dar oamenii de știință sunt entuziaști în legătură cu rezultatele obținute până acum.

<https://drmanolea.ro/embriotransferul-in-stadiul-de-blastocist-pro-si-contra/>

<https://bioinformant.com/ro/ce-sunt-celulele-stem/>

<https://www.cordcenter.ro/celulele-susa/>

https://ro.wikipedia.org/wiki/Celule_stem

Revista Bioplanet, Nr.12, februarie 2010

Experiența participării în Concursul Național Interdisciplinar de Chimie și Științe „Ioan Zgârciu”

Robert – Ionuț VOAIDEȘ – NEGUSTOR și Delia – Maria NISTOR, clasa a XI-a B

Care este principalul rezultat al muncii unui cercetător? Cu siguranță, lucrările științifice, aceste texte create cu o vastă cercetare și cu informare în profunzime în spate, fiind menite să aducă și să dezvolte idei, teorii, și să nască noutate și progres în lumea științifică, prin ineditul gândirii autorilor lor – acestea sunt esențiale pentru știință. Astfel se înțelege și importanța acestui concurs și marea oportunitate pe care acesta o reprezintă: concursul adună elevii de liceu pasionați de chimie și îi inspiră să scrie, să se documenteze și să fie originali în ideile lor, astfel îndemnându-i să facă primii pași către viața unui cercetător, ajutându-i să se dezvolte și să înțeleagă ce înseamnă cercetarea, deschizându-le orizonturile. Nu a fost un obiectiv ușor să scriem un referat ce tratează în detaliu o temă complexă și încă aflată în cercetare cum e cea a fulleranelor, însă această provocare ne-a crescut ambiția de a reuși. Din fiecare obstacol am învățat ceva nou, și fiecare dificultate ne-a ajutat să fim mai eficienți în munca noastră. Astfel am înțeles cât de importantă este strategia și organizarea în crearea unui text științific și, nu în ultimul rând, ce rol fundamental joacă cooperarea eficientă în întreprinderea unei activități de acest fel. Pentru început, a fost important să ne punem planul proiectului la punct. Desigur, știam care era ținta noastră: prezentarea fulleranelor conform temei concursului, „de la atom la materie”, lucru pe care l-am făcut progresiv, pornind de la analiza acestor molecule la nivel atomic și ajungând la rolul lor în schema macroscopică: în activitatea oamenilor, însă structurarea corectă a referatului a fost cheia către reușită. După această etapă, a urmat o documentare în profunzime, ce nu numai că ne-au ajutat să ne îmbogățim cu multe noi informații privind fullerenele, ci ne-a și deschis ochii către o mulțime de oportunități pe care această substanță le oferă. Toată această muncă ne-a întărit și capacitatea de a colabora, scrierea acestui referat fiind, în întregime un proces de învățare.

Această oportunitate a fost benefică formării noastre și am simțit-o ca un excelent prilej pentru a înțelege lumea științifică mai bine, prin activitățile sale de cercetare. Acesta este, bineînțeles, un prilej pentru toți elevii, fiind de la sine înțeles faptul că acest concurs merită organizat și în viitor.

Limbajul războiului în jurnalele medicilor Raul Dona și Marta T. Rainer

Profesor Adina BURSUC

Etnolingvistica, cunoscută în spațiul anglo-saxon ca antropologie lingvistică, este definită de Eugen Coșeriu drept „studiul varietății și variației limbajului în strânsă legătură cu civilizația și cultura unei societăți, prin ilustrarea măsurii în care o anumită organizare lexicală corespunde unui anumit tip de experiență și de cunoaștere intuitivă a realității”*. În acest articol, îmi propun așadar să ilustrez cum elemente de limbaj al războiului reflectă civilizația și cultura societății românești sfâșiată de Primul Război Mondial, situație consemnată de doi medici militari în jurnalele lor de război.

Aceste lucrări au în comun faptul că autorii lor nu au avut niciodată în intenție să le publice, de unde reiese caracterul lor intim, direct, copleșitor. În cele două lucrări, ale primei femei chirurg din România, Marta Trancu Rainer și Raul Dona, medic militar retras din fața ocupației germane împreună cu casa regală la Vaslui și ulterior la Iași, cititorul rămâne copleșit de franchețea, dar și delicatețea cu care doi profesioniști ireproșabili fac față cu stoicism lipsurilor și vicisitudinilor unui război pe care îl percep ca pe unul nedrept și stupid deopotrivă. Nu este războiul lor, al civililor nevinovați sau al soldaților răniți pe front, dar cei doi medici militari devin eroii acestor jurnale, rezistând atacurilor din toate direcțiile.

Așadar, acesta este contextul istoric surprins în *File de jurnal* și *Jurnalul unui medic militar*, Primul Război Mondial, în special perioada de timp cuprinsă între 1917 și 1918, când Marta Trancu Rainer refuză să se refugieze împreună cu familia la Iași și

să fugă din fața ocupației naziste a capitalei. Ea va rămâne alături de răniți și de toți oropsiții sortiți, fiind supusă atacurilor aeriene și la sol, partea respectivă de *File de jurnal* fiind foarte bogată în elemente de limbaj specific războiului.

Pe de altă parte, Medicul Raul Dona este nevoit să îndure vicisitudinile războiului pe frontul de la Vaslui într-o primă etapă și ulterior la Iași, de asemenea îngrijind răniți și răzvrătindu-se împotriva nedreptăților conducerii militare; *Jurnalul unui medic militar* este mărturie a cruzimii războiului, elemente din câmpul lexical al luptei regăsindu-se din abundență în paginile sale. Printre elementele comune celor două jurnale, aș aminti faptul că ambii medici sunt aruncați într-un război împreună cu soția/soțul de care sunt profund atașați, ambii medici au câte o fetiță pe care se stăduiesc din răspuțeri să o ferească din calea obuzelor și gloanțelor. Dar mai presus de acestea, caracterele lor sunt foarte asemănătoare: profesioniști desăvârșiți, ei sunt de o sinceritate și franchețe care nu de multe ori le aduce necazuri din partea autorităților, dau dovadă în primul rând de o remarcabilă cinste și onestitate care îi fac foarte iubiți de soldații răniți.

Spiritul lor (auto)critic le oferă o perspectivă cât se poate de reală asupra vieții și le permite sondarea și înțelegerea profundă, deseori dureroasă a realității politice și militare. O deosebire importantă e faptul că intuiția și sensibilitatea feminină a Martei Trancu Rainer o face mai preocupată de viața de familie, pe când medicul Raul Dona este mai înclinat spre observarea situației războiului și preocupat de mișcările frontului în avantajul sau dezavantajul armatei române.

Multiplele asemănări structurale ale operelor, dar și în ceea ce privește personalitățile celor doi medici, m-au determinat să încerc o analiză comparativă a celor două lucrări din perspectiva limbajului specific războiului.

*Savin, Petronela, *Etnostilistică, Note de curs*, p 2.

LIMBA ȘI ISTORIA NOASTRĂ

Ansamblul medieval Curtea Domnească din târgul Pietrei

**Matei MAGDALINA și Matei – Petru IFTIMIA, participare la
Concursul „Istoria în licee”, Facultatea de Istorie din cadrul Universității
„Al. I. Cuza”, Iași,
Profesor coordonator dr. Dorina-Luminița DREXLER**

I. Argument:

Invitația generoasă a Facultății de Istorie din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași de a participa la Concursul „Istoria în licee” este o ocazie deosebită de a promova Ansamblul Curții Domnești din Piatra-Neamț, cu atât mai mult cu cât Colegiul Național „Petru Rareș”, unde suntem elevi, este construit pe ruinele fostei case domnești a lui Ștefan cel Mare, din cadrul acesteia. De asemenea, prezentând acest ansamblu arhitectonic, onorăm și personalitatea fostului profesor al liceului nostru, Constantin Turcu, devenit apoi director adjunct al Arhivelor Naționale din Iași, care are o lucrare dedicată Curții Domnești din Târgul Pietrei.

Municipiul Piatra-Neamț, în Antichitate Petrodava și în Evul Mediu Camena sau Piatra lui Crăciun, oferă turistului de orice vârstă posibilitatea de a călători în trecut, în secolul al XV-lea și de a cunoaște viața laică și spirituală din acele vremuri. Toate acestea sunt facilitate de Biserica Sf. Ioan Domnesc, turnul-clopotniță și cele două construcții monumentale (beciuri cu zidărie de piatră și bolți de cărămidă identificate prin săpături arheologice în apropierea Colegiului „Petru Rareș”), ce compun ansamblul arhitectural Curtea Domnească. Odată cu trecerea anilor, acest ansamblu nu și-a pierdut farmecul, constituind și astăzi o valoroasă podoabă a orașului, un loc de întâlnire a pietrenilor, ca o veritabilă Agora a orașului.

Astfel, ansamblul medieval Curtea Domnească este amplasat în centrul municipiului Piatra-Neamț, pe un mic platou aflat pe terasa de 8-12 m altitudine relativă din stânga Bistriței, mărginit la nord de Dealul Cozla, în timp ce, spre sud, se deschide panorama largă a văii râului. Perimetrul sitului istoric este traversat de străzile Ștefan cel Mare și V.A. Urechia, amenajate pe traseul unor vechi viroage, care segmentau platoul în două suprafețe: cea dinspre sud-vest, corespunde zonei Bisericii „Nașterea Sf. Ioan Botezătorul” și monumentelor istorice și arheologice aflate în legătură cu aceasta (turnul-clopotniță, cimitirul, zidul de incintă, diversele anexe ale bisericii), în timp ce suprafața aflată spre nord-est, mai înaltă cu circa 1-2 m, a fost destinată locuirii”.(1)

Apariția curților domnești nu este un fenomen caracteristic doar Moldovei sau Țării Românești, ci este unul comun lumii medievale, originea acestuia găsindu-se în spațiul vest-european. Domnul însoțit de suita sa foloseau aceste curți drept reședințe temporare în vederea exercitării prerogativelor domnești. Curțile domnești trebuie să asigure un spațiu de locuit cu un grad ridicat de confort, potrivit unui domn și însoțitorii săi, precum și posibilitatea accesului la serviciile religioase ale unui lăcaș de cult.

Indiferent de perioada lor de ridicare sau de funcționare, în Moldova au existat numeroase curți domnești, izvoarele scrise și cele arheologice amintind de cele existente la Bacău, Bârlad, Botoșani, Cotnari, Dorohoi, Hârlău, Huși, Iași, Piatra, Roman, Suceava, Târgul Frumos și Vaslui.

Ansamblul Curtea Domnească din Piatra Neamț (istoric, evoluție)

Despre apariția și dezvoltarea unei curți domnești la Piatra-Neamț putem vorbi imediat după urcarea pe tronul Moldovei a lui Ștefan cel Mare. În primul an al domniei sale, la 8 septembrie 1457, însuși Ștefan cel Mare va poposi la biserica orășenească din Piatra. Acesta va adopta ulterior o serie de măsuri impuse de politica sa de consolidare a statului feudal centralizat, de stimulare a meșteșugurilor și comerțului și implicit a

vieții urbane. Pe o terasă înaltă de la poalele Cozlei, Ștefan cel Mare rânduiește să se zidească o curte domnească întărită, operă constructivă ce va fi completată către finele secolului al XV-lea de ridicarea unui ansamblu ecleziastic compus dintr-o biserică domnească și un turn clopotniță.

În baza unei hotărâri a aceluiași domnitor, în jurul târgului Piatra s-a constituit un ocol, unitate administrativ teritorială ce a ajuns să reunească la un moment dat 29 de sate și seliști, ce depindeau din punct de vedere militar și judecătoresc de curtea domnească. Ureadnicul sau vornicul stabilit aici conducea în numele domnului curtea și ocolul, fiind în același timp reprezentantul puterii domnești în relațiile cu locuitorii târgului și conducerea acestuia, asigurată fiind de către un șoltuz și 12 pârgari.(2)

Curtea Domnească de la Piatra este amintită pentru prima oară într-un document din 20 aprilie 1491, când Ștefan cel Mare dăruiește mănăstirii Tazlău câteva sate ce aparținuseră până atunci ocolului domnesc. (3)

Momentul constituirii Curții Domnești nu a fost consemnat documentar și, ca atare, nu poate fi stabilit cu precizie. Amintită pentru prima oară în anul 1491, curtea domnească este, totuși, constituită anterior acestei date, deoarece într-un act din 7 mai 1475 hotarul ocolului său apare ca fiind deja stabilit. Având în vedere că în data de 5 februarie 1468 Ștefan cel Mare dăruia pentru ultima oară un sat ce va fi cuprins ulterior în ocol, apariția curții domnești de la Piatra se plasează între anii 1468 și 1475.

Coroborând datele oferite de documentele emise de cancelariile voievodale cu cele ale cercetărilor arheologice, rezultă că secolul al XVI-lea a constituit epoca de maximă dezvoltare și intensă folosire a Curții Domnești de la Piatra. Informații documentare interne confirmă periodic existența curții, a ocolului și a ureadnicilor (29 aprilie 1552, 17 iunie 1570, 12 decembrie 1594), iar vestigiile arheologice, o locuire permanentă.

În veacul următor, însă, când Iașul devine capitală statornică și întreaga viață politică a țării se concentrează acolo, rolul celorlalte curți domnești scade vertiginos, prin pierderea succesivă a atributelor lor politico-administrative. Mențiunile documentare sunt din ce în ce mai rare și reflectă un ireversibil proces de destrămarea ocoalelor, prin înstrăinarea satelor care le-au alcătuit. La Piatra, curtea domnească a continuat totuși să mai existe o vreme, căci la 6 ianuarie 1622, întărind mănăstirii Pângărați, iazul Ciocârlia din hotarul târgului, Ștefan Tomșa al II-lea arată că acesta aparținuse ocolului și curții de la Piatra. O mențiune similară se face și într-un document din 17 iunie 1632, emis de cancelaria lui Alexandru Iliăș voievod.

Decăderea curții domnești din Piatra a fost accentuată, în a doua jumătate a secolului al XVII-lea, și de scăderea importanței târgului, pe măsură ce înflăietatea economică a orașelor subcarpatice trecea în favoarea celor din centrul țării. La începutul secolului al XIX-lea, când pătrunderea stăpânirii boierești în hotarele și chiar vetrele târgurilor s-a intensificat, însuși locul curții domnești de la Piatra a fost înstrăinat de obștea târgului familiei Crupenschi Poloboc, care și-a construit aici o casă impunătoare, care a afectat și ceea ce se mai păstra din temeliiile vechilor clădiri.

Prin beciurile și ruinele caselor Poloboc, înainte de a se fi început construirea gimnaziului, era locul de joacă al copiilor de la școala domnească și al băiețandrilor din oraș (4). În dosarele vechi din arhiva primăriei se găsesc rapoarte din timpul zidirii liceului, ce vorbesc despre beciuri și alte zidiri mai străvechi. Despre unul se pomenește în referatul consilierului D. Costinescu. (4)

În momentul de față se poate aprecia că ansamblul medieval existent la sfârșitul veacului al XV-lea cuprindea biserica domnească ctitorită între anii 1497-1498, turnul clopotniță ridicat în anul 1499 și cele două corpuri de case cu pivniță. Alături de acestea, trebuie să fi existat o serie întreagă de dependințe în vederea asigurării unor servicii casnice sau meșteșugărești (bucătării, ateliere, grajduri), dar care nu au fost descoperite până acum.

Biserica „Nașterea Sf. Ioan Botezătorul”, ridicată, așa cum arată pisania, în 1497-1498, păstrează aproape nealterat aspectul inițial,(5) fiind partea cea mai bine conservată a întregii Curți Domnești. Preotul iconom stavrofor Gheorghe Vartolaș a dedicat acestui monument lucrarea *Biserica „Sf. Ioan Domnesc” din Piatra-Neamț-500 de ani de slujire*, care este o sursă valoroasă de documentare pentru eseu nostru.

Prof. dr. Mircea Păcurariu, în volumul I din *Istoria Bisericii Ortodoxe Române* opinează că „din împrumuturile din arta bizantino-balcanică și cea gotică, prelucrate în spirit autohton, la care se adaugă influențele artei populare, au luat naștere monumentele epocii lui Ștefan cel Mare, opere reprezentative pentru geniul artistic românesc, în general.”(6)

Biserica „Sf. Ioan Domnesc”, cum este numită de la sfârșitul secolului al XIX-lea, după ce a fost construită Biserica „Sf. Ioan din cartierul Mărăței, se înrudește, din punct de vedere al stilului, cu „ctitoriile voievodale din Borzești și Războieni, stil care se definește în Moldova după anul zidirii Mănăstirii Putna. Toate aceste trei biserici sunt fără turlă. Stilul reprezintă o sinteză între tipul cu plan dreptunghiular și bolți semicilindrice și cu stilul cu plan trilobat; aceste caractere anunță rezolvări arhitecturale în ultimele creații ale marelui Ștefan la Arborea, Dobrovăț și Reuseni.”(7)

Interiorul Bisericii are împărțirea clasică, în pronaos, naos și altar, între naos și pronaos fiind astăzi o arcadă, datorată supralărgirii Bisericii, pe la 1799-1800, pentru a permite accesul unui număr mai mare de credincioși la slujbă, deoarece populația orașului crescuse.(8) La sfârșitul secolului al XVIII-lea, Biserica „Sf. Ioan Domnesc” nu mai era biserică de Curte, ci devenise „biserica de centru a orașului, cu tipic de mănăstire, cu sobor de preoți și care s-a impus prin respectarea acestui tipic.”(9)

O „victimă” a acestei supralărgiri a fost chenarul gotic al ușii de piatră, care a fost scos afară și, „după relatarea venită prin tradiție, a fost rezemat de peretele de nord al bisericii, până în anul 1937, când, după demolarea pridvorului, a fost pus în beton așa

cum se vede în fața ușii de intrare în biserică, grăind de meșterii care au dat forma gotică, de vârsta acesteia (...).” (10)

Un alt element al podoabei exterioare îl reprezintă cărămizile smălțuite, folosite ca ornament pe fațadele de nord, sud și vest, împărțind suprafața în dreptunghiuri egale, până la ocnițele mari. Predomină culorile galben, verde și cafeniu. Frumusețea acestor decorațiuni l-a impresionat și pe Nicolae Iorga. (11) Nu există informații despre faptul că interiorul bisericii ar fi fost pictat, ci doar despre icoanele existente, de-a lungul timpului.(12)

Turnul-clopotniță, aflat pe latura de nord a Pieței Libertății, s-a păstrat destul de bine, fără modificări importante care să-l îndepărteze de forma sa inițială. Turnul din Piatra-Neamț a fost construit la un an după sfințirea bisericii, fapt consemnat în pisania de pe zidul estic: „Io Ștefan Voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al țării Moldovei, fiul lui Bogdan Voievod, a zidit această clopotniță împreună cu doamna sa Maria, fiica lui Radu Voievod, și cu prea iubitul lor fiu Bogdan Voievod, în anul 7007 (1499), iar al domniei sale anul al 43-lea curgător, octombrie 28”. (13)

Asemănător edificiilor similare ridicate de Ștefan cel Mare la Botoșani și la Mănăstirea Bistrița, turnul are până la înălțimea de 7 m un plan pătrat, care apoi se transformă într-un octogon cu laturi inegale, cu precizarea că, din colțurile pătratului se nasc patru contraforturi ce se continuă pe cele patru laturi mai mici ale octogonului. Interiorul clopotniței prezintă cinci niveluri (primele patru corespund cu forma sa inițială). Parterul, cu bolta semicilindrică și cu două ferestre mici în pereții de sud și vest, are intrarea directă aflată pe latura de miazăzi. O scară metalică exterioară asigură accesul la primul etaj, iar de aici, legătura cu celelalte niveluri se realizează prin interior. Dintre toate încăperile, reține atenția aceea a clopotelor, care, prin arcele de susținere și pandantivii de colț ce se mai păstrează încă, trădează o boltire inițială în formă de calotă sferică.

De-a lungul veacurilor, turnul a cunoscut unele adăugiri, îndeosebi în epoca modernă, dar fără a pune în pericol valoarea sa arhitectonică. O astfel de intervenție a constat în adosarea pe latura de nord a edificiului, probabil prin veacul al XVIII-lea sau începutul veacului următor, a unei construcții cu etaj, ce deservea lăcașul de cult, așa cum apare ea în calendarul lui Gheorghe Asachi la 1847. De la sfârșitul secolului al XIX-lea datează și supraînălțarea turnului, prin amenajarea unui foișor de foc și montarea unui orologiu cu patru cadrane. Orologiul a fost așezat în anul 1890, așa cum amintea o plăcuță de metal: „Ceasul din acest turn este donat de Vasile Miteanu, în memoria moșului său Nicolae Gridov în anul 1890”. Mecanismul orologiului poartă în relief marca producătorului și anul de fabricație: F.A. BEYES – HILDESHEIM – 1888. Se pare că unicul orologiu livrat de această firmă pentru România este cel din Piatra-Neamț.(14)

Turnul-clopotniță a beneficiat de o serie de lucrări de restaurare și consolidare, desfășurate pe parcursul anilor 2011-2013. Expoziția permanentă a fost organizată în prima jumătate a anului 2014, deschiderea oficială a acesteia având loc în ziua de 24 iunie, de ziua municipiului Piatra-Neamț.

Spațiul expozițional amenajat în turnul-clopotniță concordă cu cele patru niveluri existente în epoca medievală. Al cincilea nivel, ce corespunde amenajării foișorului de foc și care adăpostește orologiul, nu este deschis în mod frecvent publicului din motive obiective, restricționarea fiind cauzată de accesul dificil.

Parterul este rezervat istoriei bisericii domnești, avându-se în prim plan odoarele și cărțile vechi ce au aparținut lăcașului de cult, fiind expuse următoarele piese de patrimoniu: *Evanghelia* de la 1844, *Evanghelia* de la 1869, un chivot de argint aurit împodobit de câteva icoane emailate și cu inscripția *Hărăzit bisericii cu hramul Nașterii Sf(ântul) Ioan Botezătorul de C. Nicolae Albu și C. Calipso Albul 1850, Piatra*, o icoană reprezentând pe Maica Domnului cu pruncul Iisus din 1894, două crucifixe din lemn îmbrăcate în argint filigranat, două candelă, o cădelniță, un sfeșnic pentru candelă, o

cătuie, un vas pentru căldură, un potir de argint cu inscripția *Alexandru Bald(ovin) 1798 fev(ruarie) 9* și acoperământul potirului, un vas pentru Sfânta Împărtășanie, o steluță și o linguriță. De asemenea, s-a realizat un grupaj foto-documentar cu privire la *Tetraevangheliarul* dăruit de Ștefan cel Mare ctitoriei sale din târgul Piatra la 24 iunie 1502, de ziua hramului bisericii. Pe lângă acestea, au mai fost introduse în circuitul expozițional o serie de cărți liturgice aflate în colecția Muzeului de Istorie și Arheologie Piatra-Neamț, dintre care cea mai veche este *Biblia* din 1819 de la Sankt-Petersburg.

La etajul întâi se regăsesc mai multe colaje și panouri care redau, de-a lungul unui veac și jumătate, înfățișarea turnului, precum și a zonei Curții Domnești, materialul fiind cules fie din fondurile existente la Complexul Muzeal Județean Neamț sau la Direcția Județeană a Arhivelor Neamț, fie din colecția domnului ing. Viorel Nicolau din Piatra-Neamț.

Dat fiind faptul că pe lângă biserica domnească a funcționat și o școală, s-a avut în vedere amenajarea la nivelul următor a unui spațiu destinat activității didactice. Mobilierul expus este însoțit de cărți din prima jumătate a veacului al XIX-lea (*Strașnic* din 1804; *Vocabular purtăreț franțozesc-românescu* din 1839), programe școlare din a doua jumătate a aceluiași secol și începutul secolului al XX-lea (*Pedagogia pentru preparandi*, *Regulament pentru școlile secundare* din 1904), precum și alte obiecte tridimensionale de la cumpăna veacurilor XIX-XX, aflate în patrimoniul Complexului Muzeal Județean Neamț.

La al patrulea nivel, ce poate fi vizitat, se află patru clopote. Clopotul cel mare, din bronz, poartă stema Brașovului flancată de inițialele fabricantului (Lorenz Seuller), fiind decorat în partea superioară printr-o bandă cu motive vegetale. A fost turnat la 1 octombrie 1791, prin grija locuitorilor târgului Piatra. Cel de-al doilea clopot datează din secolul al XIX-lea, iar cele două mai mici au fost turnate de maestrul Damian din Târgu Neamț în anul 1979.

Concluzii: Având o istorie complexă și zbuciumată, marcată de numeroase intervenții nefericite în perimetrul ei, de-a lungul timpului, Ansamblul Curții Domnești din Târgul Pietrei merită să fie cunoscut, vizitat, respectat, pus în valoare. Eseul de față este o invitație în acest sens și o continuare a demersurilor începute în 2017, când elevii Colegiului nostru au format primele echipe de ghizi voluntari în cadrul Curții Domnești din Piatra-Neamț și și-au pus serviciile la dispoziția comunității. Tradiția continuă...

Note:

- 1) Gheorghe Dumitroaia (coordonator), *Piatra-Neamț: Curtea Domnească: rapoarte arheologice*, Editura „Constantin Matasă”, Piatra-Neamț, 2016, p. 9
- 2) Constantin Turcu, *Curtea Domnească din Târgul Pietrei*, Extras din Anuarul Liceului de băieți Piatra-Neamț, pe anul 1935-1936, p. 3
- 3) *Ibidem*
- 4) V. Ghițescu, *Contribuțiuni nouă la istoricul Liceului „Petru Rareș”*, în *ALPR*, 1934-1935, p. 111
- 5) Gheorghe Dumitroaia, *op. cit.*
- 6) Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române, vol. I*, Editura Trinitas, Iași, 2004, p. 349
- 7) Preot iconom stavrofor Gheorghe Vartolaș, *Biserica „Sf. Ioan Domnesc” din Piatra-Neamț-500 de ani de slujire*, Piatra-Neamț, 1997, p. 18
- 8) *Ibidem*
- 9) *Ibidem*, p. 20
- 10) *Ibidem*
- 11) Preot iconom stavrofor Gheorghe Vartolaș, *op. cit.*, p. 26-27
- 12) *Ibidem*, p. 29-30
- 13) *Ibidem*, p. 45
- 14) *Ibidem*, p. 43-44

Anexe:

*Curtea domnească din
Piatra-Neamț*

*Interiorul bisericii
„Sfântul Ioan Domnesc”*

Iconostasul bisericii

Catapeteasma actuală a fost montată cu prilejul lucrărilor din 1868-1873, fiind sculptată de „Gherasim monahul și Tănase săpătorul” și zugrăvită de către pictorii Panaite Mavrodin și C.V. Basarab.

LITERATURA

Călătorie în lumea sentimentelor...

Profesor coordonator Ramona VORNICU

Scopul principal al școlii este acela de a forma și dezvolta armonios personalitatea elevilor, pe lângă valorificarea potențialului lor intelectual și dezvoltarea aptitudinilor și abilităților de viață. Astfel că elevii Colegiului Național „Petru Rareș” sunt implicați în activități de autocunoaștere și dezvoltare personală și în proiecte educative pe această teamă. Un astfel de proiect național desfășurat în anul școlar 2021 – 2022 a fost cel intitulat „*Călătorie în lumea sentimentelor*”, organizat de Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Hunedoara, ediția a XII-a, secțiunea claselor V-VI și VII-VIII și coordonat de profesor psiholog Ramona Vornicu. Scopul acestui proiect a fost dezvoltarea inteligenței emoționale a elevilor prin activități creative de autocunoaștere și de înțelegere a emoțiilor și sentimentelor proprii, cât și ale celor de lângă noi. Elevii au elaborat povești și desene reprezentative pentru a ilustra rolul pe care trăirile afective îl au în viața noastră. Crearea unei povești facilitează exprimarea emoțională și îmbunătățirea comunicării, modalitatea de exprimare scrisă stimulează elevii să creeze personaje noi și să dirijeze relațiile dintre acestea, dând posibilitatea dezvoltării creativității. La această categorie au participat la concurs în cadrul proiectului 2 echipe din clasa a VIII-a și a VI-a CNPR, reprezentate de MITREA ANA MARIA și LĂZĂRESCU MARIA (clasa a VIII-a) și TOMA ANA MARIA și MANEA MIRUNA (clasa a VI-a). Echipajul clasei a VIII-a a obținut MENȚIUNEA 1 la nivel național, cu povestea intitulată „**POVEȘTEA LUI OM**” și desenul reprezentativ, iar echipajul clasei a VI-a a participat în concurs cu o frumoasă poveste intitulată „**CÂND FERICIREA EXISTĂ**” și desen reprezentativ, pentru care a obținut diplomă de participare. Vă invităm să lecturați aceste povești originale în care veți regăsi personaje ce întruchipează sentimente, care prin atitudinea și acțiunile lor caracterizează personaje ușor de recunoscut, povești în care veți descoperi modul în care sentimentele influențează comportamentul uman, efectele pe care le au sentimentele asupra personajului uman, modalități de exprimare adecvată a trăirilor afective, precum și modalități prin care sentimentele pozitive înving sentimentele negative.

Povestea lui Om

Ana – Maria MITREA și Maria LĂZĂRESCU, clasa a VIII-a

Profesor coordonator Ramona VORNICU

Povestea noastră începe cu Om. El face cunoștință cu prima rază de lumină și, odată cu aceasta, cu Frica. Ea a fost primul contact cu sentimentele din lumea noastră. Frica i-a deschis drumul către dezvoltarea și normalizarea reacțiilor emoționale. Neștiind cum să se comporte în prezența acestui sentiment, bebelușul a început să plângă. După ce s-a descărcat de primele-i trăiri negative, bebelușul s-a împrietenit cu Frica, în ciuda apariției sale stranii. Creatura avea ochii mici, sclipitori și violet. Ființa ce urma să se dezvolte odată cu Om, era acum doar o micaă minge de puf negru. Frica îl privea timidă, gândindu-se cum să-și păstreze noul prieten. Între timp, o altă emoție își face apariția, odată cu prima îmbrățișare dăruită de mamă. Om cunoaște Iubirea-familială, unul dintre cele mai frumoase sentimente pe care o persoană le poate trăi. Spre deosebire de Frică, aceasta era mult mai înaltă și deloc înfricoșătoare. Era chiar haioasă, avea trei capete! Primul spune:

- Bună! zise Iubirea cu o voce blândă.
- Ce bebeluș drăguț! Spune încântată Afecțiunea.
- Împreună formăm Iubirea-Familială! Suntem o echipă unită, iar de acum încolo îți vom fi alături, se prezintă Respectul cu seriozitate.

Om se uită curios la noii lui prieteni. I se părea ciudat ca un sentiment să fie atât de complex. Cu toate acestea, Om și-a dat seama, în timp, că nuanța de roz a monstrulețului se potrivea perfect cu personalitatea acestuia. Acum era încă mic, așa că singurele lucruri care îi atrăgeau atenția asupra creaturii erau semnele de naștere ale fiecărui cap. Iubirea avea inimioare presărate pe tot creștetul ei, Respectul avea o pată pe spate: un

roșu aprins sub forma unei strângeri de mâini fermă, iar Afețiunea avea câteva cercuri albastrii, reprezentând pacea infinită ce ar trebui să existe între doi membri ai familiei.

Om era încântat că și-a făcut încă un prieten, sau mai bine spus, încă trei! Fără să-și dea seama, pe chipul bland și inocent i-a apărut un zâmbet. Odată cu acesta, lângă iubirea-Familială a apărut un alt sentiment, Bucuria. Micuța ființă, o zână, era tare delicată. Aceasta purta o rochiță verde de catifea, asortată cu pantofi de cristal, asemenea apripilor. Fața-i era veselă, iar obrajii roșii datorită zâmbetului mereu prezent. Bebelușul nostru s-a acomodat ușor, ușor cu lumea din jur, deși nu cunoștea prea multe despre aceasta.

Îngrijorate, sentimentele au chemat-o în ajutor pe Curiozitate, o creatură asemănătoare unei persoane. Avea însă părul lung și albastru, pielea mov, iar ochii bulbucați. Curiozitatea îi șoptea adesea lui Om:

- Ce s-ar întâmpla dacă...? Dar să nu dai vina pe mine!

Acest sentiment l-a ajutat pe Om să învețe multe, deși nu toate experiențele au fost plăcute. Datorită curiozității, Om a realizat că nu este deoc sigur să pună mâna pe lucrurile ascuțite sau pe cele de curând scoase din cuptor. Când ceva neplăcut se întâmpla, Curiozitatea se făcea nevăzută, pierzându-se în văzduh.

A trecut ceva timp, Om și-a spus deja primele cuvinte și a făcut primii pași. Acum era un copil, mai deschis către descoperirea noilor sentimente. Merge la grădiniță. Om resușește să-și facă prieteni noi în fiecare zi. Toți copiii din jurul lui aveau cele mai noi și frumoase jucării. Om se uita la ei, împreună cu sentimentele. Voiau și ei jucăriile!

Astfel au apărut încă două fapte, numite Furia și Gelozia. Cele două sentimente își făceau apariția ca niște fumuri, unul mai intens decât altul. Furia avea nuanța roșiatică, iar Gelozia se acumula ca un nor asupra capului lui Om. Acesta nu a reacționat potrivit când a luat jucăria din mâna unui alt copil, deși a fost involuntar. A observat

consecințele, acestea fiind lacrimile colegului de grădiniță și tipetele-i ascuțite alături de privirea cruntă a mamei lui Om.

În urma incidentului Om a cunoscut Tristețea și Regretul. Acestea urmau să-și facă apariția din ce în ce mai des de-a lungul vieții lui Om. Tristețea semăna cu o fantomă, o bucată albă-cenușie de mătase ce plutea în jurul lui Om în momentele mai grele ale vieții. Regretul era umbra Tristeții, arătând ca o pată întunecată din spatele ei.

În timp, copilul a început să se maturizeze, devenind preadolescent. Acum începe să se cunoască pe sine. Sentimentele din jurul lui îi pun fel de fel de întrebări fără să primească vreun răspuns concret. Vocea Curiozității se aude cel mai tare:

- Cine ești? Cum afli?

Din când în când, putem auzi și glasul Fricii, care acum purta veșmintele Anxietății:

- Cum ești sigur că cei din jurul tău te văd la fel? Dacă te văd într-un mod mai rău?

Pentru o perioadă îndelungată de timp, auzea zilnic aceste întrebări. Din păcate, aceasta s-a simțit ca o eternitate, dar, până la urmă, totul a trecut. Acum, când Om se uită în oglindă, vede un adolescent. În grupul de sentimente al lui Om își face apariția Stresul, care este asemenea unui nor de furtună. Sentimentele deja prezente se dezvoltă, devenind din ce în ce mai intense. Om abia așteptă să treacă și peste această perioadă, crezând că va avea parte de mai puține emoții negative. Nu știa ce îl așteaptă în viața de adult.

Deși a învățat cu ajutorul experiențelor să-și controleze reacțiile provocate de sentimente, Stresul și Regretul au devenit mai puternice în fața lui Om. Acesta avea impresia că sentimentele îl controlau, nu invers. Adultul era responsabil de mult mai multe lucruri acum. Acesta este unul dintre motivele pentru care Stresul a perseverat. Regretul îi amintește lui Om în fiecare seară despre alegerile greșite pe care acesta le-a făcut, lucru care îl deranjează. Om a decis că nu mai vrea să audă despre greșelile făcute, astfel ignorând sentimentele negative. Odată cu această decizie, și Curiozitatea și-a luat rămas bun de la Om, ceea ce era semnul unei schimbări importante.

„Nu mai vreau să știu nimic!”

Pe parcursul vieții lui, Om a învățat multe. Acum își recapitulează deciziile, întâmplările plăcute și cele neplăcute. Este fericit că a reușit să depășească momentele ce nu i-au fost pe plac. Melancolia îl privea pe Om, care stătea pe fotoliul din sufrageria lui, admirând, de lângă fereastră, copiii care se jucau prin ploaie. Noul și ultimul lui sentiment arăta exact ca Om când era copil. Cu zâmbetul lui cald și plin de înțelegere, Om care se aseamănă perfect cu fiecare dintre noi, a cunoscut ultima lui rază de lumină. Fiecare sentiment ce i-a fost alături atât de mult timp l-au salutat, urmând să caute un alt Om care va da viață, încă o dată, acestei povești.

Când Fericirea există

Ana Maria TOMA și Miruna MANEA, clasa a VI-a

Profesor coordonator Ramona VORNICU

Emoțiile și sentimentele omenești sunt totul. Iar omul este centrul, deținând aproape totul. Omul a depășit multe bariere, dar nu pe toate. De aceea există școli unde omul își poate depăși limitele prin cunoaștere. Alexia, o elevă silitoare și dezinvoltă, s-a decis că vrea mai mult de la viață. Vrea să își dărâme propriile bariere. De aceea, s-a decis că vrea să își continue viața la liceul SentiMoții, unde poți afla tot ce a descoperit mintea umană despre ea însăși.

Alex are un păr fin și șaten, ce se ondulează în bătaia vântului. Ochii căprui ai lui Al sunt scilipitori, profunzi și sinceri. Alexia este o elevă model, are note ce îi reprezintă nu numai calitățile, ci și defectele. Iar aceste defecte, crede această fată, că vor fi rezolvate, sau cel puțin reduse, la școala ei de vis: SentiMoții.

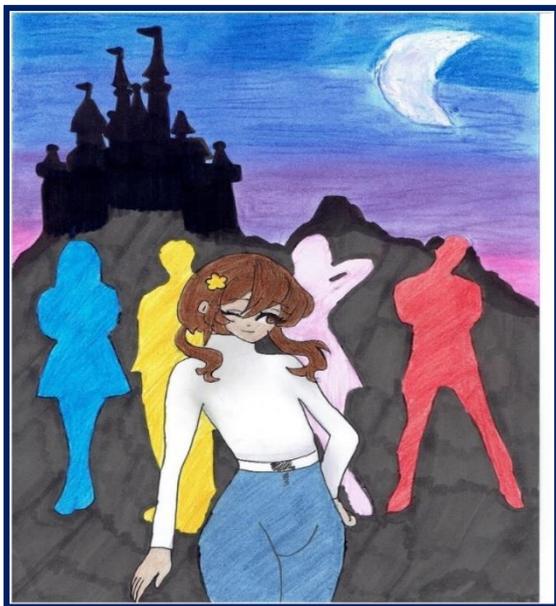
SentiMoții este o școală de o frumusețe rară. Este o clădire mare, spațioasă, cu multe geamuri și culori. Ți-era mai mare dragul să o privești! Are un acoperiș maro închis, pereții drepți, egali și uniformi. Înăuntru, holurile sunt decorate cu tablouri, fotografii și desene, diplome și trofee. Ziua examinării a început cu voieșie. Alexia a reușit să ajungă la timp la SentiMoții. Copii din toată țara au venit să-și încerce șansa, dar nimeni nu a descurajat-o pe Alexia. Prima probă a fost un test, asemănător cu cele de la alte școli numai cu copiii model, dar lui Al i s-a părut ușor. Acest test avea scopul de a selecta copiii talentați și isteți de cei care nu sunt așa de buni în toate. A doua zi a fost un interviu cu psihologul școlii, pentru a-i evalua Alexiei competențele și abilitățile sociale. A treia zi, Alexia a fost adusă într-o sală cu un aparat ce părea ireal. Angajații îi spuneau Definitor. El era acoperit de un strat gros de plastic alb lucios, ce făcea mașinăria să arate mult mai elegant. Alexia s-a așezat încrezătoare pe scaunul moale,

iar pe cap i-a fost așezat un fel de bol conectat prin cabluri multe de Definitor. Alexia a devenit un pic stresată, iar din această cauză a tresărit la auzul sunetelor mașinării ce indicau că a terminat de procesat. Alexia, nedumerită, primi foaia cu rezultatul obținut. La final, scria mare: GALEN-FERICIRE. Fericirea este una din cele patru opțiuni ce le puteai primi dacă treceai de primul test. Celelalte trei sunt ALBASTRU-TRISTEȚE, ROȘU-FURIE și ROZ-IUBIRE. Fericirea este cea mai bună din școală, iar cea mai nedorită este Furia. Alexia era foarte mulțumită de rezultat și era foarte bucuroasă.

A venit și ziua în care Alexia și-a împlinit un vis frumos. Ea a primit uniforma cu ecuson galben. Sunt patru corpuri în SentiMoții, fiecare având o culoare specifică, Alexia fiind în cel Galben. În această școală, elevii erau recunoscuți și după vechime. Cei mai noi erau Primul An, iar cei mai vechi erau numiți Anul Patru. Alexia, din Anul întâi la Fericire, era foarte entuziasmată. S-a integrat bine în colectiv, iar colegii o respectau, căci și acolo era copilul model.

Lunile au trecut, iar Alexia se simțea împlinită. Era la școala dorită, avea prieteni, iar rezultatele bune au însoțit-o în toate. Profesorii erau mândri de Alexia, căci la concursuri ea lua numai premii bune. Dar, într-o zi, Tristețea și Furia s-au aliat și au început să preia controlul în școală. Aveau acum propriile arme, create de propriii lor savanți. Ei făceau regulile. Le obligau pe Fericire și Iubire să li se alătore, iar de nu... nu se va termina cu bine. Alexia și colegii ei de clasă se refugiaseră în dormitorul lor, dar nu stăteau mereu acolo, deoarece frica de a-i găsi și corupe Furia și Tristețea îi presa. Unii chiar au cedat și s-au alăturat lor. Dar Alexia nu se lăsă copleșită de situație și se străduia să fie mereu fericită.

Au trecut zile și nopți lungi și amare, dar Alexia nu se dădu bătută, în ciuda faptului că a rămas singură. Toți colegii ei se preară inamicilor. Când făcea o plimbare prin școală, nu se știe cum, Alexia a descoperit o încăpere secretă și veche. Uimită dar

și speriată, făcu pași lenți înainte. Era foarte ciudat, întuneric și suspicios. Alexia tocmai a văzut câteva raze de lumină de după colțul aproape dărâmat. Ea simți că ceva i-a mângâiat sufletul speriat. Tocmai când Alexia dori să facă un pas spre o nouă descoperire, se auzi din spatele său o bubuitură strașnică, de parcă cineva căzuse. Alexia tresări, dar când tocmai dădu să spună ceva, acel ceva ce ajunsese în aceeași încăpăre întunecoasă

și sinistră. Se ridică speriat, cerând să nu i se facă niciun rău. Era o fată, tot din Anul Întâi, doar că avea uniforma de la Iubire. Când s-au privit în ochi, fata a îmbrățișat-o puternic pe Alexia, de parcă erau cele mai bune prietene care nu se mai văzuseră de mult timp. Amândouă, de mână, porniră spre acea rază de speranță. Și, ce să vezi? Era o... lampă. Dar era enormă, iar lumina ei era foarte puternică și caldă. Dar când Alexia și fata s-au uitat direct la ea, nu le-au durut ochii, s-au simțit chiar mângâiate. Dintr-o dată, se simțiră bucuroase și mai relaxate. Alexia a avut un moment de sclipire atunci. Luă lampa într-o mână, iar cu cealaltă luă mâna fetei și fugiră în mijlocul școlii, unde puteau fi zărite de oricine. Fata a încercat să primească o explicație dar nu reuși. Alexia a așezat lampa cu grijă pe jos și s-a îndepărtat puțin de ea, pentru a vedea dacă este în mijloc.

În acel moment de speranță, răul se năpusti asupra lor. Tristețea și Furia tocmai ce veniră, ele fiind înarmate până în dinți. Alexia îi șopti fetei să pornească lampa, a luat un obiect ce era la îndemână și a pornit cu zâmbetul pe buze spre Tristețe și Furie. Fata nu a apucat să spună nimic. S-a aplecat spre lampă pentru a o porni, dar nu se putea mișca mai mult. A privit speriată la situația în care se afla. Alexia își lărgi zâmbetul

---

---

pentru a putea rezista contra rivalelor. Atunci fata parcă s-a dezghețat și a pornit lampa mare. Lumina și-a răspândit voalurile spre oamenii corupți de Furie și Tristețe și îi mângâie, alungând tot răul din ei. Dar lumina încă nu se abătuse asupra emoțiilor cu care se lupta Alexia, iar acestea ajunseră în cele din urmă la ea și o doborâră.

Oamenii, bucuroși că au scăpat de Tristețe și Furie, s-au îmbrățișat, privind la salvatoarea lor, ce a riscat totul pentru omenire și fericire. Trupul ei a fost purtat pe mâinile oamenilor până la intrarea în școală. Acolo au așezat-o ușor pe un pat de frunze și au format un cerc în jurul Alexiei. S-au prins toți de mâini strâns și au plecat capul la pământ, în semn de recunoștință. Fata a adus lampa lângă trupul Alexiei pentru a avea cu ea obiectul magic. Cu toții au fost mirați când au văzut că Alexia s-a ridicat de la pământ cu lampa în mână. Lumea era acum în extaz căci salvatoarea lor era în viață, într-o stare de blândețe și veselie.

Anii au trecut, iar evenimentul acesta a fost trecut în cărțile de istorie, școala SentiMoții încă funcționează, iar în cinstea Alexiei a fost ridicată o statuie înaltă, lângă școală. Pe ea a fost inscripționat mesajul: „Fericirea există. Fericirea mereu învinge, orice s-ar întâmpla!”

Nu e viață făr' de artă...

Gabriel BOGHIAN, clasa a VIII-a

Nu e viață făr' de artă
Cum nici pian nu-i făr' de clape,
Tu cu-a artei-ngustă barcă
Mergi pe-a vieții lucii ape.

Dintre aștrii ce s-arată
Colo jos pe fundul mării,
Tu distins-ai a lor pată
Făr' de-a da un curs chemării.

Și din ale vieții roade
Ce te-mpresur cu de-a valmă,
Tu le cerne p-ălea fade
Făr' s-ascuți a lor sudalmă.

Iară din deșartii idoli
Numai lira sfântă-ți fie,
Căci poetu-i făr' discipoli
Și-i mânat de flamă vie.

Și de ochii vor să-ți ardă
Tu închide-a tale pleoape,
Nu e viață făr' de artă...
Cum nici mal nu-i făr' de ape.

Lumina nopții

Gabriel BOGHIAN, clasa a VIII- a

Noaptea ca o blândă șoaptă se așterne peste plaiuri,
Șoptind tainic la urechea neînsemnatelor de traiuri
Ale lumii, ce ca-n vis se învâрте pe-alt pământ
Ea asmute-nsemnătate neînsemnatului de gând
Și-aruncând întunecime peste astă lume toată
Cel văzut întunecându-l, nevăzutul ni-l arată,
Iară noi cei mici aievea, neînsemnați și de nimic
Ne schimbăm în entropia unui univers ... mai mic.

Colo jos, stând în odaia-i, la lumina lunii blânde
E Alecu-n mâini cu fața-i și cu lacrimi tremurânde...
Pe obraji-i stacojii ce de-a valma i se udă
De-i vreun sens spre a-l găsi el îl caută cu trudă...
Și de nu-i... din neant va scoate o vecie de dureri
Ce un sens în sine-s toate înăsprite de plăceri...

„Tot ce-n lumea asta mare eu văzut-am dinainte-mi
Fost-a o infimă marfă pentru-a cailor mei pinteni
Câtă frunză, câtă iarbă, înainte mi s-a pus
Toți oștenii, tot norodul ca-n șiraguri de pe-un fus
Și palate și castele și-mbatabile cetăți
Din ungherul minții tale am avut doar libertăți
Iar acum, dragul meu tată, din cărarea-mi ai plecat

Mi-ai lăsat parșiv pe masă titlu-ți nalt de împărat
Tu crezut-ai vreodată că cu-arginți ai să răscumperi,
Marea de iubire toată cu materie s-o cumperi?
Tu-ai crezut c-a mele gânduri doar spre-arginții cei nerozi

Se avântă-n volburi dense, m-ai crezut dintre irozi?
Of... n-avut-ai și-n vecie n-o să am
Ochi de-argint și suflet negru ca pe tot să-l dau pe-un ban
De ți-am dat vreodată' vreun semn... vreo vorbă, cufundându-te-n deșert
Pe acesta-mi gând din urma-ți veșnic n-o să mi-l mai iert
Căci iubit-ai pe tine... ci cu suflet, nu cu minte
Nu voi lua nici bani, nici lume pentru jindul de părinte!"

Somnu-n viață ce se-aștearnă e o moarte timpurie
Căci din negrul neant al morții s-a desprins ca o fâșie
Dară sufletul ce-n moarte își găsește cale-n viață
Fiind pătruns de flama vieții își arată a sa față
Și cătând a se sustrage peste-a vieții dulci hotare
Ne arată cum că viața-i doar o umbră trecătoare
E un gând abia gândit al eternei vitregi morți
Ce o mână e de zgură, de sicrie și de sorți
Înecate în neștire de a vieții lucii valuri
Ce nu au în chintesență-nsemnătate ori idealuri
Iară noi cei mici aievea, neînsemnați și de nimic
Ne găsim fierbând în viață precum ceaiul dintr-un plic...
Ne-aruncăm priviri piezișe, ne hulim și ne gândim
Oare unde va să fie al nost loc în țințirim ?

Cugetăm ce soi de lacrimi or să-nece-al nost sicriu
De-i vreun semn de ezitare să nu fie prea târziu
Căci al nostru suflet veșnic e o flacăra-i, -un foc
Tot mai slab pe zi ce trece, asuprit fiind de soroc
Și când flacăra s-o stinge... totu-n jurul nostru piere...
Ca un freamăt de jăratec, ca o umbră de plăcere...
Precum firele de apă ce se joacă printre valuri
Multe poposesc adese peste albele limanuri
Astfel și a noastre duhuri de orbire asuprite
Nezărite-s strămutate și în taină spălăcite
Și când crezi că lumea-ntreagă ți-este toată la picioare
Rătăcit vei fi nevolnic prin nisipuri mișcătoare
Dară-n mare cum și-n viață sunt și stropi ce se aruncă
Se evapor -mii de roiuri din a mării lor speluncă
Și purtându-se pe sine printre pâcle, printre nori
Ei revarsă în vecie a lor freamăt de vapori
Dară -ndărătnici... neputând să se supuie
Înapoi spre-a lumii boltă ei rebeli iară se suie
Tot așa cum aste duhuri ce ne sunt de-a pururi date
Ele sunt în astă lume ca-n final să fie luate
Și legate cât mai tare tot mai tare s-or opune
Suflul morții celei aprigi și mai aprig au să sune
Iar talanga ce spre moarte cu-al său sunet ne îmbie
Ne-o munci în astă lume doar c-un petec de hârtie...
Dimineța ce cu raze deșuchete ne învăluie pe toți
Spre-a treziei împlinire ne îndeamnă, tu socioți?
Dar când razele-i malefici îmbrăcate în lumină

Se revarsă-nșiruite și-ți împresur a ta mină
De pe văile deșarte ale lumii ce se-negur
Ele-ți poartă-n ochi imagini și te seacă tot de tremur
Spre a lor idealuri veștezi te atrag cu-acei ochi verzi
În a lor ispită neagră te îndeamnă să te-ncrezi...
Nu te-ncrede... nici te pleacă, n-asculta a lor chemare
Căci sub vălul lor cel luciu-s doar ispите-nșelătoare
Numai inima tu-ascultă-ți ca și cum ar fi o voce
Ce în viață ea te mână dinspre tot ce e atroce
Suferi-vei tu adese, dar nicicând să nu te pleci
Ca și vântul peste mare tu în viață ai să treci
Astfel cată-n spre iubire, cată-n viață nevăzutul
Căci nu-i sens în toate câte le-a făcut în lume... lutul.

„Afară plouă și-n sufletu-mi o furtună deopotrivă se dezlănțui
Când trist eu de a ta umbră duhul meu posac înlănțui
Zile trec în calendar, de pe ziduri cad șiroiuri
Ce-o să fac eu când pe urma-ți astăzi vor veni în roiuri?
O să stau în șir cu dânșii salutând ducând la pieptu-mi
Mâna rece ce-n amar a găsit albită postumi?
Voi putea eu stăpâni dorul aspru ce-n mormânt
Mă îndeamnă și pe mine să devin și eu pământ?
Cine știe, doară soarta-mi când o fi în fapt găsită
Lumina-va făr' păsare fruntea-mi cea nedumerită
Și-atunci poate-n astă lume oi afla și eu vreo cale
Șterse-or fi toate ce mie de pe urma dumitale
Mi-au fost puse învălmășite deasupra-mi spre-ntunec

Oi putea cu cheia vieții sufletu-mi eu să desferec?”

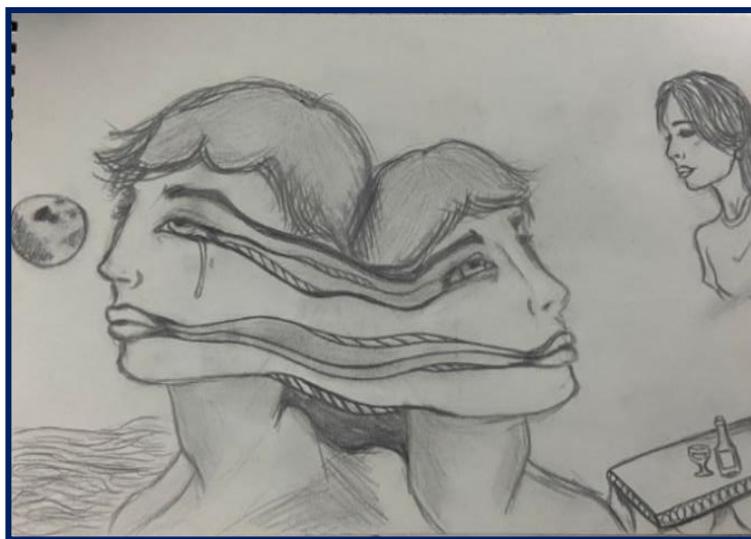
Mânece negre ce azvântă racl-opacă înspre soare
Mișună de colo colo spre a pașilor rumoare
Și se întrec unii pe alții în convoaie-ntortochete
Se mai calc și pe picioare și dau enervați din coate
Bocitoare-n haine negre se tot mișcă-n sus și-n jos
Neștiând pe cin’ să plângă cu-a lor plâns cel dureros
Iar năuntru preoți cântă zguduind întreg norodul
Se aude dintre ziduri zgomotos sunând prohodul
Și-n mulțimea fără capăt undeva prin cei din față
E Alecu-n jos cu capu-i și gândind la a sa viață
Iară-n clipa de pe urmă, în momentul cel solemn
El la inimă își face conștiincios cu-amar însemn
Și din miile de oameni el se-azvântă în afară
Și îi cheamă înăuntru să bea vinu-i din ulcioară
Toți la masă se așază, iară-n capu-i chiar Alecu
Buimăcit se dezmoștește, căci ceva chiar se petrecu...
Pe când roiul de mulțime se înfige în bucate
Setea să și-o potolească, să îndruge verzi și-uscate
Ochii lui pierduți în gânduri de îndată vor să zboare
Căci nainte-i, printre mese, e o floare-ntre fecioare
Frumusețea de pe chipu-i eclipsează-ntregul freamăt
Toată forfota e surdă din’ dărăt și până-n capăt
El o caută cu ochii, ea-i arunc-o uitătură
Și surâde-n chip șăgalnic din a toată ei făptură
El, pribeag în astă lume, a găsit în ea menire

Și-i cuprins pân' la picioare de un gând de fericire
Și-ntr-un suflet făr' să-i pese el zglobiu începe-a fuge
La picioarele-i nătânge vin vărsat începe-a curge
Și se-apropie ... șovăielnic și cu capul în pământ
Iară mâinile-i febrile i se-azvântă tremurând
Și-i azvârl priviri timide, mai se dă un pas 'napoi
Ea privește încântată acest strașnic tărăboi
Se apropie de dânsul și-i cuprinde-a sale brațe
Și îl lasă ca de ochii-i el privirea să și-o-agațe
Iară el timid cum este... într-o clipă uită totul
Căci în ochii ei cei negri lumea-ntreagă își dă ortul...
Moartea viața slobozește precum marea las' să scape
Printre-a ei molateci mreje firele zglobii de ape
Ce la cerul nemuririi printre pâcle vor să suie,
Se azvârl rebeli pe sine neputând să se supuie
Dar această neputință nu-i decât o simplă mască
Ce o poartă chiar pe ochii-i vreun sârman de gură cască
Ce nu e, hai drept să spunem, vreun bogat sau vreun boier
Ci-și aduce-aminte zilnic – totu-n viață-i efemer...

În alaiuri aliniat: aghiotanți, solii, argați
Vestea nunții o rostiră la puternici împărați
La sârmani deopotrivă, și-i chemară-n rând pe toți
Să încante cu-a lor fețe pe abia găsiții soți
Și se-nfipseră cu-ardoare în zglobiu și strașnic joc
Vreo trei nopți găsit-ar vreme ca să joace-n șir cu foc
Nici că-n lume se văzuse așa nuntă pân-atunci

Iară-n cazul băuturii n-aveai pic ca să te plângi
Prinți serioși cu-a lor alură de motan cu lungi mustațe
Au băut pân' nici mustața n-a putut să-i mai agațe
Iar Alecu cu-a lui soață -precum stelele și luna
N-oi găsi moment în viață unde alta-i făr' de una
S-avântă cu el în horă ca o floare dintr-o mie
Ș-apoi după ce se întâmplă nu- i știut... dară se știe.

Noaptea ca o blândă șoaptă se aștearnă peste plaiuri
Și ne-arată unde viața ne-a purtat pe-a sale valuri
Ea-runcând întunecime peste astă lume toată
Cel văzut întunecându-l, nevăzutul ni-l arată
Iară noi cei mici aieva, neînsemnați și de nimic
Ne schimbăm în entropia unui univers ...mai mic
Și oricât de-ntunecoasă-i pâcla ei liniștitoare
Nu-i lumină-n astă lume spre a fi mai sclipitoare...

Somnium

Mara SUDOR, absolventă clasa a XII-a D

Pentru o clipă-mi las genele de sus să-și atingă genele de jos

Și sper că-n focar de gânduri picurat
apare eclipsă neagră de soare sugrumat.

Doamne, să-mi primesc odihna minții
și-aș bea apa ce-o plânge curcubeul fiartă imediat.

Dar, stai! Unde-i odihna?

Inelul zânelor mă cheamă.

Dansează. E doar o splendidă seară de vară...

Oricând e lună plină!

Acuma îmbrățișează luna!

Voal de nuntă al miresei sfinte, lumină albă disipată,

Înfing și unghiile-n pietre să stau pe loc,

Să nu mă-nghită-n al lor dans de foc.

Rotund, rotund dans infinit,

Gata, mă cațăr printre stele

și piruetă, piruetă, dans infinit valsez cu ele.

O zână și un elf mă țin de mână, nu pot să scap!

Prizei electrice involuntar m-am predat.

Brusc, lumină albă mă-nconjoară...

Oi fi zână? Sau doar coardă ruptă-n soare de vioară?

Inelul lor se rupe și zânele fug,

Se ascund...

Sub frunze lucitoare, praf de cerc de stele

Sau de pe aripi încet lor li se cerne.

Stresul meu, și-al tău.. al nostru**Mara SUDOR, absolventă clasa a XII-a D**

STRES în păr, în ochi și-n oase...

mandibulă, maxilar, unite-n împietrire

Înghit saliva acră de 3 ori până mi se exfoliază obrajii,

Nărilor-mi îngheață.

Plămâni-mi mai lucrează?

ulcer infantil să-mi crească-n măruntaie nici nu-mi pasă

ea mă spală pe-năuntru, mă clătește

urlă, cântă și mă strigă, tot mă înțeapă.

troncăne tahicardică rupându-mi

O țin în mână, vreau s-o mângâi, dar

S-a îndrăgostit?

Apoi sfioasă l-am certat pe creier că m-a dezamăgit...

Nevinovat a încercat să plece și el, dar

l-am oprit.

- De vină-i STRESUL, nu sunt eu!

Nu l-am crezut, căci e actor de cinema, dar fără inimă acum doar stresului mă-nchin.

Stresul meu

Și-al tău...

AL NOSTRU

Tovarăș de amoriire

Iustina TEACU, absolventă clasa a XII-a D

Dacă aș spune adio,
L-aș scrie pe o frunza de nuc,
Mi-aș cere iertare de la
Visele de apă
Care s-ar risipi violent
În umbra ta,
Și le-aș acompaña
Cu un strop o sută nouăzeci și nouă
De rouă de suflet.

Dacă aș spune adio,
L-aș scrie pe o frunza de nuc,
Mi-aș cere iertare de la
Pământul tău pueril
Mângâiat doar de furtună,

Pe care mi-am promis
C-o să-l hrănesc și eu
Într-o bună zi
Și am uitat.

Dacă aș spune adio,
L-aș scrie pe o frunză de nuc,
Mi-aș cere iertare de la
Tine

Că nu te-am putut lua cu mine
Dar să știi că nu te-aș pierde cu regrete
Ci ți-aș cere voie
Să te mai îmbrățișez o dată,
Promit, doar o dată,
Azi, poimăine, pe veci...

Decalogul unei vieți efemere

Valeria GRIGORI, clasa a XI- a D

Astă noapte-n vis, un decalog mi-a fost descris:

Viața unui om este precum o furtuna, ea răscolește suprafața oceanului și se lasă pradă efemerității.

Învăță să accepți trecerea inexorabilă a timpului.

Antonimul efemerității este absolutul.

Fericirea absolută durează doar o clipă, atât poate îndura viața unui om, iar uneori nu o trăiești nici pe aceasta.

Renunță la goana după absolut!

Viața e un parfum de emoții, mii de arome, mii de sticle,

Un accent subtil de iasomie, pentru când ești foarte fericit sau o sticluță spartă, care prevede o tragedie.

Diversifică-ți colecția de trăiri!

Ți se zice mereu să nu stai cu capul în nori,

Pentru că viața e aici jos, pe pământ.

Să ne bucurăm la maxim cât putem, de ceva

Ce mâine poate a fi al altcuiva?

Viața este un organism viu, o înfometezi și se întoarce împotriva ta,

Fii atent cu ea! Oferă-i senzații tari!

Este omul o ființă nepăsătoare pe două picioare?

Poate că da, poate că nu... de tine depinde.

Arată la tot pasul că ești om, nu un buton!

Orice lucru bun în viața asta este scurt și trecător,
florile unui cireș, primăvara, iarna, omul.

Pentru noi, oamenii, viața nu are niciodată timp.

E un blestem sau binecuvântare? Tu decizi...

Viața asta-i un spectacol,

Fii și actor și spectator!

Dacă viața-i efemeră, nu mai trebuie trăită?

Dimpotrivă, asta-i motivul pentru care trebuie iubită!

Dar ăsta a fost doar un vis...

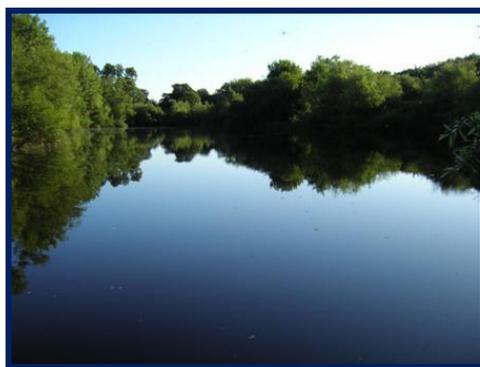
Prut – simbol al despărțirii

Valeria GRIGORI, clasa a XI- a D

Prutule, râu cu apă furtonoasă, cum te-au descris
Ptolemeu și Herodot, apă plină de mister și taine.
Tu ai devenit o apă blestemată, despați un frate de o soră
Și părinți de-ai lor copii.

Al tău val demult schimbat, nu mai speră la nimic
Apa de odinioară este un mit, un vis râvnit.
Multe poduri au unit acele doua maluri,
însă acum, tu, Prut, ai rămas hotar de valuri.

O apă curge, dar și taie,
O piatră, un neam și un popor.
Frate cu frate ar trebui să lege,
Malurile tristului râu.
Vei deveni tu oare un mijloc de apropiere și nu de separare ?

Ochi de păianjen

George ATĂNĂSOAIE, clasa a XI- a D

Stau întins pe iarba rece

Soarele vrea să mă înece

Stau sub frunză de copac

Norii-ncep să se desfac

Luna apare, plânge-n zare

Stelele pe ea urmează

Zarea cu sclipiri pătează.

Și privesc pe după frunze

Cum se înfiripă pânze

Un păianjen pe ea trece

Se prinde de sfoara rece

Și în noapte, spune șoapte

Parcă stă în rugăciune

Ochii-s plini de-nțelepciune

Către lună se întinde

O dorință-i se aprinde

Și îi văd în ochișori

Iubirea-i față de zori

Se rotește și privește

Trupu-i este spintecat

Capul și-l ține plecat.

Brațele i se tot zbat

El rămâne-ngenunchiat

Cu visuri pătrunzătoare

Vrea să scape din strânsoare

Pânza-i albă, ochii-s negri

Să scape el nu răzbate

Brațele-s încătușate

Și acesta mă zărește

Luptele și le oprește

Pânzele îi sunt ușoare

Începe să se coboare

Se oprește, iar pornește

Lumina o ocolește

Mrejele-s născute-n noapte

Și mă mir de-a lui privire
 E cuprinsă de sclipire
 De pânză vrea dezlipire
 Să își schimbe a sa fire
 Parcă plânge, trupu-și strânge
 Inima îi este pură
 Frigul nu îl mai îndură.

 Dar sclipirea i se stinge
 Și un instinct îl împinge
 Privirea parcă îl doare
 Nu mai e scăldată-n soare
 Durerea l-a obosit
 Singur și învolburat
 Ochii i s-au tulburat

El se pune pe-a mea mână
 Știu că ar vrea să rămână
 Eu-s tăcut mă fac că dorm
 Parcă este și el om
 O, ființă-n suferință...
 Oare ești cuprins de chin
 Când mă-nțepi cu-al tău venin?
 Oare inima te doare?
 Lacrimile-ți cad ușoare
 Ai regrete interioare?
 Văd un tremur în picioare.

 Și te văd cum din senin...
 Ești cuprins de un suspin..

Concursul „Cuvintele vindecă”, LinkedIn

Magia cuvântului

Ioana RĂSPOPA, clasa a VII-a

Grăiește-mi o vorbă duioasă
Tu, copilă mlădioasă,
Crezi în a cuvântului magie?
Sau crezi că-i doar o fantezie?

Inima ca de cleștar
Cu flori de mărgăritar
Se face-n mii de bucățele
Dacă o rănești cu vorbe grele.

Noi, prietene pe vecie,
Pentru mulți ani, poate o mie
Domnim peste un regat
Al cuvântului fermecat.

O, dulce copilă
Cât ești de fragilă!
Un cuvânt te doare
Însă altele-s încântătoare.
Pentru o eternitate
Îți păstrezi acea puritate
Grăiește-mi o vorbă duioasă
Tu, copilă mlădioasă...

Prietenia

Andreea Giorgia CREȚU, clasa a VI-a

Prietenia este o comoară,
Asemănându-se cu o piatră rară.
Dacă tu un prieten ai
Te vei simți ca în rai.

Cineva fiindu-ți mereu aproape,
De greutăți o să te scape,
Zi de zi te va ajuta la greu,
De asta prietenu-i un ajutor mereu.

Chiar de amândoi veți plânge
Inimile nu vi le veți frânge.
Când amândoi veți râde
Pe chipuri soarele vă va surâde.

Respect și prietenie...

Medeea ISOPESCU, clasa a VI-a

Stimezi cu-adevărat,

Când ești respectuos,

Mai ales, cu cei de mai jos!

Vorbe grele și amare ,

Despart gândul tău...de respectul
meu

Pentru că nu știi, se vede,

Că-n zâmbet e câștigată,

Fapta bună...adunată!

Prietenia-i cântec de onoare

Trăit din respect pentru fiecare

Și-i lesne de-nțeleș că cine nu

Respectă,

Prietenia nu o merită!

Iar când vei înceta

În a te compara,

Cu calitățile altora,

Atunci toată lumea,

Va începe a te respecta.

Este o vorbă mare, spusă pentru
oricine.

Că prietenia curge din mai
multe izvoare.

Dar cea mai curată vine

Din respectul pentru tine!

Un simplu gest...

Tiana VEISS, clasa a VI-a

La umbra unui cireș înflorit,
Stă cuminte un copil adormit.
Cu bucle blonde, ce-i ascund ochii blânzi, plângând,
Și cu mânuțe albe și rotunde, tremurând...

De gheață parcă-l trec fiori,
Scuturând cireșul de scumpe flori,
Și încercând să ia în palmă o singură floare,
Cineva, pe umăr îl atinge și tresare...

În fața lui o fată se arată,
Iar printre șuvițele negre i se ivește privirea încruntată,
Oare de ce e săraca atât de supărată?
Cireșul o fi făcut-o întristată?

Cei doi se ceartă, se lovesc,
Își spun vorbe urâte, pe pământ se trântesc
Plâng în hohote și țipă,
Nu stau pe loc nicio clipă.

Și până la asfințit,
Sub cireșul înflorit,
Cei doi cearta n-o opresc,
Dar încet, ei obolesc...

Atunci copilașul, la umbra cireșului stătu
Și o cunună din florile lui făcu.
Încet și cu sfială el se ridică,
Și fetiței, pe cap, cununa-i atârână.

Cei doi se îmbrățișară, în semn de împăcare,
Spunând, cu ochii-n lacrimi, cât de rău le pare...
Iată astfel cum un simplu gest,
Poate înflori prietenie pe acest pământ onest.

Aceasta este a lumii armonie-
O adevărată prietenie...
Și prietenia celor doi copii a fost, ca din cireș o floare
Plăpândă și sensibilă, dar dulce și încântătoare.

Prietenie

Flavia CONSTANTIN, clasa a IX-a F

Uităm că suntem toți o soră și un frate,
Nu ne amintim că cuvintele dor, nu pot fi uitate;
Că faptele se imprimă în suflete și rămân
Că sunt oameni ca noi care suferă și nu spun.

Am devenit toți violenți, fără răbdare
Ne prefacem că n-avem timp să găsim o valoare,
Rănim pe cei din jur pentru că și noi suntem răniți,
Avem povești în spate, jignim și suntem jigniți.

Am uitat de echilibru și de toleranță
Că toți suntem egali în această viață;
Ignorăm faptul că noi, oamenii diferim
Că asta-i pura frumusețe în lume ce n-o zărim.

Unitatea este cheia, căci învinge ura, cearta
Ea slăvește iubirea pentru a-i găsi harta,
Căutăm să înțelegem că toți suntem la fel
Deviza unității în diversitate ne este model.

Cuvintele vindecă

Ana – Ruxandra NASTASĂ, clasa a IX- a F

Eu sunt copil, un simplu om,
Vreau să devin un mic erou.
Mă sperii, plâng, pășesc cu milă
Sunt sincer și ofer doar stimă.

Într-o lume anevoioasă,
Singură, deloc voioasă,
Simt că pot să schimb ceva,
Simt că am puterea mea.
Vreau să încep cu mine însămi,
Apoi, dacă reușesc,
Să șterg și unele patimi
Din sufletul omenesc.

Omul suferă, dar iartă,
El trăiește din respect,
Din respectul și din arta
Cuvintele ce-l definesc.

Următorul pas se îndreaptă
Cu grație și ezitare,
Către tânărul ce iartă
A sufletului îndurerare.

Oamenii din jur, se pare,
Nu cunosc ce e iertarea.
Lumea, astăzi, nu înțelege,
Nici nu vede, nici nu crede.

De-ar fi omul azi mai bun,
De-ar înțelege ce-i respectul,
Nu te-ar lovi cu nepăsare,
Nu s-ar ascunde de ce-l doare.

A înțelege e puterea,
A ajuta e armă mare,
Vindecarea e cuvântul,
Fratele, mama și gândul.

Nina cea rea

Matei ANDRONIC, clasa a VI-a

Într-o zi cu soare-afară,

În cămașa mea cu flori,

Savurând total o pară,

M-au trecut niște fiori.

Am văzut o grozăvie:

O fetiță violentă

Rânjind pe sub pălărie,

Parcă era o agentă.

Își strânse deodată pumnul,

Pregătindu-se să dea,

Ca și cum ar trage tunul,

Într-o fetiță cu acadea.

Nina era pofticioasă

Și lovea tot ce prindea

Crescu răutăcioasă

Și-n oglindă nu zâmbea.

Eu, văzând-o pe copilă

Cu-acadeaua în mânuță,

M-a cuprins o mare milă...

Am fugit către fetiță

„Lovind pe cei fără apărare,

Din tine se rupe-un pic.

Niciodată nu vei avea iertare

Și n-ai să fii bună de nimic!"

Nina noastră, violentă,

Mi-a zâmbit pe sub sprâncene,

A luat para suculentă,

Iar eu m-am umflat în pene.

Prietenia

Vianora ANDRONIC, clasa a VII-a

Prietenia este o floare rară,
Dacă nu o uzi, poate sa moară
Prietenul e omul care știe,
La greul tău alătura să-ți fie.

Când ești căzut să te ridice,
Când te bârfesc el contrazice,
Omul fără de prieteni,
E ca bradul fără cetini.

Când ai prieteni totul e mai ușor,
Ai cui să spui când îți este dor,
E persoana pe care te poți baza

Mereu,
Când tot din jurul tău e greu.

Prietenului tău,
Să-l ajuți ca să nu-i fie greu,
Să-i dai încredere cu fapte
Și sfaturi bune și adevărate.

Prietenia-nseamnă dăruire,
Înseamnă-a oferi fără să ceri,
Să dăruiești respect dar și iubire,
Să faci din toamnă numai
primăveri!

Revolta jucăriilor

Mateea Roxana PAVĂL, clasa a V-a

Noaptea și-a lăsat mantia de abanos peste orașul obosit. E ora de culcare. Toți ai casei au adormit. Este târziu, dar Moș Ene nu se grăbește să mă viziteze. Gândul îmi zboară ușor de la una la alta. Simt pleoapele tot mai grele. Aș vrea să mă țin tare, când, deodată aud:

-Vai! Piciorul meu!

Ridic ușor capul de pe pernă, mă rezem într-un cot și privesc în jur. O văd pe Maya, păpușa pe care am primit-o de la bunica. Geme într-un colț cu piciorul rupt, încercând să se ridice. Lângă ea, soldatul John cu uniformă roșie o consolează:

-Nu-ți fie teamă, draga mea! În seara aceasta sunt în slujba ta. Mă duc să o chem pe Plușica, doctorița de jucării. Ea va ști ce e de făcut.

- Nici măcar nu știu, dacă Plușica mai este cu noi, spune Maya cu glasul tremurând.

- O voi găsi! adaugă hotărât soldatul.

- Hapciu! Oare cine o fi răcit? mă întreb în gând.

- Scoateți-mă de aici! Am praf peste tot, sunt alergică!

- E Plușica! Spune John.

- Sunt sub pat, sunt plină de praf, stau aici de o lună!

- O lună? Cred că are dreptate. Am uitat de ea.

- Ajută-mă, John! Se aude un glas ascuțit.

- Tu ești eroul nostru în noaptea aceasta!

- Oh, Sofia, tu ești? Ce ai în păr?

- Gumă de mestecat!

- A întrecut măsura de data aceasta! răspunde furios soldatul.
- Vai, părul meu, niciodată nu va mai fi la fel de fin și mătășos! se plânge Sofia.
- Privește, rochia mea e plină de gem! răspunde o voce pițigăiată.
- Priviți! E Barbie!
- Eu ce să mai spun că sunt cheală? Nenorocita, mi l-a tăiat pe tot fără milă, adaugă Lisa.
- Tuc! Tuc! urcați în vagoane! Totul e pregătit! Plecăm! Țara Jucăriilor ne așteaptă!
- E trenulețul meu mov.
- Am hotărât! zice John cu glasul său milităresc și apăsător.

Nu mai putem îndura neglijența sa! I-am fost mereu alături. Am înveselit-o cu jocurile și năzdrăvăniile noastre, când a fost bolnavă, ne-am rugat noaptea pentru ea și drept răsplată, ea ne tratează cu nepăsare, de parcă n-am avea suflet. Zicând acestea, toate jucăriile s-au făcut nevăzute.

-Nu plecați! Sunt aici! Nu mă părăsiți!

Mama mă mângâia ușor pe frunte. Am privit în jur și mi-am văzut jucăriile aruncate la întâmplare. Acum știam ce am de făcut.

Mărțișorul

Andreea – Georgia CREȚU, clasa a VI- a

De când eu m-am născut,
În fiecare primăvară am văzut
Cum își dăruiesc fiecare
Tot felul de mărțișoare.

Dar eu deloc nu știam
Cu adevărat ce ne dăruiam.
Mai mereu ce înseamnă întrebam,
Dar în zadar eu căutam.

Nu înțelegeam nimic!
Știam doar că-i vorba despre un
voinic.

El cu-n zmeu mult se bătea,
Parcă pe soare îl elibera.

Nu băgam de seamă bine
Cine se bătea cu cine.

Doar un lucru am mai reținut:

Că oamenii întunericul au urât.
Când mai mare am crescut,
Iar am început să caut.
În ziua aceea am aflat
Ce s-a întâmplat cu adevărat.

Inamicul voinicului era mare,
Să fi văzut ce gheare are!
O luptă crâncenă s-a petrecut
Până când zmeul nu a mai putut.

De voinicul îndurerat

Soarele a fost eliberat.

Primăvara nu a mai fost văzută

De cel ce-a câștigat o luptă cruntă

Sângele voinicului nostru drag

S-a scurs în zăpadă cu un gust

dulceag.

Pentru că acesta a câștigat

Și pe soare l-a eliberat.

Din bătrâni se împletesc

Fire de două culori

Cel alb prezintă victoria,

Iar cel roșu prezintă istoria.

Viscolul...

**Gabriel BOGHIAN, clasa a VIII- a, Premiul I, Concursul Național
„Creangă... la el acasă”, profesor coordonator dr. Melania – Elena ILIUȚĂ**

La lumina sfintei flame

Se zărește dinspre deal

Cum coboară în aval

Fulgii iernii-n amalgame.

Și-n al lor freamăt serafic

Ce mă-nconjură-n perdele

Cerul nopții plin de stele

Se ghicește-n chip șagalnic.

Iară din al casei horn

Se înțese-un strașnic fum

Mă presară-n rece scrum

Stropii iernii se întorn.

De pe-ocoale, de pe streșini

Viscolul vuind la vale	Îngânând a sa baladă
Gheață dalbă tot prăvale	Stăruî în ast' tiradă
Răscolind a casei cetini.	A vântoasei ce-a pornit.
Pojghița apei sălmastre	Ș-apoi ziua la lumină
Tot acum trecu în gheață	Oi vedea ce-i răscolit
Mă lăsă cuprins de ceață	Viscolul ce-a viscolit
C-oglundirea sa de astre.	Ș-o-arăta zglobia mină...
Num-al porții scârțait	

Copilărie...

Ana – Ruxandra NASTASĂ, clasa a IX- a F, Premiul al III-lea, Concursul Național „Creangă... la el acasă”, profesor coordonator dr. Melania – Elena Iliuță

Tocmai ce mă întorceam de la școala din sat, mergeam agale, obosit și lipsit de orice bucurie. Fusese o zi grea, deoarece trebuia să mă despart de tot ce înseamnă sat, de fiecă suflare a naturii, de crâng, de păsări și de viața simplă de aici.

Aveam vreo treisprezece ani pe atunci, părul bălai și ochii nelipsiți de strălucire. Era începutul unei veri rodoase și sfârșitul prezenței mele în școala în care învățasem să trăiesc. Clădirea, ce-mi apăruse câțiva ani din viață trupul, mă lăsa acum s-o părăsesc. Ferestrele ce au trăit cu mine în clipele în care mi-era frică, acum se depărtează. Banca pe care nu o voi uita, incomodă, rece, însă, de mare ajutor, mă va duce mereu cu gândul la copilărie și îmi va aminti de zilele în care puteam, încă, să mai fiu copil.

În sat era o liniște deplină și doar pe ici, pe colo, puteai să vezi câte o mamă ce-și îngrijea de casă și de copii. Bărbații erau ocupați cu treaba câmpului și nu puteau să stea pe acasă, fiind mereu plecați. Ajungeau seara târziu, când nu mai puteau face nimic prin gospodărie și luna le dădea de veste că este timpul să se odihnească.

Ajunsesem deja în fața casei, iar școala era în urma mea, privindu-mă, parcă, și voind să mă întorc. În uliță, lângă fântâna noastră, mama mă aștepta bucuroasă. Obrajii roșii și fața plină de sudoare îmi vesteau că și astăzi a muncit la fel de mult. Am intrat cu dânsa în curtea plină de păsările care s-au speriat văzându-mă și am pășit în pragul casei.

Era curat, luminat și mirosea nemaipomenit. M-am grăbit să-mi schimb hainele și am savurat mâncarea pe care mama doar ce-o gătise. Îmi va fi dor de tot ce înseamnă acasă, de părinți, de frați și de ulița în care am crescut.

Acasă la noi e liniște, pentru că noi suntem mai mult plecați și venim acasă doar ca să mâncăm, după care ne întoarcem din nou la joacă. Casa în sine nu e mare, are trei camere în care dormim și o bucătărie mică, suficientă pentru toți cei șase membri ai familiei.

Noi suntem patru copii, doi băieți și doua fete, căroră le place mult joaca. Eu sunt cel mai mare, care trebuie să aibă grijă de toți ceilalți. Ne iubim mult și nu putem trăi unul fără celălalt. Chiar îmi place că ne înțelegem și suntem buni unii cu alții.

Am ajutat-o apoi pe mama să strângă masa și am plecat pe uliță să mă întâlnesc cu prietenii mei. Am mers din nou agale, eram oarecum supărat, dar când am ajuns, am uitat de orice grijă și am poposit în crâng timp îndelungat, până ce am primit de veste că trebuie să mă întorc acasă. Mi-am chemat frații și am pornit spre casă, oboșiți și neștiind ce va urma.

În acest fel au trecut zilele de vară, recolta dovedindu-se bogată, bărbații încetând lucrul pe câmp, mamele, la fel de muncitoare și copiii tot așa de jucăuși.

Eram prin luna august și mare îmi mai era nedumerirea. Tata începuse să muncească prin sat, iar mama se pregătea să-mi spună un lucru important. Am așteptat, am așteptat prea mult și am decis să întreb ce se întâmplă. Eram curios și, totodată supărat, deoarece știam, oarecum, ce va urma și ce avea să se întâmple cu viețile noastre.

Am aflat, într-un final, că trebuie să merg la București și să continui școala. Fusesem premiant în vechea școală, eram deștept (așa mi se zicea), iar părinții au fost sfătuiți să mă trimită să învăț în capitală.

Ce greu mi-a fost să mă despart de tot și apoi să plec, să uit, să las în urmă, să renunț. Dar, poate, așa era mai bine... Am plâns zile la rând, până ce a trebuit să plec,

nu mă puteam despartî de-a mea natură. Ulița plîngea și ea la fiecare pas de-al meu. Copacii se întorceau dezamăgiți, lăsându-mă să pășesc mai departe. Biserica din sat mă întreba de ce-s așa de supărat, iar eu îi răspundeam printr-o tăcere asurzitoare. Veneam acasă seara, nici nu mâncam, noaptea nu puteam dormi de grijă și uite așa, zi după zi, mi-am plâns copilăria și am uitat cu totul cine eram.

Venise și ziua cea mare. Școala începea curînd, dar eu trebuia să plec înainte cu două zile pentru a ajunge la București. Zorii tăcuți mă treziră mult prea devreme și nu puteam decât să stau și să admir pentru ultima data satul. Eram copleșit de emoție, dar era prea târziu. Voiam și să rămân, dar și să fiu om învățat, iar pentru acest lucru, trebuia să renunț la una dintre ele.

Trenul mă aștepta în gara în care mi-am strâns la piept toți frații și i-am rugat să-mi scrie din când în când, ca să nu le duc dorul. Părinții au venit cu mine, în timp ce ai mei frați au rămas în grija bunicilor. Bătrâni și îndurerați, mă priveau și ei, făcându-mi pentru ultima dată semn de rămas bun. Eram supărat și neliniștit, însă părinții mi-au dat putere și m-au ajutat să mă acomodez cu noul stil de viață.

Ajuns la București, cu școala începută, cu dorul către casă și singur printre străini, vreau doar să devin om, vreau doar să pot pași peste trecutul ce m-a părăsit. Plîng mereu când primesc o scrisoare de acasă și vreau să mă întorc cât mai curînd în satul meu, măcar pentru o zi. Să ating ușa părintească și să mă bucur de apus, să merg pe uliță, să rîd, să mă pierd prin crîngul fermecat sau doar să plîng de fericire, de stimă și de mulțumire.

Până atunci, îmi trăiesc viața într-un loc necunoscut, un loc pe care nu îl voi iubi la fel de mult, un loc fără poveste de trăire, un loc fără iubire...

Copilăria - floarea tuturor vârstelor...

**Veiss Tiana Alesia, clasa a VI-a, Mențiune, Concursul Național Transcurricular de Lectură și Interpretare „Ionel Teodoreanu”, „Copilărie – Lectură – Fantezie”
Profesor coordonator dr. Melania – Elena Iliuță**

Copilăria este o lume ce ține de infinit, singura „felie” de lumină care poate încălzi și topi întregul univers, prin simplul caracter inocent și bun al copiilor. Aceasta este perioada în care spaimile omului sunt atât de mici și neînsemnate, încât ai spune că doar gâzele s-ar putea teme de ele. Dar toate aceste temeri fac parte din fabulosul și inefabilul gândirii unui copil. Copilăria este un portret ce trebuie păstrat cu sfințenie în muzeul de artă al sufletului, deoarece este pictat în atât de multe culori și realizat prin diferite figuri gemoetrice, linii și puncte, încât ai putea spune că însuși Picasso l-a făcut. Această perioadă lasă în inimă senzații intangibile. Toți căutăm senzațiile din copilărie, când, cu ochii închiși și cu inima deschisă, descopeream și simțeam freamătul trupului, atât de străin și neînțeles pe atunci. Mișcările necontrolate, bătaile repezi ale inimii și pulsatile neliniștitoare din degete erau odinioară lucruri inexplicabile, de care ne miram cu ușurință.

Neuronii creierului produc aceste percepții pe care încerc eu să le regăsesc, percepții care parcă mă paralizează într-un somn dulce cu vise de copil, iar pleoapele mi se închid opace, obosite...Fanteziile mele mă îndeamnă spre depărtările în care pot regăsi copilăria.

Îmi amintesc, cu drag, viața de odinioară, când îmi petreceam zilele de vară citind sau scriind, întinsă pe iarbă, la inconfundabila lumină a soarelui, iar serile jucându-mă cu prietenii...Mi-e dor să stau în grădina bunicilor, la umbra cireșului înflorit, în primăvară. Cireșul este elementul semnificativ al copilăriei mele, care a rămas întipărit în inima mea, lăsând în jurul lui melancolie și dor. A fost primul meu

tovarăș. El mă dezmierda și îmi alina tristețile. Își întindea crengile tremurânde, pline de flori, cu petale moi, albe și roz spre mine, cuprinzându-mi capul între ele. Eu îi răspundeam desfătărilor lui delicate, luându-i ramurile în brațe și sărutându-le dulce și cald. Acum, în cireș o regăsesc pe bunica, eroină a basmului din care face parte copilăria și protectoarea mea solemnă. El îmi amintește de chipul ei blând, de părul ei alb, de ochii ei iubitori, atât de liniștitori și de felul în care mă dezmierda...

De asemenea, acest pom era cel care m-a privit și m-a vegheat când citeam. Cea mai frumoasă carte, care are un loc special în sufletul meu este „La Medeleni” de Ionel Teodoreanu. Mirosul irezistibil și necunoscut pe atunci al paginilor vechi și coperta ei colorată m-au îndemnat să o lecturez. Poate că cel mai mult m-a impresionat cât de frumos era sugerat hotarul nestatornic (copilăria), inocent și plin de farmec. Ionel Teodoreanu a prezentat această perioadă a vieții cu o sensibilitate aparte, de parcă ar fi fost o lume de miracole și de uimire, scăldată în lumină. Dănuț, Olguța și Monica, personajele principale, erau trei copii ce aveau caractere total diferite. Dănuț era copilăros și tăcut, deși înlăuntrul lui se amestecau multe trăiri care îl măcinau. Acestuia îi plăcea să citească, asemănându-și mereu viața cu o poveste. Își deschidea turbinca lui Ivan, se considera Robinson Crusoe sau dorea să sărute Ilene Cosânzene. Olguța se bucura cel mai mult de anii copilăriei: ea era mereu plină de viață și bucurie, având și un umor și o inteligență aparte. Monica, în schimb, a avut o copilărie ușor tristă și zburciumată, deoarece a murit ultima ei rudă în viață, bunica, pe care o considera îngerul ei. Se bucura de anii copilăriei, dar avea tristețile ei...Era o fire sensibilă și emotivă,

căreia îi plăcea să fie tăcută și iertătoare. De asemenea, ea și Olguța cântau la pian, acesta fiind un instrument muzical foarte elegant și emoționant. Imaginea lor îmi aducea aminte de un tablou care m-a impresionat când eram copil: „Fete la pian”. Acesta era un portret pictat de Pierre-Auguste Renoir, ce reliefa o scenă sentimentală, cu două fete aplecate deasupra clapelor pianului. Ele păreau atât de pasionate de munca lor, încât nu observau nimic în jur, se uitau atent la note, parcă învățând o nouă melodie. Totodată, tabloul impresiona prin dominantele cromatice, care se potențau una pe cealaltă prin luminozitatea creată de albul extrem de diafan, complinit de nuanțele de roșu și de verde. Culorile pastelate confereau pânzei un aspect calm și măreț. Se puteau observa, de asemenea, frumusețea și bogăția salonului și a hainelor elegante în care erau îmbrăcate fetele. Acestea se bucurau de copilărie, deslușind tainele delicatului joc al notelor muzicale. Cele două tinere din tabloul lui Pierre-Auguste Renoir parcă ilustrau imaginea Olguței și a Monicăi. Opera literară „La Medeleni” de Ionel Teodoreanu, tabloul „Fete la pian” de Pierre-Auguste Renoir și copilăria mea cu lecturile citite sub cireșul bunicilor au fost un imbold pentru pasiunea pe care o am în privința artei și a literaturii.

Așadar, fantezia și inocența copilăriei creează spațiul revelației artistice atât pentru scriitori, pictori, cât și pentru fiecare dintre noi.

De Dragobete... Poveste fericită

Teodora POPA, absolventă clasa a XII-a C

Plină de viață și hazlie e libelula cu aripi străvezii. Din zborul ei prin brațele cerului blond răsună margarete clipind din pleoape. O, cum cântă natura în întâmpinarea micii creaturi din praf de stele! Ea nu e fluture, nici pasăre măiastră îmbătută de culorile

---

---

primăverii- în ea se oglindește lumina. Și cerul tot cântă și ea îl încântă șoptindu-i galeș umbre de aripioare.

Cu muguri nerupți, virgini de priviri străine, se ascunde pe-o creangă pământie, împodobind-o. Un simplu gest de mână întinsă prin care respiră întreaga pădure: ar vrea să o simtă regină între creaturile supuse. Libelula roșește, de felul ei e mai modestă, se mulțumește încleștând inimile razelor de soare într-o perdea străvezie, de norișor dalb asupra căruia a suflat ușor un copil bucălat cu zâmbet de pădării încă necucerite.

Copacul iubește și libelula o știe. În tainele naturii s-a mai născut o carte a zilelor unui mâine care atarnă la marginea petalelor îmbobocite. Albinele judecă grăbite amorul abia înfiripat. Ele n-au timp să își bată capul cu mozaic din pietricele de la râu. Cum altfel s-ar împodobi viața cu aurul topit din jertfele multelor câmpuri?

Libelula ezită. Cântărește nesigur alegerea sacră- regină pentru impunătoarea coamă de leu dintr-o Sahara înfrunzită ori vreo prințesă în plaiul plin de viață al zilelor toride? Un glas crispat își face drum din seva pământului. Pe căi întunecate ajunse tocmai până la spumosul răsărit a apărut o floare. Un dar cast, promisiune eternă în fața pânzelor cerești.

Libelula știe. Dispare de pe fața vegetală de lut, aruncându-se în aer ca să o prindă ramurile dragi. Iubește... Ca dar de nuntă, împodobeste cu aripile ei nesfârșitul. Pomul o primește în interiorul adânc al cărnii sale lemnoase, cristalizând-o pentru vecie într-un semn de mărgean.

Povestea libelulei și a pomului tăcut vorbește mult printre insectele dispuse să o asculte. Și cel mai bine se aude noaptea... atunci când vântul cald de vară alină blând coroana de miracole a unei păduri îmbogățite cu un puiet ce are scrijelit pe piept o rază de lumină.

Lasă-mă să evadez

Ana – Adriana ILIE, absolventă clasa a XII-a D

Nu am știut ce înseamnă infernul până am privit

În urmă

Și totul a luat foc

Inclusiv eu,

Inclusiv povestea nespūsă care ne-a mistuit

Timp de o eternitate

În altă viață, aici nu e loc pentru minuni.

Pășești în amfiteatru, dar uiți drumul spre casă

Alergi după 14, dar al 13-lea luat-o înainte.

Vis nu ești tu, visul suntem noi

Basmul cu un final asurzitor de mut

Silențios precum dansul volatilor al unui trandafir.

Mi-am pus mâinile la tâmpile și am ales s-o iau pe cale, nu pe drum.

Am făcut un foc pentru a alege forma norilor, dar a plouat...

Un moment și o clipă de repaus

În toată această fugă prostească, totuși...

M-am oprit să mă leg la șireturi.

Când sunt singură, iau borcanul cu visuri și extrag o stea

Am început cu Polaris, mâine voi lăsa mărunț în cer

Poate-mi pică Luna de pe el

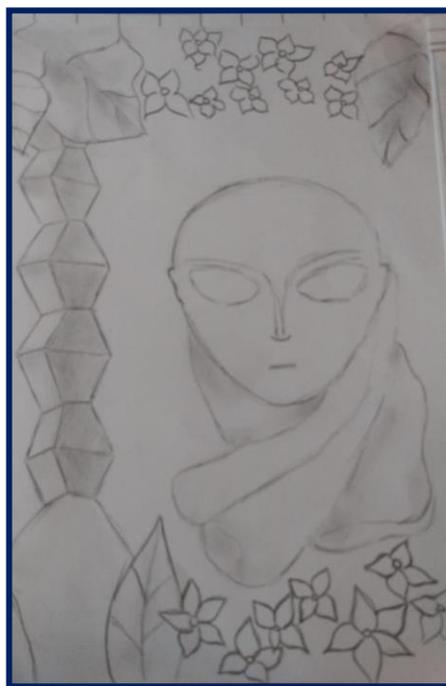

Sau poate Soarele,
 O să am grijă să ți-l așez în piept
 Să te lumineze atunci când mă arunci în altă galaxie
 Atunci când mă izbești de propria făclie
 Și vidul începe să-mi fie frate.
 Lasă-mă să evadez din realitate...

Un gând spre veșnicie

Ana – Adriana ILIE, absolventă clasa a XII-a D

Poate dacă răbdarea nu ma amețea
 Sau dacă soarta nu mi te dădea,
 Poate dacă mierea nu se scurgea
 În privirea ta,
 Poate rămâneam,
 O simplă stea.
 Poate dacă noi nu gravitam
 Într-un cosmos nou, ciudat,
 Poate dacă muzica din inima mea
 Nu mai răsuna
 Sub privirea ta,
 Eu eram o călătoare,
 Necuvântătoare.

Poate dacă nu m-ai fi topit
Sau dacă nu m-ai fi dorit,
Eu eram o floare, doar cu o culoare.
Poate dacă nu te vedeam,
Eu nu înfloream.
Clar și dulce,
Poate infinitul meu se scurge
Sub privirea ta
Tu, fantasma mea.

Viitor sihastru

Emanuela DERICICHEI, absolventă clasa a XII-a C

De-ar fi să nu am un viitor strălucit,
Mi-e bine.
De nu s-ar ridica la așteptările și năzuințele mele,
Mi-e bine.
Căci, dacă aș fi și ultimul om în societate,
Să Te am, Doamne,
Și nu-mi trebuie mai mult.
Ce e societatea asta coruptă în care
Mândria mea vrea să se delecteze?

O frunză moartă în şuieratul vântului,
Un ambalaj pestriț și gol!
Inima deșartă mă tot trage în jos, printre cetățeni.
Nu, nu! Eu vreau să umblu printre Oameni!
Între cei ce-au căpătat lumina
Și se descotorosesc de gunoaietele atrăgătoare;
Între cei ce-au învățat să vadă și să iubească
Ce-i adevăr și eternitate.
Și chiar de-ar fi inundat de lacrimi și durere,
Viitorul viitorului meu tot mă va chema spre lumină.
Nu fie ținta mea pe o treaptă înaltă a lumii de jos!

Între munte și povârniș, trebuie să iau o decizie.
Vreau să alerg către înalt,
Dar inima, vicleana, se împovărează
Cu-ale pământului comori,
Ca să-mi fie înălțarea grea.
Mă-ndrept către munte
Și sacrific vârful dealului meu pentru asta,
Chiar dacă ceilalți nu văd culmea,
Pentru că nu vor să-și mai ridice privirea
Încât să zărească dincolo de terestru lor orizont...

Da, vreau să trăiesc cu adevărat,
Chiar și-n pustia vieții de-ar trebui.
Nu mă opriți și nu mă așteptați!
Alerg către Horeb!

Balet de Șoapte **Dialogul neștiut al spiritelor**

Iustina IORDĂCHESCU, Gabriel BOGHIAN, clasa a IX-a E

Ea: Vioara din colț străpunge galant
Amintire pierdută de zgomote vagi,
Mă întorc spre fereastră privind arogant,
Contextul dorește, dar inima urlă
Să nu îndrăznesc să te-ntreb de ce taci.

Pânze cusute grațios pe tencuială
Nu crapă ca liniștea ce o atingem acum,
Păianjeni plecați rânjesc cu ocară,
Când cuvinte se pierd în umbre și-n fum.

Milioane de ani de-ar trece și tot n-ar fi
De-ajuns pentru râvnita regăsire,

Căci vocile ard între noi incandescent

Legând în etern coșmar de trăire.

Rigida pecete a glasului tău

Îmi cântă la ureche un vis sufocat,

Corzi secerate de vină și păcat

Ne cheamă spre moarte ardent,

Blestemul tăcerii surâde de frica

Unui irezistibil secret.

El: Mucegaiul stăruinței doru-i duce liniștit

C-unei bufnițe bătrâne-nsingurării unui pom.

Șoaptele ca guri firave unui vis închipuit

Aduc gândul ce-l evocă trista față a unui om.

De-i decorul fericirii

Astă patimă din piept,

Atunci ochiu-mi către tine

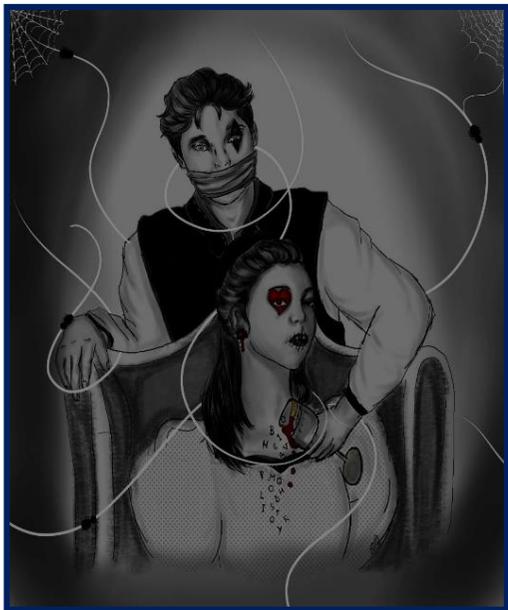
Va căta mereu deștept.

Dară-n sinea mea iubirea
N-ar putea fi mai adâncă,
Căci de-or pierе toate, toate
Singur-o rămâne încă!

O, de-ai inimă și suflet
Iartă-mă de-ar fi să plâng,
Căci mi-i frică de durerea
Ce clipind am să o sânt;
Nu de moartea dorul lumii
Ce în mine a sădit,
Ci că astfel dup-o clipă
Tu cu ea vei fi murit.

Ea: Ai omis a mai grăi
Dorul ce îl porți în suflet
Și-am uitat să te întrerup
Din îndrăgostitul cuget,
Spre a-mi dăruі și mie

O fărâmbă chiar infimă,
 Dintr-o fantezie mută,
 Ce-a rămas numai enigmă.

Dar aflându-ți naufragiul
 De emoții reprimare
 Vreau să implor conștiința
 Să ne facă-acum dreptate,
 Buzele-mi să se deschidă,
 Într-o formă de vorbire,
 Să înfrunte rațiunea
 Rătăcită în amorțirea-mi.

El: Ah, norocul ce cuprinde,
 Inimi gându-i ce ascult,
 Spre-al avea numai o clipă
 Și-al visa atât de mult.
 Întristarea ce succede
 Gălăgiei și tăcerii,

Lasă-n locul unui suflet

Amăgirile durerii.

Ea: Ale noastre decadente

Ce în gânduri și-au găsit

Loc de veci și confidențe,

Aprind focul otrăvit,

Al fantomelor perfide

Ce dansează transparent

Printre simțurile noastre,

Camuflate în evident.

El: Fiorii îmi îngheață-n vine

Pe sub gene tremurând,

Nu mi-i rău, dar nici mi-i bine,

Și alerg și zbor în vânt

Și mă împletesc cu tine

Ca uitarea de un gând.

Ea: Măcinați de sentimente

Și cu ambii ochi secați,

Declarăm doar telepatic

O iubire ca de frați.

Însă mintea-mi nu mă lasă

Să mai neg un adevăr:

Liniștea-i numai hoție

Și închisoare pentru amor.

El: Inimii unde s-ar duce

Cu durere-i sunt dator,

Nu de moartea vieții mele,

Ci de tine c-am să mor.

Stingerea ochiu-mi ce piere

‘N-al ei braț mă va purta,

Unde nu mai curg suspine,

Unde nu-i nici fața ta...

Praful ce plutește absent și greoi
Ne ia răsuflarea, ne preschimbăm în strigoi,
Cine vorbește descompus și absent?
Cu lacăt pe vorbe, facem liniște-n doi.
Inocențe-ale noastre apuse-n pustiu,
Veniți înapoi și arătați-le lor,
Celor rămași cu chip pământiu
Să își zâmbească avid și sonor,
Rupând o iluzie de glasuri ce mor,
Umil să-și descoasă gurile lor.
În trecut ca să lase gesturi și semne,
Cu ardoare-n emoții să-și zâmbească refrene,
Versuri mai calde pe voci de creator,
Cum le zâmbește luna japonezilor.

Locul blestemat

Denisa TOMEGEA, clasa a IX- a F

Nu exista loc pe pământ în care diavolul să nu-și fi băgat coada. Ademenea oameni slabi de înger, vulnerabili și dezgoliți în fața necunoașterii. Iar cum diavolul nu este niciodată suficient de amuzat, în acea perioadă își făcea veacul într-un sat pașnic numit Poiana Teiului.

Lua formele celor mai aprinse dorințe ale oamenilor: putea să se preschimbe într-o anumită persoană, un suflet de mult pierdut, sau chiar un anumit obiect prea mult dorit. Apoi atrăgea oamenii însetați de propriile aspirații noaptea, în crângul aflat la ieșirea din sat, unde erau găsiți fără suflare. Mulți însă nu credeau cele spuse, părându-le imposibil posibilul ce le stătea în față. Alții erau vrăjiți de această poveste și veneau de pe meleaguri îndepărtate pentru a încerca să-l prindă pe acest diavol neobosit.

Osman era unul dintre aceștia, venind dincolo de apus pentru a deveni el însuși o poveste. S-a așezat la hanul din inima satului și pornea în căutări odată cu lăsarea nopții. Însă în fiecare dimineață se întorcea în pat istovit, înghițit de ghinion.

Dar într-o zi, cineva a bătut la ușa camerei bărbatului. Năucit, Osman a răspuns imediat și a descoperit o dâră de galbeni auriți ce se întindea de la ușa sa dincolo de puterea lui de vedere. Hanul era gol și tăcut, iar un miros puternic de tei poftea înăuntru pe ușa de la intrarea deschisă larg. Bărbatul urmă dâra de bani până ajunse afară în lumina neclară a lunii de după norii grei. Buzunarele sale se umpleau rapid, iar galbenii păreau să ducă mai departe de crângul primejdios, dar răbdător. Mirosul de tei devenea din ce în ce mai puternic și îl ispitea nesesizabil pe Osman la moarte. Însă odată cu depărtarea sa de sat, banii acestuia se preschimbeau în pietre, iar tânărul a rămas cu mâinile goale. Nici măcar diavolul nu merita așa necaz.

Neavând niciun ban rămas, bărbatul aventurier s-a întors la han cu gândul la cele întâmplate în acea noapte. A încercat să povestească celorlalți, însă nimeni nu părea să-l asculte. A început să-și reia căutările cu speranța că se va îmbogați, însă timpul era împotriva lui, pentru că eforturile sale nu dădeau rezultate. Înnebunit de eșecuri nenumărate, Osman a mers la vrăjitoarea satului pentru a-i cere ajutorul. La sfaturile

sale, acesta se lepădă de Dumnezeu printr-o incantație și promite că îl va sluji pe diavol, numai așa reușind să capete aurul mult dorit.

În următoarea seară, în timp ce aștepta afară succesul să-l întâmpine, observă ceva strălucitor sclipind la lumina lunii. Era chiar un bănuț de aur! Osman l-a luat de pe jos, doar pentru a-și face apariția alți bănuți ce se întindeau spre crângul întunecat. Un miros persistent de tei îi umplea simțurile bărbatului, iar o ceață fină se revărsa printre arbori. O căldură înăbușitoare l-a curpins pe tânăr, însă acesta nu s-a oprit din a-și umple buzunarele. Văzând că banii se opreau odată cu începerea unui lac, Osman s-a gândit că poate adevărata comoară se află pe fundul apei. Fără ezitare, se băgă în apă, înotând până la fund. Dar nu a mai reușit să ajungă la suprafață; buzunarele pline îl trăgeau înapoi spre păcat cu fiecare încercare.

Mulți l-au considerat dispărut, alții au spus că a renunțat la căutările sale și s-a întors acasă, însă erau și oameni ce susțineau că s-a înecat în lacul respectiv, lăsând în urma sa doar culoarea aurie a apei împreună cu diavolul ce are întotdeauna planuri noi.

Fragmente

Teodora POPA, absolventă clasa a XII-a C

*

Petalele unei după-amiezi calde cu mine la fereastră. În lumina cerului mă simt un bătrân copilăros, ignorat și evitat de toți, care a uitat că fiecare eră aparține unei bucăți din tine într-un mod bine stabilit și rațional. A amestecat culorile, iar acum se înfruptă lacom din ele- paradă meschină, festin grotesc; pielea încrețită stă amuzată de rușinea pe care o simt ceilalți, numai el nu își dă seama de nimic. Se bucură că este și reînvie o copilărie pe care nu a avut-o niciodată, dar ar fi putut, asemeni unei amintiri ipotetice existente doar în imaginația posesorului păgubit. Și ceilalți au lipsuri, și ei sunt furați de unele clipe ce nu au mai fost, dar toți își poartă povara în suflet, pecetea ascunsă în ochii adânci.

Bătrânul e jalnic, corect, însă sincer în ultima șansă la a trăi, nu risipește nimic cu regrete și frici cotidiene, din vene i-a dispărut demult superficialitatea. E doar el însuși cu cel ce a fost și cel ce va fi, dar nu se mai poate. Bătrânul e cald și mândru și fraged, iar oamenii- reci, maturi și frumoși. Sunt două lumi surprinse într-o îmbrățișare adulterină, dar care nu e păcătoasă, căci nu există soț. Doi ochi de lumini diferite închiși într-o privire, o vază de flori la fereastra unei case părăsite, ecoul unei veri toride în brațele parcului de acum plin de toamnă, un zâmbet curat pe o față muncită, un drum de țară într-o adormită pustietate, întocmai precum un cer de mai într-o zi de august.

**

Clipa unui fum de țigară ce își întinde brațele murdare către cerul din fereastra spălată de soare. Sâmburi de caise părăsite stau aruncați în bolul alb, chinuit de atâtea mese citadine; o rodie trădată își plânge acum de milă într-un colț, ca să o audă cele două cești. Cafeaua, abisul întunecat al gândurilor celor care colindă fantomatic străzile îi face cu ochiul ceaiului, elixirul care nu mai promite nimic. Într-un pumn încleștat râd vulgare două pastile. Se pregătesc să doarmă...

În scaunul opus stă relaxată o umbră cenușie, tristețea îi masează încet tâmplile, în vreme ce mirosul dulceag, otrăvitor acționează cu efect neîntârziat. Sunt doi muribunzi ce respiră lacom sau doi oameni egoiști, contemplând viața lumii profane dintr-o epocă fără viitor. Nimeni nu moare, totul planează, dar simți apăsător așteptarea înghețată dintr-o după-amiază febrilă, într-o zi cu soare.

***

Un copil cu vărsat de vânt plânge ușor în pătuțul de la fereastră. Afară, o ceată de tineri rebeli cântă melodii fără cuvinte. Nu are nici mamă, nici tată, nici frați, însă cei de afară se cred oropsiți de soartă. Băiatul nu plânge a chin sau a jale, fiindcă în ochi i se citește un răs ascuțit, de viclean. Se bucură de ceilalți care se cred triști în timp ce viața încearcă să îi îmbrățișeze plină de promisiuni și suferă de ciudă că nu-i poate vedea mai aproape.

E un om rău, hrănit din nectarul injectat al regretelor altora, petele gri de pe față vestesc a primejdie, dar mâna lui mică, gingașă și fragedă arată spre tine și te cheamă încet. Înălță din patul alb, mirosind a candoare o rugăciune smerită, căci vrea să te atragă. Fruntea de avar bătrân și lumina din ochi, ascuțită și neagră arată primejdii pe care le ignori. E mic copilașul și fraged și tânăr, dar lumea de care aparține cunoaște prăpăstii primejdioase. E rău și crud, predecesor al unui criminal vestit, care acum surâde blând înălțând spre tine doi pumnișori, în timp ce de afară pătrund arii șterse ale unor nebuni plictisiți de iubire.

****

La masa unde jocurile Soarelui se răsfrâng voluptuoase stau ascunse două miracole. Și pe un scaun, lângă festinul împărătesc, salivează copilul flămând de zile aurite în împărăția unei veri care doarme lin. Sunt ochi albaștri, senini precum cerul unei realități fericite și buze roșii, de parcă ar fi mușcate în joacă de timiditatea obrazilor curați. Pe-o farfurie albă, abia atinsă de garnitura gândurilor celor ce-au creat-o, spălată temeinic de urmele celor ce au vândut-o, respiră conștientă de propria-i seducție o prăjitură. Praf de stele, jocuri de arici, un cântec tăcut răzbate încăperea.

Fetele tinere iubesc oglinzile, iar copiii adoră libertatea unui drum larg, în pustietate. Siropul se prelinge încet, unduindu-și corpul în tango-ul unui „ia-mă” și mâna răspunde, întinzându-se spre umbrele pe care perdeaua alintată le face pe masă. Copilului îi place crema ce tremură cald sub privirile lui experimentate, căci ascunde zel și pasiune pentru artă. O simplă tartă însiropată? Copilului îi surâde ideea unui joc mut. Miere, praf de alune și iz de aluat copt îmbrățișează dimineața. Degetele miros a săpun cu lămâie și prosop curat, de om serios, dar fața e năstrușnică și aruncă mereu cu zâmbete îmbibate de sudoarea unor jocuri recent întrerupte.

La masă copilu-i stăpân. Și soarele se retrage complice. Afară el știe că rolurile se inversează. „Mănâncă”, un glas de mamă se ascunde prin trandafirii de la fereastră, iar aerul proaspăt sărută lent clipa. O mușcătură grăbită, de atac. Prăjitura s-a lăsat prinsă, iar acum leșină feminin; cochetele se îndignează prefăcut atunci când sunt curtate, ea se acoperă, boemă, cu un gust savuros, de copilărie.

Să fie aceeași? E mare copilul și bătrână casa, dar farfuria cu prăjitură languroasă trăiește mereu în trecut. Și le aduce la viață tocmai prin arta culinară în care e instruită. La masa luminată bogat de amiază stau liniștite două minuni: un om și farfuria în care altădată cântau diminețile unei alte lumi.

*****

Partea din mine ce tânjește tăcut după autenticitate se înfruntă silențios cu pacea celor o mie de ani petrecuți în bucuria sihăstriei mele. Data trecută a câștigat ea, aducându-mi astfel un colier de perle pe care l-am agățat în gurile țiparilor; ar fi ciudat să câștige din nou. Înseamnă că s-a ivit o fisură în pereții cerului și că lumina de afară pătrunde prin particule mici înăuntru. Organismul unitar al existenței mele, cu vegetații luxuriante și corali ascuțiți o recunoaște drept străină și îi anihilează pe loc potențialul venin. Lucioasă, umbra își flutură mâna înspre mine. O salut la rândul meu, pregătindu-mă, însă, pe furiș să o prind în borcanul cu zâne și licurici. Când îmi e foame, apuc de o aripă una din vietăți și mă hrănesc cu nectarul ei dulce, cântând la cimpoaiele verzi și neașteptat de umflate. Dacă mă plictisesc, pot face din mătasea corpului lor harpe, ca să îmi trec peste ele degetele sălbatice. Finețea lor îmi mângâie pielea spălată de apele sărate.

Umbra s-a lăsat prinsă și plătește în cunoștință de cauză prețul nebuniei ei rătăcitoare. Un moment, aș fi vrut să o miros. Doar o secundă, numai. Ceața care o înconjoară ar fi îngreunat ochii de un lung oftat și aș fi aruncat-o înapoi în cer. O parte din ea eliberată, umbra ar fi putut sclipi în continuare liniștită. Bucățița liberă ar fi prins rădăcini, intrupând din nou o masă de lumină albă. Sau galbenă, cu accente roșiatice. Numai din această curiozitate aș fi fost gata să ridic capacul borcanului meu de cleștar, sacrificându-mi capturile întinse pe sute de ani. A adormit, însă, pe spatele unui licurici. „Lașă”, m-am gândit eu, „supraviețuitoare”, mi-a răspuns nevoia de autenticitate. De azi într-un secol de ecouri băntuite și răsărituri maritime aș fi putut lua masa, distrându-mă copios pe seama aerului. L-aș urmări cu un sincer interes amuzat cum, stângace, cu încercări novice, ciupește cimpoaiele furioase, deranjate de stângăcia lui.

Îmi iau cochilia și fug. În rezeala mea, am zdrobit fără să vreau în picioare bărcuțele unor mici valuri, spuma amestecându-se printre picături maronii sau albastre. Îmi pare rău că am stricat jocul Medusei, însă eram prea grăbită pentru a o consola cu sticleții de coral furați acum un deceniu. Chiar în timp ce alergam să astup pata din peretele acvariului s-au ridicat în aer ecourile speriate ale pescărușilor – încercând să restabilesc echilibrul, furasem jucăria unui delfin.

Scoica pe care o țin în mâini, pe care am acoperit-o cu alge tânjește neputincioasă spre stăpânul ei adevărat. Micuța nu se poate desprinde din îmbrățișarea mea cleioasă și de ciudă a vărsat o perlă în adâncul de sub noi. S-a auzit pocnetul izbiturii, apoi salturile unei balerine îmbătrânite, cinci apostrofări scheletice, și lovitura de grație – o partidă de ping-pong cu stâncile negre și ursuze, căci lipsa de viață la care le-am pedepsit mai demult le-a înăsprit culoarea. Vaietul lor furios noaptea și mut de neputință atunci când trec pe deasupra lor amintește de șocul celor care, după săptămâni de uns cu pomadă, observă cicatrici pe tenul de mătase de până atunci. Râd cu poftă. Un pește, sătul de gălăgie, a înghițit lacom lacrima scoicii.

Confesiune

Teodora POPA, absolventă clasa a XII-a C

Vreau să scriu și simt că nu am suficient în mine încât să se reverse pe hârtie. Mă păcălesc spunându-mi că îmi trebuie experiență, că am nevoie de situații noi, de un altceva care să umple golul resimțit. Ca să scriu un roman, am nevoie de o lume pe care să o captez în cuvinte. „Bine, scrie despre lumea în care trăiești acum, care te bombardează cu noi experiențe la fiecare pas”, strig uneori la reflexia din oglindă. Întâlnești zilnic zeci de oameni și situații pe care să le șlefuiiești, de la care să pornești și să pui bazele unor povești minunate. „Am încercat”, pocnește iritată în peretele despărțitor reflexia. Comunitatea din care fac parte acum mi se pare prea seacă, lipsită de substanță și fără valoare artistică mare. Nu poți picta curcubeul folosindu-te numai de cenușiu. Sau poate eu sunt prea plictisită.

Ochii mei văd totul în alb-negru, iar sufletul e sătul de mesele în care nu reușește să identifice gustul vreunui fel de mâncare. Nici măcar nu e televizorul vechi prin care vede Orhan Pamuk Istanbulul, care îi conferă acea melancolie-hüzün, leitmotiv și sursă de inspirație pentru creațiile sale. Nu, nonculorile mele fabrică doar normalitate, nu îmi oferă decât ușoară trecere superficială cu emoții și gânduri umile. Cromatica paletei de pe care nu pot lua culoare surâde stins la mesele de lucru ale altor scriitori. Când văd că unii reușesc să creeze capodopere din exact aceleași frământări, sunt cuprinsă concomitent de panică și resemnare. Paradox între două minciuni. Oricum, ce altceva ar putea fi mai adevărat decât asta? Atât de comun, de real, deși conștientizezi că te afli într-un vis.

Iluzie. Panică fiindcă mi-e frică de sterpitatea stării sub greutatea căreia se desfășoară zilele, deoarece trece timpul pe lângă mine fără să devin ceea ce îmi doresc. Sunt întrecută de toți și am impresia că premiile, laudele și recunoașterea pe care ei o primesc mi se cuvine mie. Totul, până și critica din recenzii. Invidie? Nu. Tinerețe. Avântul specific vârstei încălzite de ritmicitatea violentă a sângelui, nevoia de a simți aerul rarefiat de pe culmile succesului.

Nu pizmuiesc scriitorii. Dimpotrivă, îi citesc cu ferveare, îi susțin cu pasiune și îi admir cu patosul ucenicului pentru maestru. Sunt deschisă în fața nuvelor precum o pasăre albă cu aripile în vânt. Aș vrea să se imprime tot pe penele mele. Într-o clipă, aș schimba hainele de pescăruș cu cele de vultur. Sau de papagal, sticlete, ori Phoenix. Orice, numai nu alb-negrul meu sterp. Și atunci, de ce îmi doresc publicul lor? Din același motiv pentru care discipolul încearcă să imite mentorul. Dorește să devină ca el,

să devină el fără, însă, a-și compromite esența. Are tăria de a tăia totul înafară de ceea ce-l face unic și de a remodela materialul după tehnici nou descoperite pentru că așa crede că va ajunge la împlinire. Încearcă să își creeze viața după propriile dorințe și aspirații pe drumul celui cu care se aseamănă în năzuințe și care e cu mai mulți pași în față, care deja gustă din împlinire.

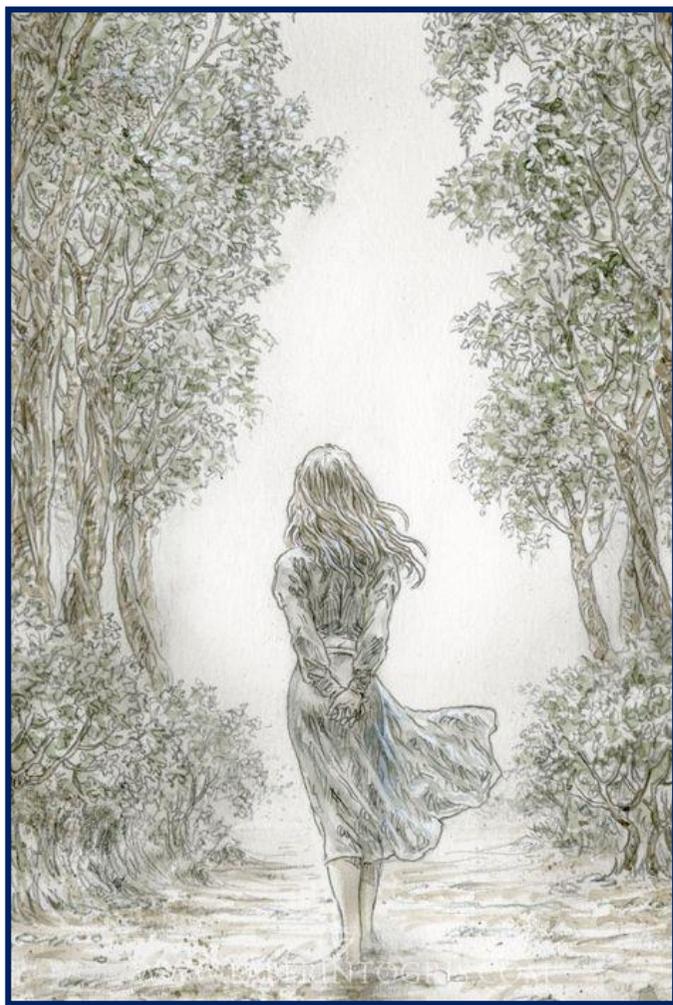
Resemnare, parte din lene, parte din oboseală și comoditate, parte pentru că undeva, o mică bucată șoptește că toate au un rost. Albul meu, dacă aș schimba personul sau pânza, ar prinde nuanțe vii. Negrul ar crea tușe și umbre neașteptate, deosebite. Împăcare fiindcă îmi este lene să caut alte materiale, am obosit de nenumărate ridicări de stilou doar pentru a-l așeza dezamăgită la loc sau pentru a-i usca pasta cărnăsoasă pe schelete fără frumusețe. Am acceptat că nu îmi umplu cupa din interior deoarece necesită prea mult efort și îmi dau seama că aceeaș conștientizare e deranjantă.

Denzel Washington era de părere că „trebuie să faci ceva ce nu ai mai făcut ca să ai ceva ce nu ai mai avut”. Am încercat. De câte ori nu știu, nu vreau să număr. De rușine că suma ar fi prea mică, iar lenea mă va împiedica să o măresc și eu mă voi supune sau de neputința care mă va cuprinde dacă numărul va fi ridicat, însemnând că nu pot produce pe hârtie frescele dorite.

Măcar să sper. Să rămân așa tăcută în întunericul ignoranței mele, căutând un felinar, un soare, în tihnă, plutind peste ruine și peșteri. Atunci îmi zic, vorbind de una singură, că am nevoie să îmi transform viața într-o poveste pentru a scrie una. Prind energie și putere pentru că viitorul aduce ceea ce îți dorești și manifesti. Mă rog Domnului să îmi trimită lecții, întâmplări multe, ciudate, grele, amuzante, diferite și înțelepciune, pentru a putea învăța din ele, astfel, îmbogățindu-mă. Nu îmi pasă că va fi durere, că mă așteaptă multe lupte pe drum, că instabilitatea e mare și acest proces necesită un grad înalt de adaptabilitate, fără, însă, a compromite din țeluri.

Vreau să simt că trăiesc, nu pe culmile păcatului, ci pe cele ale experiențelor care să mă transforme în izvor. Vreau să iubesc atât de mult încât în mine să fie explozii de fericire și dragoste jertfelnică, care să îi acopere și pe alții, îmi doresc să fugăresc visuri și să ating ținte, să călătoresc prin lumile celor ce au fost și a celor ce sunt, să gust din acel „altfel” care să mă împlinească. Să fac bine, să întâlnesc oameni cu tolbe încă necunoscute mie, să dansez prin nenumărate ploii cu emoții și să mă arunc în mormanele de cunoștințe pe care le adună alții mai bătrâni în neazuri. Ca apoi să scriu.

Să simt că în mine se află atâta abundență încât inevitabil se vor umple și paginile cărților mele. Să scriu cu patimă și pasiune necunoscute acum. Să cresc și să trăiesc, pentru ca, astfel, culorile paletii mele să prindă lumină. Pentru aceasta, am nevoie de timp, de răbdare și încredere în ceea ce îmi va trimite Dumnezeu. Vreau să descopăr fire sălbatice din peisaje ascunse ca să le adun în manuscrise. Vreau să fiu scriitor!

E doar o zi de marți normală!

Mara SUDOR, absolventă clasa a XII-a D

Mă trezesc, iar trebuie să respir și apoi

Aștept să sune alarma din nou, să fie mâine.

Restul de ore nu vor să mai treacă?

Țin pleoapele ochilor pe scobitori și genele le-am suspendat cu ață.

Iar e marți.

Este tot marți...

Dorm în trezie, visez, zbor prin gânduri.

Oaza de adihnă e acasă, e patul și

A merge la culcare nu mai pare un chin.

Restul de minute nu vor să mai treacă?

O secundă și am plecat...

Zid de cărămidă între mine și pat e orașul

Iar marți acum s-a sfârșit.

E doar o zi de marți normală...

Marți e normală? Sau orice zi?

Sacrificiu

(Pentru o zi în Rai)

Mara SUDOR, absolventă clasa a XII-a D

Mă arde și mă strigă.
În suflet pune-mi gheață,
Căci vraja lumilor de-o altă dată
veșnic nu am ales s-o caut.

Să pot să văd Raiul, aș lua
otrava zilelor de mâine.
De nu voi fi în pur hazard
Nu merit ambra ce-o să-mi vie.

Electric iz solar pentru o zi
și-aș îndura Eternitatea.
Să îl cunosc, doar să-l respir
și-apoi să dorm nestânjenit.

Sufletu-mi caută, ochii nu văd.
Nu știu să îmi găsesc cărarea...
Îmi voi tăia piciorul strâmb
doar să evit îndepărtarea.

Să îți explic de ce-mi doresc, să-mi
vând
viața pentru o clipită...
Cum să ajung în pocăință
fără jertfă, culoare, formă, poezie?

Mă arde și mă strigă.
În suflet pune-mi gheață,
Căci vraja lumilor de-o altă dată
veșnic nu am ales s-o caut.

Pentru că liceul e tot un fel de gimnaziu...

Anya MIHĂILĂ, clasa a IX- a E

Ash simte că a fost mințit. Dezamăgirea i-a lăsat un gust amar pe limbă și l-a prost-dispus tare, tare de tot. Asta până când l-au sunat prietenii să iasă toți la fotbal, atunci i-a pierit tristețea și a ieșit bucuros la joacă. Au stat până târziu, destul ca să fie certat puțin acasă de părinții lui. E vacanță, ce să-i faci. Se așteptau la altceva? Oricum, orice i-ai comenta, Ash are un as sub mânecă. „Ai zis că după ce iau Evaluarea Națională mă vei lăsa să fac ce-mi pofteste inima! De ce îți încalci promisiunea?”

Ash e ca oricare proaspăt absolvent de gimnaziu. Mințit de cei de a X-a că vacanța de după examen e cea mai tare vacanță, (o minciună totală, deoarece 3 luni de vară s-au simțit ca două săptămâni în care nu a făcut nimic interesant, doar s-a uitat la serialele adunate pe parcursul anului în watch list și a ieșit afară cu prietenii), băiatul așteaptă acum liceul. Ca la orice trecere într-o nouă etapă a vieții, emoțiile îl cuprind și stă mereu stresat. „Dacă nu am să-mi fac prieteni? Dacă nu voi fi plăcut de grupul popular al liceului? Dacă nu voi ține pasul? Dacă se vor lua cei mari de noi? Dacă aia? Dacă cealaltă? Dacă, dacă, dacă?”. Ce-i drept, așa-i cu emoțiile și gândurile, n-ai cum să le controlezi și, cum natura omului este de a fi pesimist, e imposibil să nu te gândești la ce e mai rău.

Și aici Ash s-a înșelat. De când a început clasa a IX-a, n-a resimțit prea mare diferență. Atmosfera era ca la clasa a V-a. Cei de a VIII-a nu te băgau în seamă, nici cei de a VII-a nu se chinuiau să intre în conversație. La fel este și viața de boboc. În continuare îi admiri pe cei „mari” de la distanță. Ideologia din clasa a V-a chiar nu e diferită. Chiar și acum Ash stă în fiecare dimineață în atmosfera inconfortabilă, mult prea tăcută, deoarece nimeni nu cunoaște pe nimeni și toți sunt prea jenați să ridice puțin vocea când vorbesc. Toți sunt la fel de speriați de noul mediu, dar asta doar în prima săptămână. După aceasta, se uită tot ce înseamnă rușine și te porți cu colegii de parcă îi știi pe toți încă din gimnaziu, nicidecum că îi cunoști doar de o săptămână și unora încă nu le-ai reținut numele. Nu e problemă, treaba cu reținutul e ceva greu și pentru profesori, dar cu care, stați liniștiți, oricum aveți să vă înțelegeți și să vă cunoașteți timp de 4 ani. Cum Ash se chinuie să îi rețină pe colegii din alte clase și pe

băieții cu care iese la fotbal în fiecare pauză, așa și diriginții se străduiesc să facă legătura între fețe și nume, deci, nu te stresa, nu ești singur!

Până acum, orele tot ore sunt, pauzele tot pauze au rămas, iar plecatul acasă tot la fel de bine se simte, mai ales când acum nu mai ai un ghiozdan plin de teme la toate materiile. Probabil singura diferență pe care Ash a sesizat-o a fost cantitatea mică de teme pentru acasă pe care o are. Știți cum se zice, viața de liceu e viața de liceu, nu? Eh, ce-i drept, încă n-a trecut prea mult de când Ash a început etapa liceală, dar speră că minciuna celor mai mari despre distracție și voie bună nu continuă și aici. Vă dați seama, cum să mințiți pe cineva când vine vorba de liceu, cea mai frumoasă perioadă a vieții?

Ash încă nu știe care-i treaba cu liceul, dar până acum nu e deloc diferit de gimnaziu. Ash e o reprezentare a tuturor bobocilor de liceu, cu așteptări la fel de mari ca emoțiile unui nou început, cu visuri de succes și vise cu petreceri și alte creații imaginare despre liceu, luate din filmele din watch list pe care le-a vizionat toată vacanța. Poți totuși să ne condamni pe noi, bobocii, cei pe care deja ne pregătesc profesorii, încă din primele două săptămâni de școală, să dăm și să luăm primul examen al maturității?

Eu zic că nu, dar liceul tot un gimnaziu e, pentru că tot examene și teste dai. Oare facultatea este tot un fel de liceu care este tot un fel de gimnaziu?

Pandemia unui adolescent idealist

Iustina IORDĂCHESCU, clasa a IX-a E

Eram fericiți și nu știam. Aveam o viață palpabilă sau, cel puțin, aspiram la un ideală; trăiam împreună și totuși atât de separați. Lumea începuse deja să prindă forma unor cercuri concentrice ale goanei după materialități, însă nu acceptam să ne gândim la consecințe. Fiecare trăgea cu îndârjire de colțul său, mânat de orgolii și frustrări să se îndepărteze de oameni, de ceea ce ar fi putut însemna împlinirea reală, dacă am fi știut să vedem.

Să fim simpli, un concept care în trecut părea atât de nesatisfăcător, o jignire pentru omul modern, ce fugea după marele nimic care ne distrugea până și ultimul fragment de bucurie umană, ascuns sub masca unui țel comun, gol și sec.

Cum începeau viețile noastre? Oare ne mai amintim? Ce era o rază de soare care îți lumina dimineața? Ce erau stropii calzi de ploaie într-o după amiază de miercuri sau culorile apusului în balcoanele orașelor? Cu câteva săptămâni în urmă, toate acestea erau uitate într-un fundal imperceptibil pentru umanitate, așteptând cu nerăbdare momentul revenirii în prim planul existenței.

Și acest moment a venit: nu ca o pedeapsă, ci ca o ultimă șansă să ne trezim. O ultimă șansă în care viața ne obligă să luptăm cu toată ființa pentru a o recăpăta și a o putea, în sfârșit, numi a noastră. Alegem dacă protestăm zadarnic, renunțăm la premiul ce pare atât de departe sau suntem suficient de puternici să triumfăm în tăcere.

Așa scriam și gândeam în clipele în care speram la un nou început, însă acum înțeleg din ce motiv omenirea făcea un obiectiv din avuție și complexitate. Viața devine insipidă, încercând să descoperi Universul între patru pereți. Când te invadează dorința de schimbare, dai perdeaua la o parte și vezi că lumea e mai mare... dar nu mai e a ta. Începe să doară cu lacrimi șterse și strigăte mute, fără expresii. Amintirile și speranța rămân singura consolare, fiindcă nu ne mai permitem să trăim în prezent. Simplitatea exagerată ne sufocă, deci pentru ce motiv nu avem dreptul să visăm la un viitor în diversitate și transformare?

Senzația de singurătate e trecătoare, dar naște sentimente nebănuite. Când apare o luminiță la capătul drumului, chiar și o revedere cu cineva drag, te încrezi orbește în ea, irațional, lupți pentru oportunitatea de a te ridica din propria ta nemulțumire și când luminița se stinge, dispare și motivația de a contrazice destinul. Rezultatul este o perpetuare constantă, ca o buclă temporară nevinovată și totuși malițioasă. Degeaba ne reinventăm, degeaba ne descoperim simțirile interioare, degeaba avem suficientă voință să răsturnăm globul, când entitatea cu care ducem războiul e de fapt fragmentată în fiecare suflet și nu are de gând să iasă la iveală.

În teorie, sunt posibile dezvoltarea, o lume mai bună, pacea, legăturile indestructibile. În fapt, și acestea ar putea ajunge cândva motiv de suferință sau abandon al propriei ființe. De ce? Cu toții știm că nici dușmanului nu îi place monotonia.

Și sunt convinsă că absolut toți gândeam la fel în adânc, înainte să deschidem după încă doi ani, în orbirea noastră, acea ușă către lumină și să ne recăpătăm libertatea. Oare? Pentru că da, monstrul pe care încercam să-l înfruntăm privind în gol s-a retras, dar cu ce am rămas? Acum apusurile de miercuri și îmbrățișările sunt iarăși o normalitate și profităm din plin de ele, însă multe alte aspecte ale vieții pot fi șubrede sub ochii noștri fără ca măcar să realizăm, iar dacă am abuza de realitate, am deveni clienții fideli ai pesimismului. Deci, în esență, nu e despre a valoriza ceva abia după ce am pierdut, ci despre a ne simți binecuvântați în fiecare zi, pentru ca nimeni și nimic să nu aibă îndatorirea de a ni le fura, ca să primim o lecție. Cheia e să schimbăm enumerația acestui titlu și să renunțăm la a căuta refugiu în trecut ori speranțe irealizabile în viitor. Să punem sufletul și conștiința la contribuție pentru a nu mai ajunge să simțim că cel mai de preț dar al nostru, prezentul, este o nulitate, și abia atunci orice inamic răspândit în spațiile lăuntrice ale omenirii se va pulbera definitiv.

Inundație în spirit

Sufletul omului plânge,
Cu lacrimi ascunse,
Când gura sa râde
Și ochii zâmbesc.
Sufletul omului plânge,
Sub domnia de fier a umbrei,
Înveșmântată iluzoriu
În exaltarea temporară și fragilă,
Vie până la izbucnirea unui dor,
Când trecutul prinde viață din nou
Și sufletul omului plânge
Cu lacrimi care se văd.

Phoenix Heart

Autumn evenings seem to fade
To unbreakable mistakes,
Lying still under the sunset,
Of own feelings I'm afraid.
All those candles in our souls
Never reach to break the curse,
Let on conscious of a sinner,
Saints above emptying the inter.
Go abroad, fly to the sky!
Even if you're gonna die
Something of your past remains
Always in here, writing the ends.
What's the reason, then
To live, fighting for some egos pleased?
After, bitter taste the highs,
Your time was wasted by a lie.
Look through my eyes, enter my soul,
Only to understand the role
I had to play to keep myself
Alive, against all I have felt!
Reborn as birds from their own ash
I must concern about my grace,
But nothing could ever again
Convince me to believe a tale.

Clemency

Lucca James GAL, clasa a IX-a E

Falter not ahead gathering storm,
To blight, devour all you hold dear,
Ill-worded verselets, senseless to
The vain, the weak, discordant sober,
Which wings of blood and cold steel do
Convey cross fowl winds of October,
And to only the queer thought
Of a drunk mind could they adhere,
Thought hitherto vestigial pain,
That kneels not before tepid rain,
Fights not against dogmatic norm,
Falters not ahead gathering storm.
Stale words, ejected on poor canvas for
A staler soul that reads no more,
A rusted plume cruises the bright, white
And blank ocean of denial, laid forth
By slaves and thespians of the cause,
Abiding by the zealous laws
Of Time, Space and their endless fight.
Their blood, ebony ink that chokes
The mind with memories and ghosts,
The heart, with shadows and remorse,
That cares not for those who endorse,
That judges not, in any form,
That falters not ahead gathering storm.

Eternity and the Day After

Lucca James GAL, clasa a IX-a E

Cradling darkness, fierce devourer,
Motives, open for debate,
Lies unravel, drunk with power,
Hoping so to cleanse the slate.
Caught wind of a higher meaning,
Paramount for evolution,
Roy Supreme, tasked with redeeming
All He leaves in destitution,
Cry your mantras, let them shatter,
Say your prayers, for none will listen,
To Him, not one soul can matter,
Lest his thoughts are fury-bitten.
And He ploughs, He ploughs, remorseless,
Through your pledges, through your pain,
His mind, set, His resolve, dauntless,
Faltering not before the rain.
Where He leads us? Many wonder,
Riddles leave us to explore,
To the end, where His worlds sunder,
Or to Genesis once more?
He's not cruel, He's not vindictive,
He's as man as Time can be,
His enigmas are addictive,
Though He'll never set us free.

Innocuous Requiem

Lucca James GAL, clasa a IX-a E

Throughout the innumerable chronicles mankind has produced, overshadowed by the likes of Caesar, Alexander, Napoleon, Hitler, there lies always the individual man. His family, his home, his trade, his aspirations. He survives. He abides, be it zealously or not, by the laws of his time, yet now he rests eternally, but a flick of the quill in an ocean of ink. Part of a demos noted, but immaterial to history in the grand scheme of things. His family, long forgotten. His trade, either modernised beyond belief or obsolete. His aspirations, nought but embers of a bygone era.

Dulce et decorum est Pro patria mori. The Old Lie, told since the days of Horace, that it is sweet and proper to die for one's country. In the words of Wilfred Owen, the great deception taught to children ardent for some desperate glory. For centuries, seven simple words constituted the ideal which moved humanity forward. War, both the antithesis and sine qua non of progress. War, that rips a man from his spouse's arms, in spite of his mother's bellows, his daughter's tears and his son's unforgiving stare. War, the zenith and nadir of love. The birth and death of duty. The forge of heroes and the sieve of cowards. We look back on the battle tactics of old which we today unequivocally deem barbaric and mindless, we see at the center of it all a seemingly vicious general, commanding an army of witless zealots. Ulysses Grant for instance, widely condemned for his habit of blatantly throwing his men at the enemy during the Civil War, with little regard for the death toll on both sides. Of course, at the time he was quite well respected, considered somewhat of a war hero and even going on to become president of the United States. The staggering duality between those two portraits is hardly unnoticeable.

Those who refuse to engage in politics will be led by their inferiors, words wisely spoken by Plato. He famously believed that an ideal state was a republic divided into three social classes: artisans, auxiliaries and philosopher-kings. These categories are a

vivid illustration of the three governing elements of a tripartite soul: desire, honour and reason. At first glance, such a congruous and efficient society may epitomise utopia, however cracks in the invincibility of the argument and the odd shimmer of hypocrisy quickly start to show once you delve a bit deeper. Picture such a world just for a moment. Every man, woman and child has but one role to play in life. Artisans craft, auxiliaries protect, philosophers rule. Not a glimmer of hope and no sense of individuality. You are but a tiny cog in the grand machine you serve. A reality in which ambition is obsolete, aspirations are obsolete, your existence cannot peak and you, yourself, are forbidden to evolve. Despite its modern day totalitarian connotations, Plato did not view it as such. In his eyes, it was, indeed, mercy. People being content with their lowly, monotonous lives, all in the service of a greater good. Thus, one must reflect and ask oneself, is the concept itself flawed, or are humans simply incompatible with it? Are we too proud to confine ourselves to a certain global standard for the betterment of our race?

There is no such thing as society. There are individual men and women and there are families. Margaret Thatcher, the Iron Lady. Whether you love her or hate her, nobody can deny her resilience and devotion. Together with Reagan, she helped usher in what is now viewed as something of a golden age for conservatism. In her eleven years in office, she never once shied away from making her stance clear. She was a vehement defender of family and meritocracy, and, much like Napoleon, a great example of a great leader of humble origins, whose ultimate downfall was their own ambition. Still, there is much wisdom to be gathered from her quotes and memoirs. We witness today, more than ever, the deep impact the unwritten statutes of modern society have had on so many domains. The exponential rise in popularity of abstract concepts such as social justice, contrasted by the quiet dissipation of all our core values, this monumental shift of focus from that which is within to that which is around.

Then, what is our purpose? We fight hellish wars, only to be remembered as a forgettable statistic. We reject anti-individuality only to then voluntarily devolve into

---

---

cliches. We act as though we loathe power and its promiscuous reputation, even when we all crave it so very much. It's a darling thing, irony. So are we extraordinary, or are we destined to forever be meaningless hypocrites; in the words of Macbeth, *poor players that strut and fret their hours upon the stage*, while the now revered usurpers of history remain the last great icons of human excellence? I ask again, what is our purpose? What does it all come down to? The answer isn't a particularly difficult one: Legacy. The mighty names of our past would be nothing without every single seemingly insignificant person, rich or poor, kind or cruel, gifted or incurious. It is people that further tradition, that further ideals, moral values, faiths, cultures, every aspect of life which gives us pride.

What makes mankind remarkable is not what can be achieved in a single lifetime, rather what we leave behind for the generations that will supersede us, the world we leave our children and their children in turn. Each soldier, each artisan, each philosopher, each average man or woman has a duty not only to themselves, but to our entire race, to preserve and further our civilisation. We must not exclusively live in past, nor the present, nor the future for that matter. We ought to look back on our past mistakes and triumphs, learn from them, build on them. Present developments should not blind us to tradition, nor should tradition block us from adapting to new circumstances. Let our lives, however different they may be, amount to accomplishment, not jealousy or petty grievances, let our similarities bring lucidity to discord and our differences opportunity for learning, and when the quietus of humanity inevitably arrives, let it not be said that we were anything short of a magnificent page in the history of the Universe.

LES OLYMPIADES DE LA FRANCOPHONIE, EDIȚIA 2022

L'eau – miracle éternel

Elena Georgiana PAVEL – IXième D

Médaille d'argent

Profesor coordonator Loredana MITREA

La nature a son charme fabuleux. Les forêts ombrées qui nous font inspirer l'air frais et nous redonnent le sens de l'existence dans les journées chaudes d'été. Les herbages pleins de fleurs qui enchantent nos regards vacanciers et nous invitent à sortir au milieu de la nature pour lire, posés sur l'herbe, à l'ombre d'un arbre. Les vergers et les potagers qui nous font penser au petit jardin de nos grands-parents. Les rivières sinueuses et claires qui traversent les montagnes dans un rituel magique. C'est au beau milieu de la nature que nous pouvons trouver les raisons qui nous sont nécessaires pour continuer à vivre. Une question reste, pourtant, sur nos lèvres : quel est le secret de la nature ? Qu'est-ce qui lui donne la force de la vie ? Quel est l'élément qui unit tous les autres éléments composants de la Mère Universelle ?

Commençons par la définition donnée par Leonard Da Vinci : « l'eau : le déménageur de la vie ». Elle montre à tous que cette source primordiale de l'humanité est responsable pour le soutien de toute la nature. L'eau est indispensable à toutes les formes de vie sur la Terre, vulnérable et limitée en temps et espace, mais renouvelable, grâce à son circuit naturel sur la planète. L'eau a des rôles importants tant dans les zones géographiques, que dans l'économie. Pendant l'évolution de l'homme, l'eau a eu un rôle vital. A travers l'histoire, les habitations ont été placées à côté des rivières ou sur les bords de la mer ou de l'océan. En plus, le nécessaire quotidien d'eau pour un homme est entre un et demie et deux litres, mais l'eau est utilisée aussi pour l'hygiène ou pour abreuver les animaux. Voilà à quel point sa Présence est liée à l'existence de l'homme.

Certes, l'eau a son chemin à elle. Un va-et-vient qui met en valeur ses visages : tantôt des nuages, tantôt des icebergs et des marées, des glaciers, des rivières ou des lacs. Quand le visage serein de l'eau rencontre le soleil, une nouvelle histoire apparaît. Une histoire dont les acteurs sont les poissons, les coquillages ou les algues. Une tranche de vie réelle qui garde, pourtant, ses secrets. Un conte de fée qui commence à partir d'une source et qui finit par une surface incommensurable tel l'océan. Les centaines de pages de cette histoire parlent de la toute-puissance de l'eau, de son rôle catalyseur, de son devenir lié à celui de l'homme.

Mais pour moi, la valeur vraiment surprenante du liquide vital est celle de liant des matériaux dans l'art. Je la vois dans les aquarelles avec lesquelles je peins mes tableaux, je l'apprécie dans la pâte à modeler de chaque sculpture et je l'entends même dans la musique, car il n'y a pas de son plus agréable que celui de l'eau qui coule. Tout comme dans une image que j'ai vue sur une construction en Croatie, l'essentiel de l'eau est illustré par la musique de la mer.

Pour finir, je ne pourrais pas m'empêcher de me demander comment notre monde serait sans la contribution de l'eau. Certainement, il serait une place aride, inconnue, parce que nous n'existerions pas. Donc, écoutons la sérénade de la mer et soyons reconnaissants pour toutes les bonnes parties de notre planète, grâce à l'eau ! « Dans chaque goutte d'eau il y a une histoire de vie. »

La nymphe de l'eau

Ilinca SANDU – VIIIième

Profesor coordonator Loredana Mîtreă

Il était une fois une petite princesse, qui vivait dans un château, enfermée là à cause de son père, qui voulait la protéger. Mais la petite fille était très, très malheureuse dans le grand palais. Un jour, quand elle était en train de regarder la rivière qui coulait doucement auprès de son château, elle s'est dit : „Oh mon Dieu, comme je voudrais être libre comme cette rivière. Je pourrais voir toutes les beautés de ce monde magnifique. Dieu a entendu sa prière et il a décidé de transformer la petite princesse en nymphe pour que son âme puisse être libre pour toujours.

L'histoire que je viens de vous raconter c'est la mienne. Je suis la fille de l'eau. Son cœur et sa voix sont les miens. Pour le moment, ma demeure est une source qui voit le jour dans une belle forêt, mais je veux chercher ma mère, loin, très loin d'ici. Autour de moi, les sommets des montagnes se profilent comme des géants figés dans le temps. Jamais un être humain n'a touché les branches de ces arbres millénaires. Tout est libre et sauvage. Il n'y a rien d'autre que Dieu et la nature qui n'a jamais été apprivoisée.

Dans quelques jours, je trouverai une autre maison, la rivière. Je descendrai des montagnes et je nagerai de plus en plus vite jusqu'à la civilisation. Je verrai des villages, des villes et des grandes capitales. Et, enfin, je verrai des êtres humains. Je pourrai admirer les créatures les plus intelligentes et sensibles dans le monde. Les seules créatures qui peuvent penser et imaginer des choses, et qui peuvent raisonner et avoir des sentiments.

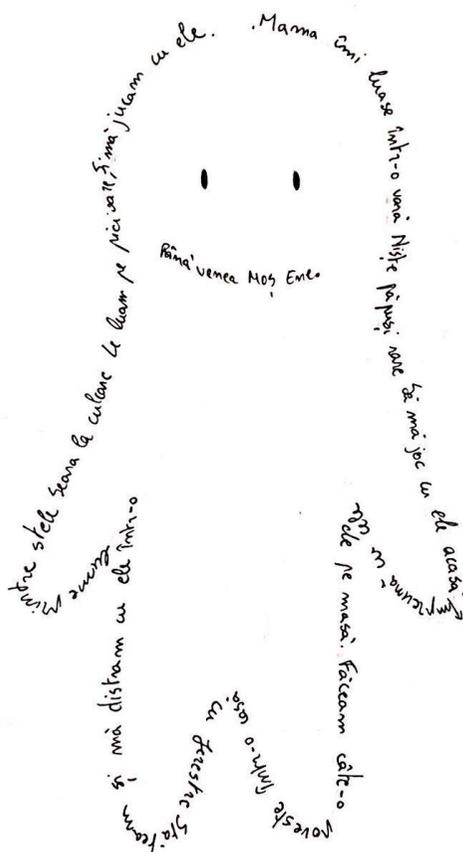
Un nouveau jour. J'ai déjà laissé derrière moi le silence de la forêt. Je vois déjà des petites maisons simples avec des villageois qui travaillent ou rient. Ils utilisent l'eau en la respectant. Après, je vois devant moi des bâtiments qui semblent être des ombres à cause du brouillard. La civilisation, enfin ! En suivant mon chemin vertigineux je rencontre des poissons. Mais qu'est-ce qui se passe ? Ils sont malades. Oh, les pauvres poissons, ils me disent que je ne dois pas continuer parce que je tomberais malade aussi. Mais je continue, je ne peux pas m'arrêter.

L'eau coule trop vite et je me perds, entourée par la rivière. Qui devient noire, malade. Quelques mois se sont écoulés depuis le début de mon voyage au cœur de l'eau et je suis de plus en plus malade. Mais j'ai encore de l'espoir parce que je sens que je me rapproche de la mer. Je la sens plus près chaque jour. Maintenant je suis arrivée dans un delta. Tout est beau, mais ces endroits sont pleins de chagrin. La tristesse et plus puissante chaque jour. Les pauvres animaux sont malades. Oh, les pauvres animaux. Je me sens très, très mal, mais je vis avec l'espoir que bientôt je serai dans les bras de ma mère, la mer.

Enfin j'y suis arrivée. Mais qu'est-ce que c'est ça ? C'est une méduse. Oh, elle m'étrangle. Et ce n'est pas un animal, c'est un sac en plastique. Enfin, je vois la vérité. La mer est malade, elle meurt. Il y a trop de plastique dans son corps et elle ne peut plus vivre. Je suis furieuse et pleine de désespoir. Où sont les humains ? Pourquoi ne font-ils rien ? L'océan de la planète meurt. Et je me sens de plus en plus malade. Je ferme les yeux mais je n'ai plus la force de les ouvrir. Peut-être un jour, quelqu'un lisera ce que j'ai écrit et on fera quelque chose pour ce pauvre et bel océan. Je soupire une dernière fois et je m'endors dans les bras de ma mère.

CALIGRAME

Păpușile

clasa a IX-a F
Danilov Iasmina Andreea
Filimon Maria-Iustina
Colbu Daniela-Nicoleta

profesor coordonator: Năsoi Elena

Jucônia capuloni

cl: OXF

Atinimei Andrei
Lotoș Demisa
Tuscanu ELEMA

Prof: îndrumător:
Morari ELEMA

Pe
campie
alerg, cu
zmeul să te
întreacă. Când dau
linie drumul sfârșit
zmeul meu spintecă
noii. Răzete și face lumii
atunci când țale ne
adună. Deacum dă
doar cu zmeul țale
atinge curcubeul, în
el țările mai sur
de mori până
crești orizont
lăsat ne mda
Prinde
viată

Buenos e mândru țară
de țară
Am primit
vi

RAREȘUL AZI

SnakeTech

Andreea – Alexandra PAICA, clasa a XI-a B

Când am intrat în clasa a IX-a, a apărut pe grupul clasei un afiș cu recrutări pentru un club de robotică. Nu m-a atras prea mult, însă la insistențele unei prietene, m-am înscris.

Se ținea și atunci sâmbăta, singura zi în care dormeam cât voiam eu, singura zi în care nu aveam nimic planificat, deoarece era ziua mea de odihnă. Totuși, după primele două ședințe, în care am văzut despre ce este vorba, am realizat că-mi descoperisem una dintre cele mai mari pasiuni ale mele, iar în mod paradoxal prietena mea s-a lăsat și eu merg săptămânal de peste doi ani deja.

Dintotdeauna am fost implicată în tot felul de proiecte, iar cu toate activitățile mele, nu mai am timp să mă ocup prea mult de acest domeniu, însă în fiecare sâmbătă sunt la demisolul liceului, șurubărind. Este modul meu de a mă deconecta de la tot, mă relaxează. În plus, toți cei din echipă sunt niște tineri extraordinari, cu care chiar dacă la început nu ne cunoșteam, în final am legat unele dintre cele mai strânse prietenii, iar astfel voia bună este mereu prezentă. Ne tachinăm nonstop și când întâmpinăm dificultăți, le depășim împreună, zâmbind.

Ce se întâmplă mai exact la clubul de robotică? Experimentăm. Adevărul este că cel puțin așa am început, experimentând. Noi participăm anual la competiția First Tech Challenge Romania, cel mai mare concurs de robotică din România, din 2016, iar în fiecare an trebuie să construim un robot care să soluționeze diverse provocări. Mereu este ceva nou, este nevoie de creativitate, dar și de noțiuni din domeniul științelor,

popularizarea educației STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) fiind unul dintre obiectivele concursului. Spre exemplu, în 2021-2022 am avut de construit un robot care să mute niște cuburi cu greutate și niște sfere (reprezentând niște „colete”), trecând peste niște obstacole. Am început cu un șasiu, iar după ce ne apucasem deja de robot, am realizat că nu era potrivit. În astfel de momente, trebuie să te apuci să dezassemblezi și să cauți soluții noi...

La început, a fost greu, nu pot să mint. Și încă este, deoarece noi nu suntem învățați să vedem aplicabilitatea practică a tot ce învățăm la școală, deci ne ia mult mai mult să reușim să gândim toate ansamblurile, iar tot ce facem este mereu separat de orele de

curs și de orice alte activități mai avem individual, ceea ce ne îngreunează și mai mult munca, având un timp extrem de limitat pentru această activitate. Dar la robotică nu poți veni dacă nu ești pasionat. Faci compromisuri permanent, te mai contrazici cu părinții, înduri aproape orice, ca să te vezi împlinit și măcar câteva ore pe săptămână să te ocupi și de ceea ce îți place cu adevărat, nu doar de învățat pe de rost. De asta fugim cu toții.

Recomand clubul de robotică oricărui copil pasionat de domeniile STEM și dornic să lucreze într-o echipă unită. Deși uneori este o adevărată provocare, o evadare destul de mare din zona de confort, este o experiență extrem de utilă. Clubul de robotică este locul unde îți întreci orice limită, învățând să colaborezi mult mai ușor și dobândind tot felul de cunoștințe noi.

CAF - De la idee, la reușită

Cosmin AGAVRILOAIEI, clasa a X-a F

Profesor coordonator Sonia IACOBAN

Istoria echipei CAF este una complicată. Totul a început atunci când trei colegi de bancă (Agavriloaei Cosmin, Tincă Andrei și Simionescu Fabian) s-au decis, pentru un proiect de la ora de geografie, să fie creativi și să realizeze un filmuleț. Aceștia au muncit cu zel și cu trudă, reușind să realizeze un scurtmetraj demn de nota 15, cum a spus chiar emeritul domn profesor Iacob Alexandru. Dumnealui, de asemenea, i-a încurajat pe cei trei să posteze videoclipul pe Youtube. Cameramanul-editor, Cosmin, a creat un canal numit „CAF Productions”, un canal care avea să-i ajute foarte mult în viitor. În momentul de față, proiectul pentru ora de geografie intitulat „NFT-urile” are 503 de vizionări și 53 de like-uri.

După reușita de la ora de geografie, echipa a prezentat scurtmetrajul și doamnei profesor de chimie Sfetcu Florentina. Dânsa i-a informat cu privire la existența unui concurs numit „Mesajul meu antidrog”, înființat de către Agenția Națională Antidrog. Aceștia au trecut imediat la muncă, aprinzându-se, din nou, în sufletele lor o scânteie. Aici trebuie să menționăm implicarea desăvârșită a lui Fabian, care le-a permis coechipierilor săi să filmeze la atelierul său de dezmembrări. Îi mulțumim, de asemenea, Deliei Șoldan care a adus recuzita (halatele) pe platoul de filmare, pentru ca filmul să iasă mai realist. Creația a câștigat locul I la Concursul Național „Mesajul meu antidrog”, spre mirarea celor 3 prieteni.

În perioada dintre crearea filmului pentru concursul antidrog și primirea rezultatelor, echipa a mai realizat un film numit „Transformarea” pentru festivalul Filmmic. Din păcate, festivalul nu s-a mai ținut la Constanța, realizându-se doar distribuita diplomelor. Alte două creații ale acestei tinere echipe sunt un documentar și un montaj, realizate doar la o săptămână distanță. Documentarul are ca obiectiv prezentarea activităților de voluntariat (și a altor tipuri) din Tabăra „Micul Ecologist”, organizată de Clubul Ecoturistic „Dr. Gheorghe Iacomi”, iar montajul este o sinteză a excursiei realizată de clasele 10 F (din care face parte echipa CAF) și 11 F în perioada 4.06.2022- 5.06.2022.

Viitorul arată bine pentru cei trei, iar zelul și motivația acestora îi vor duce pe cei 3 membri mai aproape de obiectivul lor final.

Campanie umanitară

Tudor MÎNDRU, clasa a X-a B

„Pentru că nici Fiul domnului n-a venit să I se slujească, ci El să slujească și să-Și dea viața ca răscumpărare pentru mulți.” (Matei 20:28). Zilnic, indiferent de statutul nostru social, fie că suntem elevi, studenți sau deja am ajuns să profesăm pe piața muncii, ne găsim în fiecare secundă, minut, moment al vieții noastre alergând continuu cu scopul de a ne îmbunătăți, de a deveni din ce în ce mai buni, din ce în ce mai capabili, mai inteligenți, mai realizați și mai performanți sperând că într-un final, prin muncă grea și sacrificiu, să atingem acea idee, cred eu, fantezistă de „cea mai bună versiune” a noastră și să fim împliniți. Nimic mai nobil. Dar adevărata mare problemă este că prin acest proces de a ne atinge potențialul maxim ca persoane individuale devenim indiferenți, reci și ignoranți asupra suferinței, neputinței și durerii universale.

Prin implicarea și conceperea proiectului „Salvăm bunicii” din cadrul proiectului național 4/4 Pentru Prieteni organizat de American Council, colectivul clasei a X-a B, de la Colegiul Național „Petru Rareș”, a reușit sub atenta îndrumare a doamnei dirigente profesor dr. Monica Costea, să identifice în comunitatea din Piatra-Neamț și din împrejurimi bătrâni aflați într-o situație grea (financiară, socială, emoțională) și să contribuie la îmbunătățirea calității vieții lor.

Una din părțile principale ale acestui proiect a fost **Colecta Umanitară „Salvăm Bunicii”**, desfășurată timp de 2 zile în preajma sărbătorilor pascale (8 respectiv 1 aprilie 2022) al cărei scop principal a fost satisfacerea nevoilor financiare și materiale ale cazurilor sociale găsite de voluntari, dar și ale altor vârstnici ce aparțin comunității prietene deoarece, în urma unei analize rapide, am observat că mulți dintre aceștia se zbat într-un trai departe de a fi decent, dat fiind și contextul pandemic din perioada respectivă. În prima parte a proiectului ne-am concentrat pe nevoile primare, celelalte fiind și ele satisfăcute ulterior în ordinea importanței lor (conform piramidei lui Maslow).

Deși organizarea colectelor umanitare a devenit în ultimii ani o tradiție a clasei aX-a B, aceasta a fost una dintre cele mai reușite datorită amplitudinii la care s-a ajuns. Bineînțeles, nimic nu ar fi fost posibil fără implicarea elevilor și a profesorilor atât în plan fizic, cât și pe rețelele de socializare, întrucât evenimentul a fost puternic mediatizat. Astfel, înainte de începerea orelor de curs, începând cu ora 7:30, în curtea exterioară a liceului, au fost făcute sute de donații, așteptările inițiale reușind să fie depășite. Toate hainele, alimentele și toate celelalte produse de primă necesitate au fost sortate și donate mai departe asociației „Încă o șansă”, care s-a ocupat de distribuirea

lor. Tot procesul ulterior a putut fi urmărit pe paginile de social media ale acestei asociații. În vederea strângerii de fonduri, este de menționat și faptul că elevii bursieri au donat o parte din recompensa lor financiară susținerii acestor cazuri sociale.

Într-un final, pe lângă resursele materiale care au reușit să fie adunate și distribuite ulterior cu succes cazurilor sociale alese, adevăratul impact pe care l-a avut această activitate a fost propagarea ideii de inițiativă civică la nivelul liceului și conștientizarea colectivă că prin unirea resurselor individuale și limitate, sub cupola unui scop mai înalt și nobil, se poate produce cu adevărat schimbarea pe care societatea modernă o „așteaptă” de atâta vreme...

Echitația- Artă și sport

Diana APROFIREI, clasa a X-a F
Profesor coordonator Sonia IACOBAN

De ce echitația?

Pentru mine, caii și libertatea sunt sinonime. Echitația mi-a fost până în prezent al doilea parinte și cu ajutorul ei am dobândit curaj, tenacitate, perseverență și stăpânire de sine. A fost în permanență lângă mine și împreună am împărțit zâmbete și lacrimi, neazuri și bucurii. M-a alintat când a fost cazul și m-a muștrat când a fost necesar. Mi-a călit personalitatea în confruntările la care am participat, mi-a dezvoltat spiritul de luptă, dar și cel de fair-play. Datorită acestui minunat sport sunt persoana care scrie acest articol!

Dragostea pentru cai este, în mare parte, înnăscută, iar pasiunea pentru călărie mi-a fost insuflată și dezvoltată de tatăl meu, care îmi este și antrenor. Pregătirea tehnică am început-o la vârsta de 9 ani, iar debutul în competițiile sportive la 12, participând la

numeroase concursuri la nivel național și internațional, unde am obținut rezultate care îmi dau speranțe pentru performanțe cât mai înalte în acest sport nobil.

Echitația este una dintre cele mai demne și elegante forme de sport pe care puțini au ocazia să o practice, dar de care toți se îndrăgostesc din clipa în care încep să o descopere. Diferențiindu-se în principal prin echipamentul special și stilul pe care îl implică, echitația este unul dintre cele mai frumoase sporturi creând o legătură puternică între om și calul său.

Masivul Ceahlău

Perspective, conexiuni

Teodora TONU, clasa a X-a F
Alicia BÎRSAN, clasa a XI-a F
Mircea VERDEANU, clasa a XI-a A
Profesor coordonator Sonia IACOBAN

Cu originea în paleolitic, Ceahlăul și-a dobândit, în primul rând, titlul de „munte sfânt al dacilor- Kogaionon” și, de asemenea, este știut drept „muntele rugăciunii” și al păstoritului. Numele „Ceahlău” apare în documente din vremea lui Ștefan Cel Mare (sec.XV), Ștefan Tomșa și Miron Barnovschi (sec.XVII).

Ce înseamnă Ceahlău ?

Aflăm din cartea „Cărări în Ceahlău”, scrisă de Dr. Gheorghe Iacomî, că există mai multe variante: vultur sau vârfuri înalte „ciclău- ceahlău” sau pion care înseamnă „stâlp, coloană a cerului” (dar cei mai mulți împărtășesc prima variantă). Masivul Ceahlău se dezvăluie ca o fortăreață naturală, ca un „mare și impresionant muzeu în aer liber”, unde exponatele poartă cu ele o poveste sub formă de legendă: „Piatra lăcrimată”, „Butu și Ana”, „Polițele cu Crini” și multe altele.

Dimitrie Cantemir relatează că „cel mai înalt dintre munți este Ceahlăul care, dacă ar fi intrat în basmele celor vechi, ar fi tot atât de vestit ca și Olimpul, Pindul și

Pelias”. Așadar, istoria, spiritualitatea, legenda și misterul definesc pe deplin Ceahlăul - Olimpul Moldovei.

Colegiul Național „Petru Rares”

Consiliul comunal Piatra aprobă înființarea unui gimnaziu, finanțat din fondurile sale, inaugurat la 27 noiembrie 1869.

Din august 1892, gimnaziul a avut un sediu nou, construit pe platoul fostei Curți Domnești. Denumirea de „Petru Rares” i s-a acordat în anul 1893, rangul de liceu l-a căpătat în 1897, iar pe cel de Colegiu Național în 1999.

Str. Ștefan cel Mare 4, 610221, Piatra Neamț, România
Tel/fax: 004 - 0233 213 751
e-mail: cnpnr.pn@gmail.com

**MASIVUL CEHLĂU
- PERSPECTIVE,
CONEXIUNI -**

De origine în paleozoic, „Ceahlăul” este cunoscut, în primul rând din cauza izvoarelor și dealurilor împănate de pășuni, și de asemenea, este plin de așchii „morminte ruginoase” și și pășuni. Numele „Ceahlău” apare în documente din vremea lui Ștefan Cel Mare (sec.XV), Ștefan Tomșa și Mircea Bănoarișchi (sec.XVII). Ce înseamnă Ceahlău? Aflăm din cartea „Cămin în Ceahlău”, scrisă de Dr. Gheorghie Iacomi, că există mai multe variante: vâlcii sau vâlcii înalte - „cehlău-ceahlău” sau plin care înseamnă „altă”, colindă a cerului (dar cei mai mulți împărtășesc prima variantă). Masivul Ceahlău se dezvoltă ca o fortăreață naturală, cu un „mure și impresionant macele în aer liber” unde expunerea poartă cu ele o poveste sub formă de legendă: „Piatra Idriziană”, „Iula și Ana”, „Poveste cu Craci” și multe altele.

Dimitrie Costomir relatează că „pe mai multă distanță mergea Ceahlăul, care dădea și îl năsea în bucurie celor vechi, or fi tot atât de veștii ca și Olimpul, Piatra și Pelias”.

Așadar, istoria, spiritualitatea, legenda și misterul definesc pe deplin Ceahlăul - Olimpul Moldovei.

Pliant realizat de Teodora Tomu - X F, Alicia Birsa - XI F și Mircea Verdeanu - XI A

Tabăra Bicăjel „Micul ecologist”

27.05.2022-29.05.2022

Delia-Gabriela ȘOLDAN, clasa a X-a F

Profesor coordonator Sonia IACOBAN

Tabăra Bicăjel a fost organizată în cadrul unei activități de voluntariat, alături de cei de la Clubul Ecoturistic „Dr. Gheorghe Iacomî”. În cadrul acestei tabere, au participat ca voluntari cinci dintre elevii clasei a X-a F, de la Colegiul Național „Petru Rareș”: Agavriloaei Cosmin-Gabriel, Nistor Maria-Mirabela, Simionescu Fabian, Șoldan Delia-Gabriela și Tinca Petru-Andrei, fiind însoțiți de doamnele profesor Iacoban Sonia și Bursuc Adina.

S-au desfășurat multe activități interactive, precum: practici de supraviețuire, exerciții de cățărat, drumeții, atelier de pictură și multe alte jocuri îndrăgite de copiii care au luat parte la această tabără.

Am trăit o poveste adevărată despre prietenie, dăruire, pasiune, omenie, despre speranță și bucuria de a fi împreună.

Echipa TeenAct

Tudor MITREA, clasa a XI- a D

După o pauză lungă, echipa de teatru a liceului, TeenAct, a revenit anul trecut cu forțe proaspete. Coordonatoarele Emilia Pepene și Ioana Popa au format o nouă echipă de mici actori și au reușit împreună cu aceștia să pună în scenă o piesă de teatru.

„Adjudecat” este o piesă jucată de multe ori în fața elevilor noștri, o piesă comică și plină de intrigă, ce a bucurat întreg liceul. Membrii echipei pot spune că s-au distrat enorm în timpul repetițiilor, atât după orele de curs, cât și în weekenduri. A fost multă muncă depusă în spatele piesei, dar sentimentul de a juca în fața unui public a fost unul de neuitat.

De asemenea, pe lângă piesa „Adjudecat”, membrii echipei TeenAct au pregătit și pentru Serbarea de Crăciun a liceului, o mică scenetă comică.

Anul acesta, noua coordonatoare Daria Laca, de la clasa a X-a A, a format alături de vechii membri ai echipei, audiții pentru cei pasionați și interesați de teatru. Ce proiecte urmează? Asta rămâne de văzut, dar suntem siguri că vom fi din nou amuzați și surprinși de talentele actricești ale elevilor din Rareș.

Până atunci, urăm mult succes tinerilor actori!

Salvăm bunicii

Maria STAVARACHE, Alexandra BUCULEI, Simon LUPAȘCU, clasa a X-a B

Proiectul **Salvăm bunicii**, realizat de clasa a X-a B în primăvara anului 2022, din cadrul programului 4/4 Pentru Prieteni, organizat de Ambasada Statelor Unite, a fost împărțit în 3 activități și anume: primul pas a fost să identificăm în comunitatea din Piatra-Neamț și din împrejurimi bătrâni aflați într-o situație grea financiară sau chiar emoțională și de a contribui la îmbunătățirea calității vieții lor. În continuare am stat la povești cu „bunicul nostru de împrumut”, aflând nevoile lui și încercând să-l ajutăm pe toate planurile. Pentru următorul pas, fiind ultimul în desfășurarea proiectului nostru, am organizat o „expoziție de povești” prin care fiecare voluntar a împărțit cu ceilalți elevi din liceu povestea bunicului pe care l-a vizitat, prin intermediul fotografiilor.

Experiența aceasta ne-a făcut să realizăm că, dacă ne-am opri măcar o clipă din fuga definitivă a vieții cotidiene, am putea observa o mulțime de lucruri care merită sau poate chiar au nevoie de atenția noastră. Am învățat să privim cu alți ochi către problemele comunității în care trăim și să ne implicăm activ în rezolvarea lor- nu doar recunoașterea lipsurilor este necesară, ci și acoperirea lor. Luați-vă bunicii în brațe! Spuneți-le ce vă stă pe suflet și exprimați-vă recunoștința cât de des puteți pentru că într-o zi va fi prea târziu...

Blind Date with a Book

Tudor MITREA, clasa a XI- a D

Totul a început cu dorința de a realiza un proiect cu colectivul clasei a X-a D, actuala a XI-a D. Așa că, la ora de dirigenție, am făcut un brainstorming despre o idee de eveniment cu scop caritabil, care să fie privită cu entuziasm de către adolescenți. Așa am ajuns la ideea proiectului „Blind Date with a Book”.

Care a fost conceptul? Să promovăm lectura prin a provoca elevii în încercarea unor noi tipuri de cărți și în a ajuta cu ocazia zilei de 1 Iunie, copiii din familiile defavorizate.

Plasând o cutie la intrarea în școală, elevii din întreg liceul au avut posibilitatea de a dona cărți de orice gen și vârstă în condiții bune. Cei de la clasa a XI- a D au împachetat cărțile primite și au plasat un sticky note cu o scurtă descriere despre carte, un mic indicu despre ea și vârsta recomandată. În curtea interioară a liceului, în pauza mare, elevii pasionați de lectură au cumpărat pe baza unei donații minime câte cărți și-au dorit.

Am fost plăcut surprinși să vedem cât de bine a mers totul, toate cărțile fiind luate într-o singură pauză. Cu toate donațiile, am strâns în total 1200 lei cu care am cumpărat jucării, hăinuțe și produse neperisabile pentru copiii din familiile defavorizate din comuna Dragomirești. Îi mulțumim doamnei Claudia Filip, din asociația „Claudia Încă o Șansă”, cu care Colegiul Național „Petru Rareș” a mai colaborat în diferite proiecte caritabile ale liceului, deoarece ne-a ajutat, ne-a găsit copilașii și ne-a condus până la ei.

La finalul zilei, ne-am bucurat să punem un zâmbet pe chipul copiilor de 1 Iunie și, de asemenea, să promovăm lectura printre elevi.

Școala de vară de diplomație și discurs public

Alexandra PAICA, clasa a XI-a B

După un an plin de evenimente, la CNPR activitățile au continuat chiar și vara, anul acesta având loc prima ediție a *școlii de vară de diplomație și discurs public*, desfășurată în perioada 8 – 12 august 2022, cu sprijinul Asociației de Părinți ai elevilor din Colegiul Național Petru Rareș, în parteneriat cu Primăria Piatra Neamț și, evident, Colegiul Național Petru Rareș. Proiectul, finanțat de Asociația de Părinți și de Primăria

Piatra Neamț avea ca scop principal dezvoltarea abilităților de comunicare ale elevilor în limbile română, engleză și franceză, dar și a competențelor digitale, pentru ca elevii să poată promova, în final, imaginea comunității de unde provin.

Anul acesta au fost înscriși 20 de elevi care au fost coordonați de doamne profesoare de la noi din liceu (prof. dr. Mirela Cristina Grigori, prof. Loredana Mitrea, prof. Cătălina Boghian, prof. dr. Melania Iliuță, prof. Huțu – Ailoe Simona). Elevii au participat zilnic, între orele 9 – 14 la conferințe și ateliere, în format fizic și on line, de diplomați de carieră din cadrul Ministerului Afacerilor Externe al României, avocați de la Baroul București, actori, foști elevi ai colegiului sau invitați de la Ambasadele Marii Britanii și Franței. Dintre invitați, au fost ES Doamna Ambasador Răduța Dana Matache, ES Domnul Ambasador Luca Niculescu, Doamna Camelia Varvara, Ambasada României din Malaezia, Doamna Caroline Risby de la Ambasada Marii Britanii, Domnul Michael Koriche, atașatul de cooperare educativă din cadrul Ambasadei Franței, avocat Mihai Stahie, de la Baroul București, actorul Ștefan Ruxanda.

Alături de colegul meu, Mircea Verdeanu, din clasa a XII-a A, m-am ocupat de organizarea atelierului de infografie, în cadrul căruia, cu ajutorul nostru, elevii care au

fost împărțiți pe grupe și-au creat niște flyere. Cu acestea și cu discursurile pregătite în cadrul atelierelor, folosindu-se și de cunoștințele dobândite în cadrul conferințelor, elevii și-au promovat comunitatea din care provin într-o manieră care l-a impresionat chiar și pe domnul primar, prezent la această ultimă activitate.

Pentru mine, personal, a fost o experiență memorabilă, întrucât am avut șansa de a mă implica în calitate de organizator, fapt datorită căruia am avut șansa de a sta alături de persoane de mare importanță la nivel internațional, chiar și după conferințe. În același timp, de fiecare dată după ce îmi îndeplineam responsabilitățile, am participat și eu la unele ateliere și conferințe și nu pot decât să spun că am fost fericită că mi s-a oferit așa o posibilitate la mine în liceu.

Toți invitații care vin sunt oameni foarte deschiși, de la care cu toții avem enorm de multe lucruri de învățat, indiferent de vârstă și de parcursul nostru profesional. Așa că, cel puțin eu abia aștept următoarea ediție a școlii de vară și sper că elevii vor veni în număr cât mai mare, deoarece chiar merită, iar activitățile sunt destul de atractive.

Bandă desenată
realizată de elevii clasei a V-a, coordonați de prof. Elena NĂSOI

Lucrări artistice
Ilinca-Anelice PANTAZI, clasa a IX-a D

CUVÂNTUL ABSOLVENȚILOR

La început de an școlar...

Codrin SANDU, absolvent promoția 2022

Bună ziua, doamnelor și domnilor profesori!

Salutare rareșiști!

Mă bucur mult să fiu aici și îi mulțumesc în primul rând domnului director pentru această șansă. Doresc să vă spun că, intrând astăzi în acest liceu, m-a cuprins o emoție bizară, o combinație între nostalgie, dor, dar și o mare fericire. Aici a început dezvoltarea mea ca om aproape de la zero, aici am descoperit pasiuni și talente pe care nici n-aș fi bănuțit că le-aș putea avea și, mai ales, am întâlnit oameni care mi-au schimbat total viața, m-au inspirat și m-au susținut în acești ani. Este vorba de profesorii mei extraordinari, care mi-au hrănit setea de cunoaștere și mi-au acceptat caracterul diferit și puțin rebel. Ei m-au inspirat să evoluez constant, m-au încurajat să cunosc, să caut raspunsuri și să gândesc cu propria minte, m-au ajutat să devin ceea ce sunt acum. Le mulțumesc enorm pentru tot, mai ales pentru răbdare. Și le transmit salutări și mulțumiri din partea întregii mele generații.

Ce vreau eu să vă transmit în principal? Că trebuie să conștientizați că ați ajuns într-un liceu care vă oferă o mulțime de oportunități. În orice domeniu doriți. Aici, la Colegiul „Petru Rareș”, aveți la dispoziție cadre didactice și activități perfecte pentru a deveni tot ceea ce doriți să fiți în viață, de la poeți la antreprenori, sau ambele, de ce nu? Depinde doar de voi să vă implicați în cât mai multe domenii, să participați la centrele de excelență, la cercuri precum cele de inventică sau dezbateri, să aveți ambiție cât pentru zece oameni și, mai ales, să obțineți cât de multe informații puteți de la profesorii voștri și să puneți întrebări, cât mai multe întrebări, până când lucrurile încep să capete sens. Apoi va trebui să vă alegeți singuri calea, sau chiar să o creați, și să mergeți pe propriul drum. Încercați să fiți cât mai originali! Încercați să ieșiți din anonim, cred că acesta e cel mai bun sfat pe care vi-l pot oferi. De asemenea, nu uitați de viața personală: iubiți, suferiți, mergeți la petreceri, aveți curaj să vă depășiți toate limitele, pentru că acesta este momentul. Și, foarte important e să vă faceți prietenii strânse - vă veți fi recunoscători în viitor. Dacă îi alegeți corect, acești oameni vor fi alături de voi și la distracție, dar și în momentele mai puțin bune.

În final, vreau din nou să mulțumesc pentru ocazia de a fi aici, vreau să mulțumesc soției și eului meu din trecut că am avut șansa să urmez acest liceu, și nu altul, și vreau să vă urez tuturor cât mai multe succese, reușite, cât mai multe întrebări fără răspunsuri care să vă silească să le căutați și cât mai multe amintiri și clipe de neuitat trăite în perioada liceului.

Mulțumesc.

Succes!

Arta de a da cu banul

Mara SUDOR, promoția 2022

Când am întrebat dacă acest articol, să spunem că voi, dragi cititori îmi oferiți permisiunea să îl numesc așa, trebuie să fie sincer sau să atingă anumite puncte, am primit un răspuns destul de scurt, format din două cuvinte: „liberul arbitru”. Încă din acel moment am știu ce vreau să vă spun și anume o mică poveste. Nu o să folosesc cuvinte artificiale, ci o să folosesc o tehnică destul de rar întâlnită, a sincerității pure, în limitele bunului-simț, bineînțeles.

A fost odată, nu demult, o fetiță căreia nu îi plăcea să ia decizii (vă promit că nu e atât de banal cum pare, doar aveți puțin mai multă răbdare cu mine). Când lua o decizie simplă și rezultatul nu era conform așteptărilor, nici măcar ciocolata de 300g sau un antrenament intens pe muzică latino nu reușeau să o înveselească. Un exemplu mai potrivit pentru a vă demonstra imaturitatea ei nu pot să vă ofer. Sau poate doar latura umană care e definită de astfel de slăbiciuni? Puteți să ghiciți ce s-a întâmplat când a fost nevoită să aleagă liceul în care urma să își petreacă următorii 4 ani. Nu știa că acei 4 ani se vor transforma în 2 ani și jumătate din cauza unui virus glumeț și mai ales din cauza persoanelor ce nu credeau în existența lui.

Dacă nu ați ghicit, vă spun acum- fetița aceea a dat cu banul. Știu, o să spuneți că e un exemplu mai mult decât nepotrivit în această conjunctură, în cazul în care un posibil viitor elev al colegiului nostru ar putea să audă pățania fetiței, dar lăsați-mă să vă conving că a fost una din cele mai strălucite momente din viața ei. Decizia a fost între două colegii foarte bune: dați-mi voie să notez liceul nostru cu inițialele

preabinecunoscute de toți (CNPR), cap, iar pe celălalt îl vom numi Liceul X, respectiv pajură, din motive evidente. Rezultatul a fost rapid și tăios: pajură, Liceul X. În acel moment, fetița a fost nesatisfăcută de rezultat, a realizat consternată că a știut mereu ce își dorește, doar că nu a avut curajul de a recunoaște și că procrastinarea nu a dus decât la mai multă suferință, neliniște, poate și frică de anticipare, care s-a dezvoltat cu adevărat atunci pentru prima oară.

Dacă regretă decizia luată în prezent? Nicio secundă. Colegiul nostru nu este reprezentat de o clădire cu multe coridoare care pentru novicii din clasa a IX-a pot să pară complicate la prima vedere, ci este clădit de persoanele care vin zilnic aici (de la elevi, la Nea Marin, domnul portar care ne cunoaște pe toți și ne face ziua mai frumoasă cu un „Bună dimineața!” energic, la domnii profesori cei mai buni din județ, la domnii diriginți până la domnii directori). Aici, după ce a supraviețuit trecerii de la nota 10 din gimnaziu la rânduiala din liceu, fetița a întâlnit persoane care ulterior au definit o nouă etapă în maturizarea ei. Avea nevoie de vorbele unor adulți mai experimentați din diferite generații pentru a-și forma propria părere, propria-i voce, de prietenii și certurile dintre colegi, de micile drame adolescente sau copilărești, mai bine zis. CNPR nu înseamnă doar prestigiu, CNPR înseamnă cunoaștere, cultură, oameni. Indiscutabil, unde există oameni există și impedimente, sau mici imperfecțiuni și e firesc. Viața ne aduce aminte asta tot timpul, iar paradoxal, perfecțiunea e definită chiar de existența acestor defecte. O să vă ofer un citat siropos, considerat de unii comun: „Fără întuneric, stelele nu pot străluci.” Ce e fericirea dacă nu am avea și mici obstacole pentru a o cuantifica, aprecia cu adevărat? Aș vrea, cu riscul de a vă supăra, să compar colegiul cu o altă instituție pentru unii, Biserica. Ambele sunt construite din oameni și, dacă ați observat, nu se fac auzite reușitele, fiecare predică de duminică sau fiecare Sfântă Liturghie care îi poate deschide ochii unui enoriaș, ci mereu acele cazuri unice care produc o reacție printre spectatori, care susțin haosul, aduc o reputație. Vă întrebați de ce? Așa e construită societatea noastră. În alte cuvinte, dragi cititori, dacă auziți vehiculându-se vreo știre mai puțin pozitivă, lucru de care din nou dați-mi voie să mă îndoiesc, luați seama la cele pe care le-am pus în lumină mai sus”

Da, vă recomand să dați cu banul, voi viitori elevi, studenți, părinți și domni profesori indiferent dacă vă alegeți liceul sau subiectul de la teză. Nu e chiar atât de rău cum sună și, dacă simțiți nevoia să mai dați cu banul pentru a schimba rezultatul, atunci ați aflat răspunsul pe care îl căutați. Fetița de care vă povestesc nu a crezut niciodată în noroc sau coincidențe. Ea a crezut și încă o face, doar în destin. Nu a considerat această tehnică drept ceva serios inițial, dar a ajuns să creadă în arta de a da cu banul. „Avem

arta pentru ca realitatea să nu ne ucidă” (Friederich Nietzsche). Mai are rost să vă spun
că fetița am fost eu? (Și-am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa!)

